Typisch

Rijdende School

65 jaar

Gezien door de ogen...

...van de medewerkers

VOORWOORD

‘Als je eenmaal gegrepen bent door het rijdende schoolvirus, laat het je niet meer los, hoor!’ Met deze woorden waarschuwde een collega mij drie jaar geleden. Het moment waarop ik bij de Stichting Rijdende School ging werken. Dat zal wel, dacht ik nog... Iedere werkplek heeft toch z’n charme en bijzonderheden? Dat is waar... Maar deze, inmiddels oud-collega, heeft toch mooi gelijk gekregen. Er is geen school als de Rijdende School, geen dag is hetzelfde. Het voelt als een waar avontuur dagelijks mooi onderwijs te mogen maken voor fantastische kinderen die in een omgeving opgroeien die wekelijks wisselt. Dat vraagt niet alleen flexibiliteit, maar ook veel creativiteit, communicatie en samenwerking onderling, met de ouders en met heel veel andere basisscholen.

Een unieke organisatie met unieke uitdagingen. Dat schept een band. Het bewijs daarvan wordt geleverd door een grote groep zeer enthousiaste, gepensioneerde collega’s. Zij hebben ruim twee jaar, van idee tot druk, gewerkt aan dit prachtige jubileumboek ‘Typisch Rijdende School’. En dat is ook typisch Rijdende School... De betrokkenheid van collega’s en ex-collega’s, die zó ver reikt dat ze twee jaar lang verhalen zoeken, schrijven, verzamelen en redigeren. Herinneringen van toen en nu, die een periode van 65 jaar beslaan, typisch voor onze organisatie. Als vervolg op de in vorige jubileumboeken beschreven geschiedenis van de Stichting Rijdende School, zijn in dit boek de voornaamste ontwikkelingen van de laatste vijftien jaar opgenomen.

‘Dat is nou weer typisch iets van de Rijdende School’. Deze uitroep hoor je regelmatig in gesprekken tussen medewerkers van de Stichting Rijdende School. Hier gebeuren bijzondere dingen. Geen dag hetzelfde, maar altijd een beroep doend op creativiteit en samenwerking. Dat schept een band die niet stopt na het verlaten van de organisatie. Een woord van dank is zeker op z’n plek aan alle oud-collega’s die zich hebben ingezet om dit prachtige boek te maken. Dit is typisch iets waar we als Stichting Rijdende School weer heel trots op kunnen zijn!

Nora Booij
Directeur bestuurder

DE SRS-FAMILIE

De Stichting Rijdende School is een unieke organisatie om als leerkracht te werken. Je hebt heel wat competenties nodig om er als juf of meester te slagen: een aardige portie flexibiliteit, zelfstandigheid, verantwoordelijkheid, professionaliteit, creativiteit en inlevingsvermogen in de doelgroep. Maar als je er eenmaal je plekje hebt gevonden voel je je helemaal thuis en heb je er een speciale familie bij gekregen. Dat is in ieder geval het gevoel dat ik er bij heb. Afwisseling is ook een toverwoord bij de Stichting Rijdende School.

Er zijn veel verschillende vormen waarin onderwijs aan onze kinderen wordt aangeboden: lesbus, minischool, grote (uitschuif-)school, s@h (afstandsonderwijs), gastschoolbezoek en soms ook individuele begeleiding. Die afwisseling zorgt ervoor dat werkelijk geen dag hetzelfde is en dat er elke dag weer een nieuwe uitdaging ligt. Heerlijk!

Een groot deel van het jaar ben je als leerkracht alleen aan het werk. Als leerkracht, maar nog veel meer dan dat. Je bent ook poetsvrouw, administratief medewerker,

regelneef of -nicht, loodgieter en elektricien, maatschappelijk werkster en ga zo nog maar even door. Daarin zit voor een groot deel ook onze kracht. Maar wat is het dan fijn om op enig moment weer met zijn allen bij elkaar te zijn. In het reisseizoen zijn dat teamvergaderingen waarop, naast vergaderen, nog zo veel meer gebeurt. Socialisatie bijvoorbeeld. Lekker even kletsen over alle belevenissen, om raad vragen, elkaar feliciteren met heuglijke gebeurtenissen en troosten als het even niet zo goed gaat. Op die momenten voel ik een echt wij-gevoel dat familiair aandoet.

Even een glimlach, een duim omhoog, een klopje op de schouder of een knuffel, het kan allemaal. En dan zijn er nog, rondom de feestdagen, de kerstborrel en nieuwjaarsreceptie waar we met collega's, oud-collega's en externe relaties samen zijn en terugkijken op weer een jaar Stichting Rijdende School en toasten op een nieuw, voorspoedig jaar, waarin we weer samen mogen zorgen voor onze kinderen. En dan krijg ik een warm gevoel van binnen en voel ik me trots om onderdeel van deze hechte ‘SRS-familie’ te mogen zijn.

GODSDIENSTLES GERED

Tot de eeuwwisseling zijn er in de rijdende scholen godsdienstlessen gegeven. De aalmoezenier van het Binnenvaart-, Circus- en Kermispastoraat komst hiervoor naar de rijdende school. Op een dag in de jaren negentig komt de aalmoezenier de schoolwagen binnen en een leerling roept meteen: „Ik heb hier totaal geen zin in. Waarom moet dat nou?"

De aalmoezenier is niet voor één gat te vangen en antwoordt: „Ik moet toch ook mijn brood verdienen."

De leerling is even stil, denkt na en zegt dan: „Oké jongens, opletten!"

De godsdienstles is gered en de aalmoezenier kan na een kopje koffie aan zijn les beginnen!

BIDDEN VOOR DE BTW

In Apeldoorn doen de kermiskinderen van de winterstandplaats in maart al de communie. Hun aalmoezenier leidt de bijbehorende dienst in de kerk. De kinderen zijn goed voorbereid door de leerkracht van de Stichting Rijdende School en doen hun best om alle ingestudeerde teksten zonder fouten voor te lezen. Daar horen de voorbeden ook bij. Ieder kind leest zijn of haar zelfbedachte voorbede voor. Zo'n voorbede is een soort wens van de bedenker, bijvoorbeeld: ik hoop dat we dit jaar allemaal gezond blijven. Of: ik hoop dat alle mensen lief zijn voor elkaar. Of: ik hoop dat deze zomer de kermissen goed draaien.

Na de voorbeden van de kinderen, klinkt er plotseling nog een voorbede en wel van de aalmoezenier. Hij zegt: „Laten we bidden, dat de regering de BTW niet zal verhogen, dat zou slecht zijn voor de kermis."

De aanwezige kermisexploitanten reageren verbaasd en lachend over zo'n groot inlevingsvermogen van de aalmoezenier.

HULP VAN BOVEN

Op eerste kerstdag in 2003 bezoek ik een heel speciale kerstdienst. Het is de zogenaamde Herdersmis in de piste van een circustent. Er is een koor en er wordt gemusiceerd. De aalmoezenier gaat uiteraard voor in deze dienst.

Ik ben niet gelovig, maar deze pastor is een man naar mijn hart. Overal waar hij komt, spreekt hij zijn medeleven uit, bemoedigt hij en drukt de mensen op het hart om, in het leven van alledag, bij te dragen aan de wereldvrede. Die begint immers bij onszelf.

Altijd betrekt hij de kinderen bij de eredienst. Dit gebeurt ook in de Herdersmis. Dit keer zie ik iets nieuws. Hij pakt zijn smartphone en zegt: „Ik heb een leuke app over het kerstverhaal. Kijk, druk maar eens op het engeltje!" Hij heeft meteen de aandacht van de aanwezige kinderen, want om de beurt mogen ze even het engeltje aanraken.

Tijdens de dienst is er een act. Eén van de dochters van de circusdirecteur maakt zich op voor haar nummer door langs een touw omhoog te klimmen. Tot grote ontzetting knapt het touw als ze halverwege is en het meisje valt op de grond. Gelukkig staat ze direct weer op, want ze mankeert niets.

Aan het einde van de dienst dankt de aalmoezenier de circusdirecteur voor haar gastvrijheid. Zij reageert door op te merken, dat het een godswonder is, dat haar dochter niets ernstigs is overkomen. De aalmoezenier merkt vervolgens fijntjes op, dat het beter is de touwen van tevoren zorgvuldiger te controleren!

EERSTE HEILIGE COMMUNIE

Voor ieder kind is dit een hele bijzondere gelegenheid: de Eerste Heilige Communie. Maar voor leerlingen van de Stichting Rijdende School is dit vaak nog iets specialer en wordt het nog intenser gevierd. Soms samen met de kinderen van de winterschool en hun juf/meester en soms met een broertje of zusje binnen het eigen gezin.

Van intiem in een klein, maar o zo sfeervol kapelletje met alleen naaste familie tot een groots feest in een partycentrum, dat lijkt op een bruiloft met iedereen die hen lief is. Van een draaiorgel met een aapje tot tranen van trots en ontroering van een moeder in de kerk, omdat haar dochter een lied zingt. Er worden kosten noch moeite gespaard, want het moet immers een dag worden om nooit te vergeten.

Dus gaat men aan de slag met voorbereidingen voor de dienst: kleding wordt zorgvuldig uitgezocht en plannen voor de feestelijkheden nadien worden gerealiseerd. Vaak is het de aalmoezenier, die op verzoek van de ouders de dienst verzorgt. Hij doet dit op zijn geheel eigen wijze die niet alleen de kinderen aanspreekt, maar ook bij alle aanwezigen een glimlach op hun gezicht kan toveren. Zo is het inderdaad een dag die hen altijd zal bijblijven.

OH JEE, DE WEBCAM

Bij de Stichting Rijdende School krijgen kinderen ook les via de computer. Deze kinderen staan vaak op kleine kermissen, waar geen rijdende school komt als er weinig leerlingen zijn. Deze kinderen loggen 's morgens in op de computer van de leerkrachten die het afstandsonderwijs verzorgen.

Om negen uur staat er een dagprogramma klaar en de kinderen gaan aan de slag. De leerkracht helpt de kinderen met de leerstof, onder andere door het gebruik van een webcam. Zo'n webcam is handig: de leerkracht kan iets voordoen, ziet de leerling werken en de leerling ziet zijn juf of meester.

Een onbedoelde bijkomstigheid is dat via de webcam een kijkje genomen kan worden in de woning van het gezin. Om negen uur is nog niet iedereen in de kleren. En wat zien de leerkrachten? Vaders in boxershort die door het beeld lopen, moeders in minimale nachtkledij, onderuitgezakte ouders op de bank. Zij realiseren zich niet altijd dat de webcam aan staat. De leerkracht doet wel altijd netjes op tijd melding aan de ouders van deze inkijkjes in het gezinsleven.

NA DUITSLAND KOMT MILLINGEN

Ik ben in 2014 op weg met een minischool naar de kermis in Millingen aan de Rijn om daar les te geven. Onderweg slaat de paniek toe, als ik merk dat de verkeers- en plaatsnaambordjes er ineens heel anders uitzien. Ik realiseer me dat ik door Duitsland rijd. Help! Daar ben ik nog nooit met een school geweest. Wat als ik pech krijg? Door de enorme puberverliefdheid op mijn leraar Duits is er niet meer blijven hangen dan het rijtje van de derde naamval. Gelukkig rijd ik even later weer op Nederlandse wegen.

Alles zit mee, ik ben zelfs te vroeg en ik rijd uiteindelijk een redelijk verlaten parkeerplaats op. Alle salonwagens potdicht, geen leven te bekennen. Tja en welke salonwagen is nu van de organisator? Gelukkig spot ik al snel een moeder in ochtendjas. Ze is zeer behulpzaam en loopt met me mee naar het onderwerp van mijn zoektocht. Na een paar keer kloppen gaat alleen de bovenkant van de deur open en verschijnt een slaperig gezicht en ontbloot bovenlijf. Op mijn vraag waar ik de school kan plaatsen en stroom kan aansluiten, wijst hij wat in de verte. Mmm, daar kan ik niet zoveel mee. Bereidwillig biedt hij aan om even mee te lopen en tot mijn grote schrik stapt hij ongegeneerd in zijn boxershort naar buiten en gaat ons voor. De moeder kijkt me ondeugend aan. „Lekker ding hè", zegt ze nogal hard. Nu zit ik als juf niet vaak om woorden verlegen, maar een ernstige twijfel overvalt me hier. Is het goede antwoord in deze situatie nu ja of nee? Ik besluit derhalve maar wijselijk mijn mond te houden.

STOP JUF, BLIJF STAAN!

In 2000 ga ik lesgeven op de kermis in Veenendaal. Opgetogen vertrek ik in mijn camper. Na enige tijd kom ik op mijn bestemming aan en daar ligt een prachtig, fris, groengekleurd veld. Tot mijn grote verbazing staan er geen salonwagens. Helemaal top, denk ik. De school kan er goed en veilig staan, de camper kan er royaal naast en de kinderen krijgen een prachtig speelveld!

Terwijl een aantal kermisexploitanten langs de weg met elkaar staat te praten, rijd ik achteruit het veld op, rustig draaiend aan het stuur, vertrouwend op mijn spiegels. Ineens hoor ik achter mij tumult: „Stop!!!!! Juffrouw, niks meer doen! Blijf staan!"

Tot hun en later mijn schrik, zie ik dat ik bijna in een vijver met eendenkroos ben gereden!

Typisch taalgebruik

„Daar ga ik met de mini heen"

Nieuw autootje gekocht?

LIEFDE VOOR HET LEVEN

Eindelijk is het zover. Op een frisse maar zonnige voorjaarsdag in 2009 zit ik al vroeg in de auto op weg naar Mijdrecht. Mijn eerste echte werkdag bij de Stichting Rijdende School! De chauffeur plaatst vandaag de school. Hij is al onderweg, evenals mijn nieuwe collega die me alle kneepjes van het vak zal bijbrengen.

Na even zoeken, vind ik de grote parkeerplaats bij de sportvelden, maar alles is nog uitgestorven. Geen salonwagens te bekennen, geen organisator en ook nog geen collega. Of toch?

Op het terrein staat één attractie en er loopt iemand omheen. Popelend van ongeduld ga ik erheen. Ik kan niet wachten om te beginnen! Enthousiast en trots op mijn nieuwe titel (leerkracht bij de Stichting Rijdende School) stel ik mij voor en begin een gesprek. Ook de man stelt zich voor en hij vertelt dat hij geen ouder is, maar dat hij bij een ouder in dienst is. En in één adem door vertelt hij, dat het ook zijn eerste werkdag is want.... hij is net weer op vrije voeten. Het dringt niet meteen tot me door, maar als het kwartje valt, krijg ik er een kleur van. Een ex-gedetineerde. De parkeerplaats lijkt ineens wel heel erg leeg en afgelegen. Was ik nu maar in mijn auto blijven wachten. De man kijkt mij onderzoekend aan, maar babbelt gelukkig gewoon verder. Ja, hij is een tijdje niet zo goed bezig geweest, maar hij is blij met de tweede kans die hij krijgt. We praten nog een poosje als, toch wel tot mijn opluchting, de auto van mijn collega de parkeerplaats op komt rijden, al snel gevolgd door de chauffeur met de school. Een officieel moment volgt; ik mag met mijn eigen nieuwe glimmende sleutel de deur openmaken en voor het eerst naar binnen als 'Juf van de Stichting Rijdende School'. Een bijzondere eerste week volgt en ik verlies mijn hart aan de kinderen van de kermis en hun ouders.

En elk voorjaar begint het weer te kriebelen, word ik rusteloos en kan ik niet wachten om weer op pad te gaan! Een liefde voor het leven.

HULP VAN DE BUREN

In de jaren zeventig en begin tachtig van de vorige eeuw vinden mijn vrouw en ik Alkmaar de gezelligste stad van Nederland en zijn blij als deze stad op ons routelijstje staat om er les te geven.

De standplaats van onze combinatie salonwagen-school bevindt zich aanvankelijk op een pleintje in het oude gedeelte van Alkmaar. Een buurt met veel samenhang, smalle straatjes en leuke oude huisjes, sommige met trapgeveltjes. De school even naar het pleintje manoeuvreren is niet mogelijk. Hoe lossen we dit op? Je rijdt met onze combinatie salonwagen-school de ‚Hoofdstraat' in. Dat gaat precies. Bij de toegang naar het pleintje achter de huizen stoppen we en koppelen de school los van onze salonwagen. Daarop komen de bewoners tevoorschijn en sturend en remmend met de trekstang duwen we dan samen de school op haar plaats. Daarna rijden we de salonwagen erbij. Dat is pas samenwerking!

STERK ARGUMENT

In 1975 saneert de gemeente Alkmaar een wijkje, waar elk jaar de rijdende school en salonwagens op een pleintje staan. Ze hebben huizen afgebroken en voor de rijdende school is er nu een ruime plek ontstaan, die goed te bereiken is. We zetten de wagens op de nieuwe plek. Dan krijgen we bezoek van een ambtenaar die stelt, dat we met onze salonwagen op onze oude plek op het pleintje moeten gaan staan, waar ook enkele andere salonwagens zijn geparkeerd. Dat lijkt ons geen goed idee. Hij blijft echter danig aandringen. Ons argument, dat het loskoppelen van de school van onze salonwagen bepaalde gevaren met zich meebrengt, doet hem twijfelen, maar we krijgen hem niet over de streep. Tenslotte zeggen we dat het Ministerie van Onderwijs dit niet goed vindt in verband met het toezicht op de school. Dan trekt hij zich schoorvoetend terug.

KOM VAN DAT DAK AF

Op de nieuwe standplaats in Alkmaar is geen stroomaansluiting, zoals dat vaker voorkomt in die tijd. Een van de bewoners tegenover de school zegt dat wij wel stroom van hem kunnen krijgen. Hij heeft een trapgevel en dat komt goed uit. Vanuit de school brengen we de kabel over de middelste trap van de gevel zijn huis binnen. Vier meter boven de grond. Het werkt! Het jaar daarop is dezelfde bewoner wederom zo gastvrij. Het regent dat het giet. Voorzichtig klim ik via de ladder op het natte dak van de school. Een van de exploitanten ziet dat. Hij komt aanrennen en roept: „G%#$, kom naar beneden, meester! Straks heb je een gebroken poot en zit ik met mijn kinderen thuis te kijken. Ik stuur wel een knecht."

MOTORAGENT EN ZIJN HELM

Wanneer de rijdende school de stad van bestemming nadert, moeten we contact opnemen met de politie, omdat de school wat lengte betreft er een van de buitencategorie is. Hoe neem je in die tijd contact op met de politie? Een telefooncel zoeken, bij iemand aanbellen of met de eigen personenauto een politiebureau opzoeken, na de school eerst ergens geparkeerd te hebben.

In Alkmaar treffen we een motoragent, die bijzondere belangstelling voor de rijdende school heeft. We nodigen hem uit op een schooldag eens langs te komen. Het staat wel stoer om tussen de middag een agent met volle uitrusting en motor op de thee te hebben. Hij vertelt ons, dat hij een probleem heeft. Omdat de kermis van Alkmaar en daarna die van Den Haag zo kort op elkaar zijn gepland, zetten de kermisexploitanten hun salonwagens zo neer, dat ze snel Alkmaar kunnen verlaten. Dit brengt wat chaos met zich mee. Onze motoragent is een van degenen, die de exploitanten hierop moet aanspreken.

Maar bekend is, dat wanneer een kermisexploitant zijn salonwagen heeft neergezet en binnen alles heeft uitgepakt, hij van die plaats niet meer weggaat. Nu heeft onze agent een vrouw des huizes aangesproken en gezegd, dat ze haar salonwagen moet verplaatsen. Dit gesprek is wat uit de hand gelopen en onze agent zit daarmee in zijn maag. Wij vragen hem of hij zijn helm op had toen hij in dat gesprek verzeild was geraakt. Dat was zo. Wij geven hem de raad om zonder helm naar de mevrouw terug te gaan om haar te vertellen, dat hij van een collega heeft gehoord dat er een vervelend gesprek heeft plaats gevonden. De volgende middag komt er een opgeluchte motoragent een kopje thee drinken.

VERZET VAN ALKMAAR

Wanneer de kermis in Alkmaar ten einde is, kunnen we de rijdende school vooruit wegrijden, even langs de kerk manoeuvreren en we kunnen verder naar Zaandam. De Daf van de zuster van het Wit Gele Kruis staat echter in de weg. Ik ga naar haar toe om te vragen of zij haar auto wil weghalen, omdat de school er langs moet. Met grote ogen kijkt zij mij aan, er komt een rimpel in haar voorhoofd, ze schudt haar hoofd en vraagt bezorgd: "Hoezo, een school?" We leggen haar het een en ander uit. Ze verplaatst haar Daf en we rijden weg.

Inmiddels is er een motoragent gekomen om ons Alkmaar uit te begeleiden. Op het weggetje langs de kerk staat een voor die tijd grote Mercedes geparkeerd. Hoe nu verder? We lopen om de auto heen en zien dat er een raampje open staat. De oplossing is gevonden. De kleinste van ons twee kan door het raam gebogen de handrem van de Mercedes loskrijgen, zodat we de auto een klein stukje kunnen wegduwen. Dat is genoeg. We kunnen er nu met de school zonder schade langs. We kijken tevreden, maar de agent ziet de eigenaar van de Mercedes, een bekend iemand in Alkmaar, aankomen. Er is wel enige verklaring nodig, maar alles wordt naar tevredenheid opgelost.

VIJFENTWINTIG JAAR IN GELDERMALSEN

Het is 1985 als ik begin als medewerkster administratie bij de Stichting Rijdende School en als ik nu terugkijk, is er veel gebeurd. Neem de start van het computertijdperk: een grote Commodore staat op het bureau, een gewone en een elektrische typemachine, met carbonpapier ertussen voor dubbele verslagen en een correctielint. Daarnaast een stencilmachine met natte inkt en naaldjes, om alles te kopiëren. Wat aan route en informatie voor het team is bedoeld, gaat via de computer op een floppy, later op diskette en via de post naar de betreffende collega's. De vele veranderingen op computergebied en het steeds afwisselende werk, met organisatoren, marktmeesters en kermisexploitanten maakt het werken bij de SRS zo interessant.

Wat is er allemaal nog meer veranderd? Het kantoor onder andere. Met vier mensen werkten we in wat nu 'kleine kantine' is geworden. In het huidige kantoor staat nu de modernste apparatuur. Dit kantoor bevindt zich nu op de eerste verdieping, waar ook diverse werkkamers en een kleine ruimte voor de Centrale Inkoopgoederen en opslagruimte is. Beneden bevinden zich de grote vergaderzaal, de Carrousel en een kleine vergaderzaal, de Piste. Ook de hallen voor de trucks en de scholen zijn uitgebreid en er is een heuse wasstraat.

In vijfentwintig jaar is er veel veranderd en heb ik veel geleerd. Ik heb drie directeuren meegemaakt. Wat me verdrietig maakt, zijn de herinneringen aan de mensen die zijn overleden. Ik herinner me ook de feesten en, niet te vergeten, de kerstdiners van onze superkokkin. Voor iedereen die afscheid neemt, weet het team een waar spektakelfeest te organiseren. Zo ook mijn afscheidsfeest. En nu genieten we volop van onze vrije tijd!!

Typisch taalgebruik

„De school staat scheef!"

Geen goede bouwtekening!

VERDWENEN GEHAKTBALLEN

In Geldermalsen vieren we in het pand van de Stichting Rijdende School regelmatig een feestje of organiseren we een etentje. In de jaren 1979 tot 2000 is er een huishoudelijke medewerkster die zorg draagt voor het maken van lekkere hapjes. Zij maakt geweldige buffetten en iedereen geniet van haar kookkunsten. Zij heeft één probleem: de chauffeurs van de SRS willen altijd voorproeven! Zij kunnen niet wachten tot de gehaktballen op tafel staan. En regelmatig verdwijnt er een lekkernij nog voordat alles op tafel is gezet.

Maar niet deze keer, denkt de kokkin. Zij heeft een grote schaal gehaktballen klaar, kijkt om zich heen en verdwijnt met de schaal ongezien de gang in. Daar is een poetshok waar de ballen prima even kunnen worden geparkeerd. Pech voor haar: deze actie is niet onopgemerkt gebleven. Eén chauffeur heeft haar in de gang zien verdwijnen. Snel haalt hij een compagnon op en ze kijken in het poetshok. Daar staan de ballen! Ze halen de schaal weg, leggen één bal terug en verstoppen de andere ballen op een geheime plek.

Na verloop van tijd horen ze door het hele gebouw iemand vertwijfeld hun namen roepen! De grap is gelukt!!

VAATWASSER

Op het kantoor van de Stichting Rijdende school wordt hard gewerkt en in de pauzes worden er de nodige kopjes koffie en thee gedronken. Na afloop van de pauze zetten we de lege kopjes op het aanrecht en gaan weer aan de slag. Als chauffeur hebben we altijd een heleboel te doen. Op een dag in 1995 denk ik eens goed bezig te zijn. Ik vul de vaatwasser met alles wat op het aanrecht staat, doe wasmiddel erbij en zet de machine aan. Zo, nu weer naar mijn eigen werk. Tien minuten later kijk ik toch even in de keuken en zie tot mijn schrik dat de hele keuken vol sop staat. Help!!

Al snel is duidelijk dat ik afwasmiddel in de machine heb gedaan in plaats van vaatwasmiddel.

In de loop van de volgende jaren heb ik heel wat keertjes de vaatwasser gevuld en aangezet, maar sinds die dag altijd het juiste middel gebruikt!

VLIEGENDE SNACKS

Soms moet je ongelukkig manoeuvreren als je schalen met eten in je handen hebt! Tijdens een kerstlunch van het Onderwijsondersteunend Personeel in 1995, serveert de huishoudelijke medewerkster kwartels. Maar nog voordat ze binnenkomt, vallen de kwartels op de grond omdat de deur niet goed opengaat als zij met de schaal naar binnen wil. Geen nood: de kwartels worden gewoon weer op de schaal gelegd. Naar horen zeggen worden niet alle kwartels gegeten.

En nog erger is een struikelpartij met een schaal bittergarnituur. Bij het afscheidsfeest van een directeur van de Stichting Rijdende School in 1996, worden er hapjes geserveerd aan de gasten. De huishoudelijke medewerkster mist een afstapje, struikelt en de hele garnituur vliegt door de hal. De medewerkster valt zelf ook en ze is zodanig gewond dat een chauffeur overweegt haar trouwring van haar opgezwollen vinger te zagen. Geluk bij een ongeluk: de ring mag blijven zitten!

VERDWENEN SLEUTELBOS

Bestuursleden van de Stichting Rijdende School hebben ook af en toe een studiedag. In 1999 is er zo'n leerzame dag op het kantoor in Geldermalsen en de auto's van de deelnemers staan her en der op het terrein geparkeerd. Als er een school verplaatst moet worden, staat er soms een auto in de weg. Een hulpvaardige chauffeur vraagt dan even de sleutel, zet de auto ergens anders neer en legt de sleutelbos dan op de tafel in de kantine. Dat werkt prima en gaat tot nu toe altijd goed.

Deze middag zijn twee leerkrachten hard aan het werk en als ze klaar zijn, vegen ze alle spullen bij elkaar in hun tas. Inclusief de autosleutels van dit bestuurslid. Het oplossen van het raadsel van de verdwenen sleutelbos heeft uren geduurd!

UIT DE CONTAINER

Tijdens de wintermaanden in 2002 wordt in de loods in Geldermalsen hard gewerkt. Er wordt in eigen beheer een nieuwe rijdende school gebouwd, een hele klus voor onze chauffeurs. Waar hard gewerkt wordt, wordt ook gelachen! Zo bedenken de chauffeurs dat ze het hoofd technische dienst eens willen laten schrikken! Eén chauffeur haalt hem op, terwijl een andere chauffeur zich verstopt in een grijze afvalcontainer. Je raadt het al: de containerklep vliegt open op het moment dat de baas langs komt. „Mijn hart is toen getest. Wat ben ik geschrokken."

INSPECTEUR EN DE WIETPLANT

In Apeldoorn heb je een mooi uitzicht vanuit school, je kunt het hele schoolplein overzien. De kinderen zitten in de ochtendkring en één leerling heeft een plantje gevonden op het terrein van de wagens. Bij nader onderzoek blijkt het een wietplantje te zijn. Er ontstaat een discussie over wiet en andere drugs. Dan zie ik over het plein een man lopen, richting school. „O, kijk, daar komt de inspecteur", zeg ik. De kinderen verschieten van kleur en ze verstoppen het plantje vlug.

De inspecteur komt binnen en gaat meteen bij ons in de kring zitten. „Welk onderwerp bespreken jullie?", vraagt hij nieuwsgierig. Enkele kinderen schudden nee met hun hoofd en ze kijken me wanhopig aan. Dan besef ik, dat de kinderen denken, dat de inspecteur van de politie bij ons in de kring zit! Ik vraag de inspecteur om uit te leggen wat zijn werkzaamheden zijn. De kinderen zijn opgelucht en het plantje komt snel weer tevoorschijn. Hun argwaan is verdwenen en ze denken dat de inspecteur alles weet! Ze stellen allerlei vragen. Ze vragen onder meer of de inspecteur weet wat de opbrengst zal zijn als ze het plantje verkopen! Lachend verlaat de inspecteur de school. Zoveel vertrouwen als de kinderen in hem stellen, maakt hij zelden mee!!

PUNTEN VERDIENEN BIJ DE INSPECTEUR

In Wijchen staat de rijdende school altijd in een prachtig recreatiegebied met zand en water. De kinderen kunnen er fijn spelen en zich helemaal uitleven. Vanuit het kantoor in Geldermalsen komt het bericht dat de inspecteur deze kermis in de school op bezoek komt. Ik licht de kinderen een dag van tevoren in over het bezoek. Ze stellen me daarna vragen over de werkzaamheden van een inspecteur en ik probeer daar een antwoord op te geven. Ik vertel dat hij komt kijken hoe de leerkrachten werken, hoe de leerkrachten alles uitleggen aan de kinderen en hoe de sfeer is in de school. Aan het eind van de dag schrijft hij dan alles op in een rapport.

De volgende ochtend is het zover. De inspecteur komt vroeg, bewondert de omgeving, drinkt koffie en geniet zichtbaar van de binnenkomst van de kinderen. Maar dan moeten we toch aan het werk! Een jongetje, dat normaliter een beetje druk is en moeilijk aan het werk gaat, begint ijverig te schrijven. De ene na de andere bladzijde wordt gemaakt, hij gunt zichzelf geen tijd om even te pauzeren. Bij ieder blad dat hij maakt, zegt hij nadrukkelijk, kijkend naar de inspecteur: „Ja, ik werk hard, straks maak ik nog een blad!" De inspecteur geeft hem een aai over zijn bol. Bij het vertrek van de inspecteur steekt hij zijn vinger op en vraagt: „Wat voor punt hebben we nu verdiend?" De inspecteur begrijpt meteen waarom hij die vraag stelt en zegt: „Ik geef jullie een tien, jij hebt zo hard gewerkt." Een blij kind in de school! En de inspecteur? Aan zijn gezicht te zien is hij tevreden!

ONVERWACHT BEZOEK

September 2010, lesgeven tijdens de kermis in Den Haag. Heerlijk op het Malieveld waar je naar hartenlust met de kinderen buiten kunt gymmen, een wandeling in het park kunt maken en waar rondom Prinsjesdag altijd iets te zien of te doen is. En zo zijn we op een ochtend lekker bezig als de kinderen me erop attenderen dat er een mevrouw voor de deur staat. Nu is dit geen ongebruikelijke gebeurtenis. In mijn loopbaan bij de Stichting Rijdende School ben ik al vaker 'overvallen' door mensen: van een gewone geïnteresseerde voorbijganger tot een cameraploeg van de plaatselijke omroep. Altijd leuk om over deze bijzondere job te praten. Dus enthousiast doch enigszins afwachtend open ik de deur. De keurige mevrouw stelt zich voor en nadat ik me ook heb voorgesteld, vraag ik hoe ik haar kan helpen. Ze kijkt me enigszins bevreemd aan en zegt nogmaals haar naam. Na mijn verwarde blik voegt ze er echter maar aan toe: „Ik ben de inspecteur."

Ze beschrijft me later hoe mijn reactie is geweest: ik schrik zichtbaar en maak een verbaasd en geschrokken geluid, word rood en zet grote ogen op. In de ruim twintig jaar voor de klas is er nog nooit onaangekondigd een inspecteur langs geweest en haar naam heeft bij mij geen belletje doen rinkelen. Maar zo snel ik kan, herpak ik mezelf, bied haar een stoel aan en ga verder met lesgeven. Als ze aangeeft dat ik haar best mag inzetten, vraag ik of ze met mijn groep drie leerling wil lezen en ze is enthousiast als ik haar vraag de ochtend af te sluiten met een spelletje 'Tongbrekers'. Na een gezellige ochtend met positieve feedback wacht me na schooltijd nog een fijne verrassing: ze heeft een mail vol complimenten naar de directeur-bestuurder van de Stichting Rijdende School gestuurd. Mijn dag kan niet meer stuk! Een dag met een gouden randje.

STOERE VROUW

Tijdens een kermis waar ik in 2001 lesgeef, krijg ik een stagiair bij mij in de school. Het is een lange jongen. „Wil jij even mijn fiets van de camper tillen?", hoor ik mezelf vragen. Wat een gemak, als je zo lang bent. Ik moet er altijd het trapje bij gebruiken, denk ik. De jongen doet wat ik van hem vraag en ik ben blij!

Op de laatste schooldag vraag ik hem of hij mijn fiets weer achter op de camper wil plaatsen. „Je kunt met de riempjes alles vastzetten." Hij doet wat ik hem vraag, ik ben blij en bedank hem. Tijdens mijn rit naar huis valt het mij op, dat sommige mensen veel aandacht voor mij hebben. Een meneer, die de tuin aan het besproeien is, draait zich om, zodat hij mij na kan kijken. Ook passagiers in een passerende auto staren naar mij omhoog.

Ze zullen me, sturend in zo'n grote camper, wel een stoere vrouw vinden, zo veronderstel ik. Thuisgekomen staat mijn man mij op te wachten voor het huis. „Wat heb je nou aan de camper hangen", roept hij ontzet. Ik begrijp er niets van, stap uit en zie, dat de fiets horizontaal achter de camper hangt! De lange jongen heeft de fiets alleen bij de wielen vastgezet!

EERSTE SPEECH

Als je wordt benoemd tot voorzitter van het bestuur van de Stichting Rijdende School, mag men van je verwachten dat je snel het jargon van de kermisexploitant beheerst. In 2001 gaat het een keer fout bij een bijeenkomst met kermisexploitanten.

Het begint al in de eerste paar zinnen. De kersverse voorzitter gebruikt het woord 'kermisklanten'. Dit zijn jongelui die de kermis bezoeken. Hij bedoelt kermisexploitanten. Kermisklanten mag nooit en te nimmer. Dit ligt erg gevoelig. Kermisexploitanten zijn immers hardwerkende en belasting betalende middenstanders. Het wordt nog erger. De gezichten staan al op zuinig.

In plaats van het algemeen gebezigde 'salonwagen' volgt: „Jullie met jullie woonwagens moeten betere plaatsen krijgen bij de kermis." Maar het kwaad is al geschied. De exploitanten ontploffen bijna.

Later blijken de goede kanten van deze voorzitter. Zijn eerste blunders worden hem vergeven.

GEITJE ERBIJ

In de zomer van 2000 heb ik in Zierikzee een buitenles gepland. Ik neem de circusleerlingen mee naar de kinderboerderij vlak bij het circus. Bij de dierenverblijven zien ze een bordje met daarop: Gratis af te halen, een geitje. De kinderen vertellen dat natuurlijk thuis. „Es gibt da eine Ziege, umsonst".

En jawel hoor, de volgende dag zie ik dat ze hem bij het circus hebben. En... na drie dagen springt hij door een hoepel en zie ik dat hij meedoet met de voorstelling. GRATIS ATTRACTIE.

NAAR SCHOOL IN BELGIË

In het begin van deze eeuw reist een Nederlandse kleuter met zijn ouders naar kermissen in België. Hij gaat daar naar de Belgische rijdende kleuterschool. Vol trots loopt hij met zijn nieuwe rugzak de school in. Daar zegt de juf: „Dag jongen, zet uw valies maar bij mijn spullen. We gaan zostraks naar de zoo."

Grote ogen bij de kleuter: „Wat moet ik bij de spullen zetten en waar gaan we naar toe?" „Je rugzak bij de spullen zetten en je gaat naar de dierentuin", is het antwoord van mama.

Tja, Belgisch is toch wel een beetje anders dan Nederlands.

KAMILLETHEE DRINKEN BIJ DE JUF

Het is een regenachtige middag in 2006. De school is uit en ik zit achter mijn computer in mijn vrolijke 'Mammaloe-caravan' te genieten van mijn kopje thee. Ondanks de regen staan de dieren van het circus, zoals lama's, kamelen en geiten tevreden in de weide naast mij. Er wordt geklopt. Het is een leerling. Vrolijk, nat geregend, struikelend over haar veel te grote laarsjes, vraagt ze netjes of ze binnen mag komen. Ze komt dicht tegen mij aan zitten en kijkt met grote ogen naar mijn kopje thee en de koekjes op de tafel. „Pak er maar één", zeg ik. „Maar de thee lust jij waarschijnlijk niet, dat is kamillethee." Zij is even stil en kijkt door het raam naar de verschillende dieren. Opeens draait ze zich om en zegt: „Juf, ik denk dat ik best wel kamelenthee lust!"

Typisch taalgebruik

„De reisroute is klaar!"

Op vakantie?

BEESTJES OP HET HOOFD

Alle vrouwen van kermisexploitanten zijn ‚proper'. Maar toch komen er kinderen met hoofdluis op school. De beestjes hebben de nare gewoonte om niet op het ene hoofd te blijven vertoeven, maar ook andere kinderhoofden met een bezoek te vereren. Dat heeft weer een vervelend gevolg, want de niet besmette leerlingen blijven thuis. „Het is beter dat die luizenbossen thuis blijven in plaats van onze kinderen", wordt gezegd. De moeder van het besmette gezin wil geen behandeling tegen die beestjes. Escalatie!

Ik schakel de schoolarts in. Dat is een prima kerel. En prima dokter. De schoolarts constateert geen luizen maar neten en zegt: „Zolang de kinderen niet behandeld zijn met shampoo of zo, mogen ze niet naar school."

Daarmee wordt de moeder in de kermiswereld gebrandmerkt als 'niet proper'.

De vader en moeder van deze kinderen worden buitensporig woest. Pa hakt met een bijl in op de school. De deuren zijn net op tijd dicht, anders...

De vrouw bijt mij nog even in de hand: blijvende schade!

Het loopt vervelend af voor het echtpaar in de rechtszaal in Maastricht. Slaan met de bijl en bijten in de hand wordt bestraft.

Veel later, als ik niet meer bij de Stichting Rijdende School werk, ontmoeten mijn vrouw en ik het echtpaar elders. We drinken er samen een pilsje op. Sans rancune.

WIJ GAAN OOK NAAR FRANKRIJK

Nog een paar dagen en dan is het zover... vakantie voor de juf!

Het circus heeft een zomerstop in 2016, dus de artiesten mogen gaan genieten van hun welverdiende vrije weken. Ook ik ga in deze periode een paar weekjes weg.

Het is lekker weer in Nederland en de heerlijke plek in een prachtig park aan het water nodigt uit om met de leerlingen buitenactiviteiten te doen. We raken al een beetje in vakantiesfeer.

Een leerling vraagt mij waar ik eigenlijk heen ga deze zomer en wanneer ik antwoord dat ik naar Frankrijk ga, roept hij blij:

„Yes, dan zie ik je daar ook juf, want wij gaan ook naar Frankrijk!"

Ik begin te lachen en vertel hem dat Frankrijk héél groot is en we elkaar echt niet gaan vinden.

De laatste dag maak ik nog gezellig een praatje met de mama van die leerling en vertel haar het 'Frankrijk verhaal'. Samen lachen we erom.

Als ik haar dan vraag waar ze eigenlijk heen gaan in Frankrijk... blijken ze gewoon naar hetzelfde dorpje aan de Middellandse Zee te gaan!

Uiteraard krijgt mijn leerling zijn zin. We hebben in Frankrijk samen een gezellige dag, met als afsluiting een circusvoorstelling van de opa van mijn leerling!

STUDEREN OP DE KERMIS

In het voorjaar van 1973 vraag ik aan de oudste leerlingen wat zij het volgend jaar gaan doen. Ze worden dan veertien. Volgens de leerplichtwet, die voor de kinderen van kermisexploitanten pas sinds 1969 geldt, zouden ze tot hun vijftiende jaar naar school moeten. Het lijkt ons niet wenselijk dat leerlingen van veertien jaar en ouder nog 'gewoon' de rijdende school voor lager onderwijs bezoeken. Enkele meisjes geven aan dat ze een administratieve cursus willen volgen bij het instituut Schoevers. Verder gaat niemand naar het vervolgonderwijs.

We gaan op zoek naar een oplossing. Allereerst vragen we de Katholieke Scholengemeenschap in Apeldoorn of zij een experiment met reizende kermisleerlingen aan willen. Het overgrote deel van de kermisgezinnen is immers katholiek. Het schoolmanagement ziet het helaas niet zitten.

Dan naar de Openbare Scholengemeenschap. Ze kunnen in principe niet weigeren, maar ze geven aan dat er geen resultaat verwacht mag worden. We zetten de zoektocht voort naar de Christelijke Scholengemeenschap. Daar is men op de Lagere Technische School een project gestart, dat individueel gericht is. Zij durven het experiment wel aan. In de komende winter zijn twee leerlingen welkom. Het zou mooi zijn als de eerste twee leerlingen de opleiding ook zouden afmaken, maar voorlopig is het plan meer gericht op: als de eerste schapen maar over de dam zijn. In de jaren daarna neemt dit experiment, soms met vallen en opstaan, steeds meer vaste vormen aan. Het komt zelfs zover, dat kermisexploitanten de technische school en de inspectie benaderen met hun wens of de opleiding niet meer toegespitst kan worden op die technische vaardigheden, die een kermisexploitant voor zijn bedrijf nodig heeft. Dat zijn met name schilderen, metaalbewerking, elektronica. Na enig wikken en wegen wijst de inspectie hun verzoek af. De groep is te klein, bovendien kunnen dan allerlei groepen uit de samenleving met een dergelijk verzoek komen.

De huishoudschool in Apeldoorn reageert zeer positief op onze vraag om de reizende kermisleerlingen les te geven. Verschillende meisjes bezoeken in de winter deze school.

MISVERSTAND

Leerlingen van de kermis die met afstandsonderwijs meedoen, krijgen bij het huiswerk maken via de computer hulp van een juf of meester. Meestal weten deze kinderen perfect hoe je een computer bedient of waar alle programma's te vinden zijn. Wat dat betreft lopen ze voor op hun leeftijdsgenootjes die in de rijdende scholen les krijgen.

Maar soms snappen ze niet wat de leerkracht achter de computer bedoelt. Zo zegt de juf: „Kijk maar eens op je bureaublad." Waarop de leerling zegt: „Maar juf, ik zit toch echt aan de eettafel!"

Typisch taalgebruik

„Ik heb een rijdag"

Heb je de theorie al gehaald?

IK WEET DE WEG!

Na afloop van een lesdag brengen we regelmatig een of meer leerlingen naar huis als ze vanuit een andere plaats naar de rijdende school zijn gebracht. Tijdens een kermis op het Malieveld in Den Haag, halverwege de jaren 80 van de vorige eeuw, is er een jongen die vanuit Naaldwijk naar school wordt gebracht. Na schooltijd vertrek ik met deze leerling richting Naaldwijk. „Ik weet de weg meester", zegt deze zelfverzekerde jongeman. Na elke bocht of afslag geeft hij aan dat we op de goede weg zitten en ik vertrouw helemaal op zijn kennis van de route. Op een bepaald moment vind ik dat het toch wel een erg lange rit wordt en dan zie ik opeens het bordje 'Hoek van Holland'. Dan geeft de leerling toe: „Ik weet het al lang niet meer!"

ZO LEEG JE DE FECALIËNTANK

Eindelijk is het 1 mei 1972, de start van onze loopbaan bij de Stichting Rijdende School. Gelukkig is het een schrikkeljaar zodat we nog op 29 februari ons ontslag kunnen aanbieden aan een lomschool en een lagere school. Zo kunnen we bij aanvang van het reisseizoen in dienst treden bij de Stichting Rijdende School.

Met onze voorgangers rijden mijn vrouw en ik naar Apeldoorn om de rijdende school op te halen en naar Groningen te brengen.

Onderweg krijgen we instructie hoe de fecaliëntank tijdens de reis te legen. Deze kunst is als volgt: je rijdt met de school langzaam langs de berm, waarbij de klep op de afvoer wat openstaat. Een gelukte demonstratie volgt.

BRUIN WATER

De RS3 heeft een modern scheepstoilet. Wie in 1972 naar het toilet is geweest, pompt water uit de tank, spoelt daarmee schoon en dan gaat het de fecalientank in. Dat gaat helaas na een paar dagen precies andersom. Het toilet staat tot aan de rand vol met bruin water. De expert komt twee dagen later, gekleed in een wit overhemd, want het is bijzonder mooi weer. Hij bekijkt de situatie en duikt tenslotte onder de schoolwagen om te achterhalen waar het probleem zit. Hij rommelt ergens en komt onder de school vandaan met mooie bruine spetters op zijn witte overhemd. De conclusie: tank en toilet moeten uit de school worden gesloopt en er komt een ruime teil voor terug. De eerste rit die ik na deze kermis met de school mag maken, gaat richting de carrosseriebouwer. Vanaf die dag lozen we de teil in het riool; edel handwerk, wanneer er geen kolkenzuiger langs komt. ?

EN DAN BREEKT DE KABEL

Het is de laatste schooldag in Groningen in 1972. De stroom voor de school komt via de stroomkabel uit een overheidsgebouw verderop. De kabel is bij aankomst volgens de regels de boom ingegaan om zeker vier meter boven de straat te hangen. Een haastige kermisexploitant komt met zijn wagen aanrijden die echter, naar blijkt tijdelijk, meer dan vier meter hoog is. Het licht in de school gaat uit en de gebroken kabel ligt op straat. De kabel moet bewaakt worden en we moeten het Groningse energiebedrijf bellen met het verzoek de stroom af te sluiten. De overburen stellen hun telefoon ter beschikking. Maar helaas... de ambtenaren zijn niet meer aanwezig. De opgetrommelde monteurs van het energiebedrijf weten een conciërge van het gebouw te achterhalen en het probleem op te lossen.

NEEM JE STOEL MEE

Tijdens onze eerste kermis in Groningen krijgt de rijdende school in 1972 een plek in de hoek van het Martinikerkhof, mooi onder de bomen. De salonwagen van een exploitant komt naast onze salonwagen staan, zodat we een enkele keer kunnen vergelijken wie de grootste bal gehakt op zijn bord heeft liggen.

Een collega zal ons inwerken. De eerste dag van kennismaken met de leerlingen is reuze gezellig. Op de derde dag wordt dat al lastiger. Er blijven maar kinderen komen. De teller staat stil bij vierendertig leerlingen. Dus: in een school van tien bij ruim twee meter zijn vierendertig leerlingen en drie volwassenen aanwezig. Kleuters komen in die tijd nog niet naar de rijdende school. Tijdens de inloop vragen we enkele leerlingen om een eigen stoeltje, niet te groot, of een krukje mee te nemen. Dit is echter een tussenoplossing. We overleggen met de ouders en daarna bezoeken sommige leerlingen alleen 's morgens de school, anderen alleen 's middags. Iedereen tevreden!

MIJN EERSTE BAAN

In 1965 studeer ik nog aan de Rijkskweekschool in Groningen. Ik hospiteer (nu noemen we dat stage lopen) op de schippersschool 'Admiraal de Ruyter' en op de rijdende school 'Prinses Beatrix'. Beide stageplaatsen bevallen me uitstekend!

Tot mijn grote verrassing is er dan ineens de vraag van de Stichting Rijdende School: „We zijn in Heerlen met een experiment met een eenmansschool bezig. Dat dreigt te mislukken. Zou jij dit experiment willen voortzetten?"

Lijkt me geweldig, ik moet echter nog wel even de hoofdakte van volledig bevoegd onderwijzer halen! Een spannende tijd breekt aan, maar in september ben ik geslaagd!

Nu kan ik aan de slag. In Heerlen, met in de winter een concentratie van kermisexploitanten, een nieuwe winterstandplaats van de Stichting Rijdende School. Ik mag de eerste eenmansschool in deze plaats starten.

DE SCHOOLBUS

In 1965 zijn er drie rijdende tweemansscholen (drie echtparen), die in de zomer het onderwijs verzorgen op de grotere kermissen in Nederland. Het bestuur van de Stichting Rijdende School wil echter ook leerlingen op kleinere kermissen bereiken en neemt daarvoor een personeelsbusje over van de Nederlandse Aardolie Maatschappij. Deze school krijgt de naam de Schoolbus.

Het streven is de Schoolbus in te zetten als zelfstandige kleine school met één leerkracht op kermissen met minimaal twaalf leerlingen. Daarnaast kan de Schoolbus op grotere kermissen met veel leerlingen als extra lokaal dienst doen.

Op de reisroutevergadering, die we twee keer per jaar houden, is echter niet altijd duidelijk of die leerlingen ook werkelijk op de geplande kermis zijn. Het komt de eerste tijd dus regelmatig voor dat er minder, maar ook dat er meer leerlingen zijn dan verwacht. En och, twintig leerlingen passen ook in de Schoolbus. Een plank over twee stoeltjes en je kunt drie leerlingen aan één tafel zetten.

BIJZONDER TOILET

De Schoolbus van de Stichting Rijdende School is zo'n negen meter lang en heeft een vouwdeur, te bedienen vanaf de bestuurdersstoel. Binnen zijn vijf tweepersoonstafels aan de ene wand bevestigd en vijf eenpersoonstafels aan de andere. Plaats dus voor vijftien leerlingen. Achterin nog een tafel voor de leerkracht en daarachter over de hele breedte een kast met leermiddelen. Alle leerlingen krijgen lesmaterialen van de Stichting Rijdende School te leen.

Tijdens de rit, van kermis naar kermis, wordt de ruimte in het middenpad ingenomen door zes houten schotten en een toiletemmer. Aangekomen op de nieuwe kermis, bouw ik, de leerkracht, als eerste van die schotten het buitentoilet op. Liefst zet ik de plee vast aan de bumper van de school. Dat voorkomt omwaaien of omduwen door een lollige kermisbezoeker. De meeste exploitanten hebben zo'n buitentoilet, dat enkele keren per week door de tonnetjesdienst wordt geleegd!

DOET-IE HET OF DOET-IE HET NIET

Als ik rond 1965 als leerkracht met de Schoolbus op pad ben, rijd ik de school meestal op vrijdagmiddag na schooltijd naar de volgende kermis. Iedere week is het dan weer spannend of de benzinemotor van de school wil starten.

De GMC (General Motors Company) houdt niet van vocht, kou en lang stilstaan, dus sluit ik donderdagmorgen de acculader aan en 's middags probeer ik de wagen te starten. Als dat lukt, dan zal het de volgende dag ook wel gaan, denk ik. Zo niet: motoronderdelen demonteren, drogen, schoonmaken en weer proberen.

HOE EEN KIND SNEL ZINDELIJK WORDT

We hebben regelmatig verschillende kermiskinderen uit één gezin in de rijdende school. Maar wat als het er vier zijn en geen van allen zindelijk? Dit overkomt mij als leerkracht in de jaren zeventig op de winterstandplaats in Heerlen. Er hangt een niet te harden geur in de school. Hoe lossen we dit op?

Op maandagochtend opent het naburige café om elf uur de deur. De kermisexploitanten staan al te wachten en dringen naar binnen om te telefoneren. Zo ook de meester. Aan de bar met een pilsje in de hand kijk ik rond of ik de vader zie. Warempel, hij is er en dus stap ik op hem af. Ik sommeer hem om thuis op te treden en zeg dat ik het met deze geur niet volhoud in de school.

Een week later... probleem opgelost.

EEN JONGENSDROOM

In de jaren tachtig mag ik af en toe de minischool met caravan van de ene kermis naar de andere rijden. Soms staat de combinatie even voor één nachtje geparkeerd in de wijk waar ik woon. Mijn buurjongen vindt dat heel bijzonder. Hij is het rijden in een groot vervoermiddel gewend, want zijn vader is buschauffeur. Maar deze combinatie is héél wat anders! Zijn moeder vertrouwt hij toe, dat hij later ook gaat werken bij de school waar de buurvrouw werkt! En... ja hoor... de leerkracht van nu... is de buurjongen van toen. Hoe een balletje kan rollen!

OP HUISBEZOEK

In 2008 zit voor mijn tafel een leerling, die onder de krassen zit. Ik hoef me geen zorgen te maken: ik weet hoe het komt. Haar moeder presenteert de leeuwenshow in het circus. Nog niet zo lang geleden zijn er jonge leeuwen geboren en vanwege de herfstkou brengen zij deze in de salonwagen groot.

„Juf, wanneer kom je nu bij ons op bezoek?", vraagt de leerling herhaaldelijk.

Je moet weten dat ik ben opgegroeid zonder huisdieren; mijn moeder wilde ze nooit. Mijn zus daarentegen is een echte dierenliefhebster. Ik heb het al helemaal niet op katten. Katten krabben mij overal, gebruiken mij als klimpaal en ik heb een hekel aan die fijne nageltjes.

Enfin, ik maak een afspraak voor een huisbezoek. De welpjes springen rond in de salonwagen. Ik ga zitten en denk: ik moet met mijn rug tegen de leuning gaan zitten, anders zit er dadelijk eentje achter mij en weet ik niet wat hij doet. Op een gegeven moment is er natuurlijk toch een welpje op mijn schoot beland. Ik voel de brede nageltjes. Gelukkig zijn ze niet zo eng als die fijne kattennageltjes. Al gauw ben ik aan het spelen met de welpen.

Als later in het jaar mijn zus bij mij op bezoek komt en mij ziet spelen met de welpjes, valt haar mond open van verbazing. Thuis zegt ze hierover tegen mijn moeder:

„Ik weet niet wat ik meemaak! Ze houdt niet van katten, maar speelt wel met leeuwen!"

Typisch taalgebruik

„We staan dubbel"

Fout geparkeerd!

BRUGGETJES IN ALKMAAR

Half augustus 2008 is er een grote kermis in Alkmaar. De gemeente wil graag iets organiseren voor de kinderen van de kermisexploitanten en de marktmeester heeft een creatief en cultureel middagprogramma in elkaar gedraaid.

In het centrum van de stad is een creatief centrum en daar kunnen de kinderen doosjes versieren. Het resultaat is leuk. Daarna gaan we lopend naar De Waag. De kermis staat door de hele binnenstad opgesteld. Voor ik het door heb, zit er al een leerling bij de schiettent, een ander vliegt naar de lijntrek en mijn collega en ik komen handen en ogen te kort. Verzamelen en vermanend toespreken, elkaar en ons een hand geven en dan kunnen we rustig doorlopen naar De Waag. Daar aangekomen verdelen ze ons over twee bootjes en varen we door de grachten van Alkmaar. Het lijkt heel relaxed. De kinderen kunnen geen kant op, volwassenen zitten naast de jongste kinderen en varen maar.

Het relaxte duurt niet lang. De bruggetjes in Alkmaar zijn soms heel laag, je moet vaak goed bukken om er onderdoor te kunnen. Wat is er dan leuker, dan de juffen de stuipen op het lijf te jagen? Net voor de brug toch nog even je hoofd omhoog. Pfff zo'n uitstapje, nooit meer.

De marktmeester begrijpt het en vanaf 2009 mogen we de sporthal onbeperkt gebruiken. Super, gemeente Alkmaar!

BAAS BOVEN BAAS

Soms staan we met een rijdende school vlak bij een reguliere basisschool. Leerkrachten en leerlingen van deze school zijn dan altijd reuze benieuwd wat dit voor wagen is. Als ze horen dat dit een school is, groeit hun belangstelling. Soms komt een leerkracht dan heel voorzichtig vragen, of hij of zij eens een kijkje mag nemen. Daarna volgt vaak de vraag: "Mogen we een keer met de hele groep/school komen kijken?" Dit is in de meeste gevallen mogelijk en het is steeds weer prachtig om te zien, hoe verbaasd deze kinderen zijn. De opmerkingen en vragen zijn niet van de lucht:

„Hé, hier hebben ze dezelfde leesboekjes!"

„Deze rekenboeken hebben wij ook."

„Er is zelfs een computer in de school!"

En natuurlijk de vraag: „Is er ook een WC?"

Tijdens één zo'n bezoek vertel ik over de samenstelling van de groep. Ik zeg dat er kleuters en grotere kinderen in een schoolwagen zitten, maar dat er een leerkracht bij komt als er meer dan tien kinderen aanwezig zijn.

Een van de kinderen reageert: „Dan is onze meester veel knapper. Hij kan in z'n eentje aan tweeëntwintig kinderen les geven!"

OVERNACHTEN OP DE VLUCHT-STROOK

Het is begin jaren zestig. We geven les tijdens de kermis in Leeuwarden en daarna gaan we lesgeven bij de kermis in Maastricht. We krijgen twee rijdagen om die afstand te overbruggen. Na schooltijd besluiten we om de school en salonwagen zo snel mogelijk in te pakken en alvast op weg te gaan naar Maastricht. Zo gezegd, zo gedaan.

Ergens zo'n beetje halverwege besluiten we te stoppen. We parkeren de wagens op de vluchtstrook van de snelweg. Dat mag in die tijd nog.

Na een vlugge maaltijd gaan we naar bed. Van slapen komt echter niet zo veel. Telkens wanneer er een vrachtauto of andere auto langs komt, schudt onze salonwagen heen en weer. Na een gebroken nacht bereiken we de volgende dag Maastricht. Deze dag zijn we verder vrij (twee rijdagen!). Tijd om Maastricht en omgeving te verkennen.

VERBODEN SNOEPJES

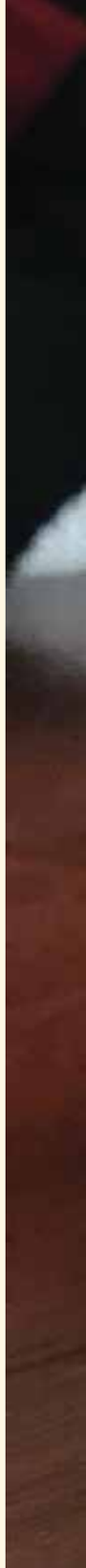
In het najaar bouwen de meeste kermisexploitanten hun kraam om tot oliebollenkraam en hun kinderen bezoeken dan gedurende zes tot acht weken een gastschool in de stad waar ze tijdelijk verblijven om oliebollen te verkopen. Zoals gebruikelijk neem ik vooraf contact op met de betreffende school. Wanneer zo'n gezin dan gesetteld is, maak ik een afspraak met de school om, gedurende een uurtje, in de klas een kermisles te verzorgen.

Zo ga ik in 2001 een leerling op een school in Amsterdam bezoeken. In de gang tref ik kleuters aan, die stil sluipend langs de trap naar beneden lopen. Als ik ze begroet, doen er een paar hun vingertjes voor de lipjes om aan te duiden, dat er gefluisterd moet worden.

In de klas van mijn leerling aangekomen, tref ik een rustige groep kinderen aan en een ontspannen leerkracht. Zij verzoekt de leerlingen hun werk aan de kant te leggen, zodat ik kan starten met mijn les. Na mij te hebben voorgesteld, peil ik eerst de voorkennis over de kermis. Ik merk wel, dat de kinderen goed gebekt zijn, welbespraakt kan ik beter zeggen! Ik krijg wonderlijke antwoorden, waaruit blijkt, dat dit onderwerp tot nu toe nog onderbelicht is gebleven. Ik kan mij dus volop storten op mijn missie om van alles over de kermis te vertellen en te laten beleven. Ik laat filmpjes zien over verschillende kermiszaken, laat de geluiden horen die vanuit de speakers schallen en ik vertel hen over de geschiedenis van de kermis. Ook laat ik de rijdende school over het digibord 'rijden'. Tot slot leer ik hen nog een liedje over het reuzenrad, waarbij we zwierend en zwaaiend door de klas gaan. Eenmaal terug op de plaats geef ik ze een kermiskleurplaat. Terwijl de groep aan het werk gaat, trek ik mijn carrouseltrommel open waaruit een zoete lucht ontsnapt. De kinderen roepen in koor, als afgesproken: „SNOEP!" Zo'n reactie verwacht ik niet, maar als ik vervolgens opmerk: „Snoep hoort toch bij de kermis. Had ik dan op wortels moeten trakteren?" roepen ze, tot mijn opluchting, allemaal: „Nee!"

De kinderen nemen de tijd om te kiezen; een Engels dropje of een spekkie. Eén van de kinderen merkt op, dat ze maar boffen, dat deze kermisleerling nu bij hen in de klas zit! Ik bespreek nog wat onderwijskundige zaken met de leerkracht en neem dan afscheid. Als ik in de gang ben, hoor ik de leerkracht nog net zeggen, dat deze les is afgelopen en dat ze nu hun andere werk moeten afmaken. „Les?", roepen ze, „dit was geen les, dit was leuk!"

Ik vertel dit verhaal aan de ouders in de oliebollenkraam. Moeder herkent de situatie direct en roept lachend: „Ja juf, dit is zo'n vegetarische school!"

ALLES DRAAIT OM HET KIND

Als directeur-bestuurder van de Stichting Rijdende School ben je benieuwd naar het onderwijs en de kinderen die je er tegenkomt. Alles draait immers om het kind. Het onderwijs aan en het leven van een kermiskind is in vele opzichten bijzonder. Als je iemand probeert uit te leggen hoe het leven van een kermiskind er in het reisseizoen uitziet, zeg ik meestal: „Stel je voor dat je ergens gaat werken en ze vertellen je, dat je elke week op een andere werkplek ergens in Nederland gaat werken en dat je vaak pas enkele dagen tot soms uren van tevoren weet waar dat is. Op die werkplek zijn altijd andere collega's en elke week heb je een andere baas." Dan haken velen snel af. Kermiskinderen niet.

In vergelijking met 'burgerkinderen' leren ze vroeg dat je flexibel moet zijn. Deze kinderen hebben ook snel door met wie ze te maken hebben en leren mensen goed inschatten. Een basis om te overleven. Zelfstandigheid is ook een kenmerk van de kermiskinderen. Soms is het tegen de verwachting van burgers in, dat deze kinderen meestal erg beleefd zijn. Als ik in mijn dagelijks directeurspak met stropdas een rijdende school binnenstap, vraagt een van de pientere knaapjes daar: „Meneer, u bent zeker de burgemeester?" „Nee jongeman, ik ben de directeur", geef ik hem te verstaan. Waarop de knaap onmiddellijk reageert met: „Oh, dat is goed hoor, meneer de burgemeester." En voort gaat hij weer met zijn werk.

TERUG NAAR OEGSTGEEST

Voor de eerste keer in mijn werkzaam leven is mijn rijdende school geplaatst in Oegstgeest. Ik ben hier niet echt blij mee, omdat ik in Bergen op Zoom woon. Werken in Den Haag en omgeving betekent zeer vroeg opstaan om files te vermijden. Een enkele keer lukt dat, maar meestal blijkt dat je toch ergens vastloopt. Ook deze keer gaat het mis. Niet gewoon mis, maar vreselijk mis.

Met frisse moed stap ik 's ochtends om zes uur in de auto. Tot de omgeving van Rotterdam gaat het prima, maar richting Beneluxtunnel begint de narigheid. De eerste file is een feit, maar ik ben dit gewend en probeer het goede humeur te behouden. Met horten en stoten en stilstaan bereik ik tenslotte Den Haag en vlak voor de afslag richting Oegstgeest zie ik op het Malieveld andere rijdende scholen staan. In Den Haag viert men ook kermis.

Voorbij Den Haag gaat autorijden prima en om kwart voor negen bereik ik Oegstgeest. Fluitend parkeer ik mijn auto naast de school.

Ik pak „mijn" sleutelbos en begin te trillen van ellende. Deze sleutelbos is niet van mij, maar van mijn vrouw. Er hangen veel sleutels aan, maar vanzelfsprekend geen sleutel van de rijdende school. Wat een ellende! Hoe kon ik zo stom zijn de verkeerde mee te nemen. Het zal wel komen, omdat ik 's ochtends vroeg niet echt honderd procent functioneer.

Gelukkig krijg ik een goed idee. Bij de rijdende school maken alle leerkrachten gebruik van een universele sleutel, omdat men in verschillende scholen lesgeeft. Ik meld mijn fout aan een paar ouders, stap weer in mijn auto en rijd richting Den Haag. Het plan is een sleutel te lenen bij een collega. Natuurlijk kom ik onmiddellijk in langzaam rijdend en stilstaand verkeer terecht. Ik leen de sleutel en met sneltreinvaart rijd ik terug naar Oegstgeest.

Ik kom veel te laat aan en krijg dan te maken met leerlingen en ouders die meesmuilend en grinnekend commentaar leveren. Na schooltijd lever ik de sleutel weer in Den Haag af en ga ik naar huis.

Net als Jan Wolkers kijk ik met zeer gemengde gevoelens terug op de belevenissen in Oegstgeest.

STILTE, OPNAMES

In de zomer van 2013 zoekt een televisieomroep kermisexploitanten die mee willen werken aan het televisieprogramma De Reünie. In dit programma komen klasgenoten van vroeger nog een keer samen om te vertellen hoe hun leven is verlopen. Na een telefoontje naar de Stichting Rijdende School, komen de programmamakers bij ons, leerkrachten van de SRS, terecht. Samen stellen we een groep exploitanten samen, die de kermiswereld aardig vertegenwoordigt. Het plan is, om de exploitanten niet op de hoogte te stellen van de aanwezigheid van hun leerkrachten. Wij zouden dan als verrassing midden in de uitzending de klas binnen lopen.

Op de dag van de opnames lopen wij de studio's binnen, en al snel spotten een paar oud-leerlingen ons! Weg verrassing! Met luid geroep en gelach onthalen de exploitanten ons. Al gauw is het een vrolijke boel, zeker als iedereen even wordt geschminkt. Want wie zit er het langst in de schminkruimte?

Dan krijgen we microfoons opgespeld en mogen we de klas inlopen waar de opnames van De Reünie zijn. Daar geven de exploitanten een aardige inkijk in hun leven, en natuurlijk komt de rijdende school als bindende factor aan bod. Fijn om te zien dat onze leerlingen zich hebben ontwikkeld tot gelukkige volwassenen.

Na afloop staan er broodjes, koffie en lekkernijen klaar. Oude herinneringen worden opgehaald en we genieten nog lang na.

De televisie-uitzending vindt een maand later plaats. We zijn uitgenodigd bij een exploitant die een café heeft. Bijna iedere deelnemer aan het programma is aanwezig. Er is gezorgd voor een groot beeldscherm, zodat we onder het genot van een hapje en een drankje, de uitzending goed kunnen volgen.

We hebben veel plezier beleefd met onze 'kinderen'!

Speel nu!

EERSTE HULP BIJ ONGELUKKEN

Ieder jaar weer is er een opfriscursus EHBO. Alle medewerkers van de Stichting Rijdende School nemen hieraan deel. Het personeel is de hele dag druk met reanimeren, brandwonden verzorgen en verbanden aanleggen. Ook de technische medewerkers doen mee. In 2004 hebben zij wat bedacht. Zij willen wel eens testen of iedereen goed heeft opgelet!

In de loods vinden zij een doosje. Zij maken er een gat in zodat er een vinger van een medewerker doorheen kan. Om die vinger komt zaagsel, stof en natuurlijk ketchup. Luid kermend komt de man de cursusruimte in en roept dat hij hulp nodig heeft! Degene die in het doosje kijkt, schrikt in eerste instantie, maar al gauw wordt er hartelijk gelachen om de levensechte act!

Typisch taalgebruik

„Ik moet de school inpakken“

Is het een cadeautje?

EEN LANGERE SCHOOLWAGEN

De eerste drie scholen zijn aanvankelijk gebouwd op achttien meter lengte door een firma uit Appingedam. Later plakt deze firma er twee meter aan, daardoor vallen de scholen buiten de verkeerswetgeving. Hoe komt dat zo?

Het is een heel verhaal.

In 1955 wordt een bezoek van koningin Juliana aan de rijdende school aangekondigd.

Dan komen er ambtenaren en inspecteurs om te kijken of het bezoek van de spontane Juliana vlekkeloos kan verlopen. Maar wat als Hare Majesteit naar de wc moet? Er wordt naar buiten gewezen. Daar staat een houten wc met zo'n hartje, weet je nog wel. Een 'boutkiet' noemen de exploitanten dat. Dat kan natuurlijk niet.

Het bedrijf heeft er als de wiedeweerga twee meter school aangebouwd: ruimte voor een wc, maar dan wel zonder fonteintje en zo.

De drie rijdende scholen zitten nadien wel met de ellende. Bij elke kermis moeten zij wachten tot ze politiebegeleiding krijgen, vanwege die twintig meter! Soms duurt dat wachten kort, soms heel lang.

De clou van dit verhaal: Hare Majesteit hoefde helemaal niet!

oot mies wim zus jet
uur gijs lam kees bok

STRAKKE COMBINATIE

In 1974 is onze rijdende schoolwagen aan vervanging toe. De nieuwe school zal, net als onze salonwagen, in Assen worden gebouwd. Het moet een mooie strakke combinatie worden.

Aan het eind van het reisseizoen rijden we met salonwagen en aangekoppelde school naar Assen, om daar de oude school achter te laten en de nieuwe school op te halen. Als de nieuwe combinatie op straat staat, betrekken de gezichten van de aanwezige medewerkers en bestuursleden, want de school is wel vijftien centimeter lager dan de salonwagen.

Voor de bouw van de school hebben de constructeurs bedacht, dat het verstandig is de grote wielen van de school te vervangen door kleine. De salonwagen heeft een lichte benzinemotor en het bestuur van de Stichting Rijdende School en de bouwers denken dat de salonwagen door de kleine wielen de school beter kan trekken.

Jammer dat ze vergeten zijn het verschil in hoogte te verwerken in de opbouw.

ZEVEN VIEZE PASSAGIERS

Op een dag moet ik na schooltijd zes kinderen naar hun salonwagen terugbrengen. Ze worden gestapeld in mijn auto en dan gaan we op weg. Op een zeker moment neem ik een rotonde een beetje snel en een van de leerlingen moet overgeven. Gevolg: zeven smerige passagiers!

VERREK, DE MEESTER

In de jaren zeventig komt de rijdende school niet meer alleen op grote kermissen zoals Tilburg, Eindhoven en Den Haag. Er komt een 'ophaaldienst' voor de kleinere plaatsen in de omgeving. Op een dag vertrekt een van de twee leerkrachten vroeg in de ochtend om de leerlingen op te halen.

Maar de kermis gaat vaak door tot in de kleine uurtjes en dan nemen de mensen nog een neutje voor het slapen gaan. De ouders liggen laat op bed. De leerkrachten houden daar geen rekening mee. Zo ook niet deze meester. Hij klopt - te vroeg - op de deur van een salonwagen. Een wat slaperige moeder doet open.

De leerkracht bedenkt ter plekke: „Mevrouw, de kinderboer."

Zij denkt iets van 'groenteboer' of 'melkboer'.

Dan kijkt ze nog eens goed en zegt: „Verrek, het is de meester."

WATEROVERLAST

In 1975 staan we in Tilburg met de school en de salonwagen op een grasveld aan de Spoorlaan. Vanuit de school heb ik vrij uitzicht op alles wat in de omgeving gebeurt. Op hetzelfde terrein staat, een eindje verder, een aantal pakwagens en bestelbusjes voor het vervoer van de handel voor de kermis.

Op een gegeven moment rijdt een exploitant, de waarzegger, met zijn bestelwagen van het terrein af en moet, om op de Spoorlaan te komen, even manoeuvreren. Bij het achteruitrijden ziet hij een korte standpijp over het hoofd. Meteen spuit er een straal water uit de grond en de bestelwagen verdwijnt snel. Bussen en auto's moeten stapvoets rijden, want er spuit zoveel water op de weg dat de voertuigen een ware vloedgolf veroorzaken.

Enkele weken later staan we met de school en salonwagen op de kermis in Leeuwarden. Hier is bij het kermisterrein, zoals nagenoeg bij elk kermisterrein, een café waar de exploitanten en ook ik, regelmatig even moeten bellen. Ik zit met meerdere exploitanten aan de bar te wachten tot de telefoon vrij is, als de waarzegger uit Tilburg naast me komt zitten. We drinken gezellig een pilsje en na een tijdje richt ik me tot de waarzegger en vraag hem: „Het is toch waar dat jij in het verleden, heden en toekomst kunt kijken?" Als hij bevestigend antwoordt, vraag ik hem of hij me dan kan vertellen wie in Tilburg die standpijp stuk heeft gereden. Hij kijkt me verbaasd aan en zegt dan lachend: „Het is toch niet waar meester. Ik dacht dat niemand het had gezien."

BIOLOGIELES

In 1985 solliciteer ik, net afgestudeerd, bij de Stichting Rijdende School.

Na een gesprek met de directeur mag ik vier dagen meelopen met een collega in Lisse, om het werken bij de SRS in de praktijk te ervaren en te kijken of het bij mij zal passen.

Dat worden maar twee dagen, want daarna is er ineens een leerkracht nodig in Oosterhout. De volgende dag geef ik daar les op mijn eerste kermis. Super spannend en avontuurlijk vind ik het. Ik denk dat ik daar toen een dag of drie gewerkt heb.

Op een gegeven moment vraagt één van de kinderen: „Juf, weet jij hoe een zebra geboren wordt?"

Ik neem de vraag serieus op en neem even de tijd om over het antwoord na te denken.

Maar voordat ik mijn eerste 'biologieles' bij de SRS kan geven, roept hij: „Streepje voor streepje natuurlijk!"

Typisch taalgebruik

„De school staat vast"

Gelukkig maar!

KRISKRAS DOOR NEDERLAND

Omdat ik als begeleidster van een speciaal onderwijsleerling werk bij de Stichting Rijdende School, reis ik met een caravan met deze familie mee naar de kermis.

Het leven op de standplaats van de kermisexploitanten is wel wennen. Het leven in de caravan trouwens ook. En niet te vergeten het reizen. Ik reis van mijn huis naar de betreffende familie die op een kermis staat, ergens in Nederland. De chauffeurs van de Stichting Rijdende School zetten de caravan altijd keurig neer. Dan kan ik mijn huisje voor een week weer aankleden. Maar met kou (zelfs sneeuw) en regen is het allemaal niet zo mooi. Dan rijd ik toch maar op en neer naar huis en blijf niet in de caravan. Maar als je het naar je zin hebt, dan krijg je ook weer energie, dan kun je het allemaal aan. En hoe leuk is het om door heel Nederland te reizen en van alle grote en kleine plaatsen iets te ervaren en te leren. Zelfs mijn kinderen komen langs als ik in Vlissingen zit.

Ik heb op deze manier het leven van de reizende bevolking leren kennen. En wat heb ik respect gekregen voor de kermisexploitanten. Het is hard, hard werken.

VRIJE VOGELS VAN HET NEDERLANDSE ONDERWIJS

'Ik denk dat ik ongeschikt zou zijn om nog in een gewone school te werken'.

Dat commentaar geeft meester [redacted] van de rijdende school Prinses Margriet op mijn vraag hóe aantrekkelijk het werken in zo'n rijdende school is.

De rijdende scholen zijn er gekomen, om te voorzien in de zeer bijzondere behoeften op het gebied van onderwijs die bestaan bij een eveneens heel bijzondere groep van de Nederlandse bevolking: de kermisexploitanten.

Deze vrije vogels van het Nederlandse ondernemerswezen danken aan de rijdende school de mogelijkheid van zo goed mogelijk onderwijs voor hun kinderen. En een groepje enthousiaste onderwijsmensen dankt er een héél uitzonderlijke onderwijsloopbaan aan. Zij zijn de vrije vogels van het Nederlandse onderwijs.

MINISCHOOL AVANT LA LETTRE

Op de kermis in Gendringen zijn in 1973 slechts vier leerlingen. In de Achterhoek zijn er veel van deze kleine kermissen. Kunnen we wat voor deze kinderen doen? Een grote school kan daar niet naar toe, maar een kleine zou wel kunnen voor een halve dag. Maar er is geen kleine school beschikbaar. Die kun je natuurlijk wel creëren. Creatief als we zijn, halen we de servicewagen van de technische dienst van de Stichting Rijdende School leeg. We plaatsen er tafeltjes en stoeltjes in en basisspullen om onderwijs te geven en daarmee rijd ik naar de kermis in Gendringen. (Kleuters bezoeken de rijdende school dan nog niet). Het is goed weer. De schuifdeuren blijven open, dat is licht en luchtig. Aan het einde van de kermis wordt gelachen en is iedereen tevreden. Nog enkele keren herhalen we deze wijze van werken.

Pas veel later begint de ontwikkeling van de echte minischool.

CONSULENTENWERK, BEST MOEILIJK

Zo rond 1980 start de Stichting Rijdende School met consulentenwerk. Als leerkracht bezoek ik dan in de wintermaanden ouders en scholen van leerlingen die 's zomers de rijdende scholen bezoeken.

Op een dag ga ik op bezoek bij de ouders van een van onze leerlingen. Ik word ontvangen door de vader. Als ik ga zitten zie ik tot mijn grote schrik een grote zwarte hond op de vloer liggen. Ik kijk maar naar de vader en vertel de reden van mijn bezoek. Vader staat dan op en zegt dat hij zijn vrouw wel even gaat halen. Zij weet beter hoe het met de leerling gaat. Hij verlaat de kamer en laat mij alleen achter met de grote hond.

Ik heb ooit gehoord, dat je een hond nooit aan mag kijken. Dus staar ik angstvallig naar een punt in de verte. Gelukkig komt moeder snel binnen en verlost ze mij van mijn angst.

Consulentenwerk... best moeilijk!

BOERENVERSTAND

De eerste kermis waar ik alleen, zonder collega, lesgeef in een rijdende school, is in 2011 in Uffelte. Ik moet alle voorgeschreven afspraken regelen en hoop maar dat het goed gaat. Wat komt er dan veel op je af.

Van een collega heb ik het adres van de woonwagenlocatie door gekregen. Ik rijd naar het adres dat ik heb gekregen, maar daar is niets te zien wat lijkt op een woonwagenlocatie. Na wat rondrijden in de omgeving, zie ik een prachtige salonwagen staan op een boerenerf. Dit moet de locatie dus wel zijn. Er staat zelfs een stroomkast bij en er liggen rijplaten naast.

Ik bel de chauffeur met de mededeling dat het opgegeven adres niet helemaal juist is, en geef het juiste adres door. De chauffeur is nog lang niet in de buurt, dus loop ik wat rond de salonwagen maar er is niemand. Dan maar bij de boerderij aankloppen (een bel is er niet), maar er doet niemand open. Ik loop een rondje rond de boerderij en kijk even achter het huis of daar iemand is, maar alles is verlaten.

Terwijl ik sta te wachten bij mijn auto, roept opeens de bewoonster van de boerderij naar mij en vraagt wat ik aan het doen ben. Ze houdt mij al een tijdje in de gaten en ziet dat ik de woning observeer. Ze wil de politie bellen. Huh, wacht.... Dit klopt niet.

Ik loop naar haar toe en stel mij direct voor als 'de leerkracht, die les komt geven aan de leerlingen, die met hun ouders in deze salonwagen wonen'.

Dit vindt de bewoonster nog vreemder. Er woont een gezin in die woonwagen? Dat hoopt ze toch niet en anders zou ze daarvan op de hoogte zijn. Het is namelijk haar eigen salonwagen, die ze in de zomer verhuurt aan groepen jongeren. Oeps!

Ik moet even snel schakelen, maar uiteindelijk is het goed gekomen en kan de chauffeur de school op de juiste plek neerzetten.

OP DE FIETS

Ik ben de eerste chauffeur bij de Stichting Rijdende School. Ik heb zowel de scholen als de salonwagens van de leerkrachten verreden. Dit alles in een tijd zonder tomtom of goede wegenkaarten en stadsplattegronden.

In de jaren zeventig ga ik op weg naar Maastricht. Ik heb alleen de naam van de plek waar ik moet zijn. Daarom zet ik mijn fiets in de school en rijd met truck en school richting Maastricht. Ik parkeer de combinatie op een parkeerplaats, pak de fiets en ga op zoek naar de woonwagenlocatie. Als ik die gevonden heb, fiets ik terug naar de parkeerplaats en breng de school op haar plek. Na het plaatsen van de school bind ik de fiets op de truck en rijd terug naar Geldermalsen.

U HEEFT GELIJK

Het kasteel van 's Heerenberg bezit een historische en mooie kunstcollectie. De leerkracht bereidt een les voor in school. Tijdens het aansluitend bezoek met de kinderen van de rijdende school aan het kasteel vertelt de gids over een schilderij waarop Alva als een strenge heerser is afgebeeld. Hierover zegt een leerling tegen mij: „Het klopt precies wat u hebt verteld."

O, O, DIE SCHOOLTIJDEN

In de loop der jaren zijn de begin- en eindtijden van de lesdag regelmatig veranderd. Zo ook in 2017. Dat is wennen voor zowel de ouders als de leerkrachten. De eerste week van de kermis in Haarlem zijn er nog weinig leerlingen en geef ik alleen de ochtenden les. De school is dan om kwart over twaalf uit, dat is duidelijk.

Maar in de tweede week neemt het leerlingenaantal toe en dan is er de hele dag les. Andere schooltijden dus. Aan het eind van de dag komt een ouder naar school en vraagt: „Hoe zit het, ben ik te laat?" Ik zeg: „Je bent precies op tijd, we zijn net uit. Je bent niet de enige ouder die de nieuwe schooltijden lastig vindt. Zal ik je de nieuwe tijden even geven?"

De ouder bekijkt de schooltijden op een kaart, die in de gang hangt en begint heel hard te lachen: „Begin maar met deze tijden zelf te bestuderen."

Het is op dat moment kwart over drie. De school is dan al een kwartier uit en ik ben degene die de nieuwe schooltijden nog niet weet.

LIEVELINGS-MUZIEK

Door enig mismanagement is in 1973 de rijdende school te dicht bij de kermis terecht gekomen. De botsautootjes zijn bijna onze buren. 's Middags vanaf twee uur begint de muziek daar te spelen en de school gaat pas om vijf uur uit. (Het is nog de periode van de derde schooltijd.) Om het dragelijk te houden vragen we de exploitant onze voorkeursmuziek te spelen. Dat doet hij en wij zijn zeer tevreden.

Typisch taalgebruik

„Wie rijdt mij en wanneer?"

Is je rijbewijs verlopen?

WAAR LATEN WE DE LEERLINGEN

In de zeventiger en tachtiger jaren van de vorige eeuw zijn er in de wintermaanden veel kermiskinderen in Apeldoorn. Die kunnen niet in één rijdende schoolwagen worden opgevangen. Ook twee rijdende schoolwagens geven niet voldoende ademruimte. We zoeken naar een oplossing. Een honderdtal meters verderop kunnen we twee lokalen huren bij de Tweede Christelijke School van Apeldoorn. De samenwerking met deze school is uitstekend. Onze leerlingen kunnen ook gebruik maken van de bijbehorende gymzaal.

Maar na een paar jaar wordt deze school opgeheven.

Schuin tegenover de school staat een oud gebouwtje dat tot voor kort dienst deed als kleuterschool. Het bestaat uit twee ruime lokalen, een halletje en een kamertje. Voor de verwarming zijn er twee olie gestookte kachels en de afvoer van het toilet komt terecht in een beerput. Met veel plezier hebben we enkele jaren van dit gebouw gebruik kunnen maken. Er is dan wel een extra leerkracht nodig, die elke winter opnieuw (aan)gezocht en aangesteld moet worden.

IK KAN HET WEL

Bij de Stichting Rijdende School zijn er in de jaren 90, als ik begin als leerkracht, witte minischolen, altijd een belevenis om in te rijden, elke keer gebeurt er wel iets. Mijn moeder krijgt een hartverzakking als ik in de minischool kom aanrijden. Het grote gevaarte wordt op de oprit gereden. Als dat maar goed gaat!

Ik herinner me nog dat ik de minischool op locatie neerzet om les te geven. Na het lesgeven moet de minischool ook weer weg. Maar inmiddels is er van alles veranderd op het terrein, er zijn wagens bijgezet en ik moet er nog uit! Dapper ga ik achter het stuur zitten en probeer mijn mannetje te staan. Het zweet staat op mijn rug. In die tijd gaat het vragen om hulp aan een kermisexploitant me nog te ver. Uiteindelijk is het gelukt, maar met een lampje minder.

VAN DEZE PRINS GEEN KWAAD

De RSK 1 (de eerste Rijdende School voor Kleuters) is in 2006, na drieëntwintig jaar trouwe dienst, aan vervanging toe.

Maar de school is nog niet helemaal afgeschreven: zij gaat nu in België dienst doen voor de kermiskleuters op enkele grote kermissen.

In Leuven wordt de school aan de Vlaamse minister van onderwijs feestelijk overgedragen. En deze overdracht krijgt wel een heel bijzonder tintje als daar ineens de Belgische prins Laurent verschijnt. “Incognito“, zoals hij zelf zegt, „ik vind dit een prachtig initiatief.”

Daar moet natuurlijk op gedronken worden en met de prins op een gezellig terras wordt het glas geheven op een goede start in België voor de RSK 1.

VANDAAG
BEN IK
BLAUW

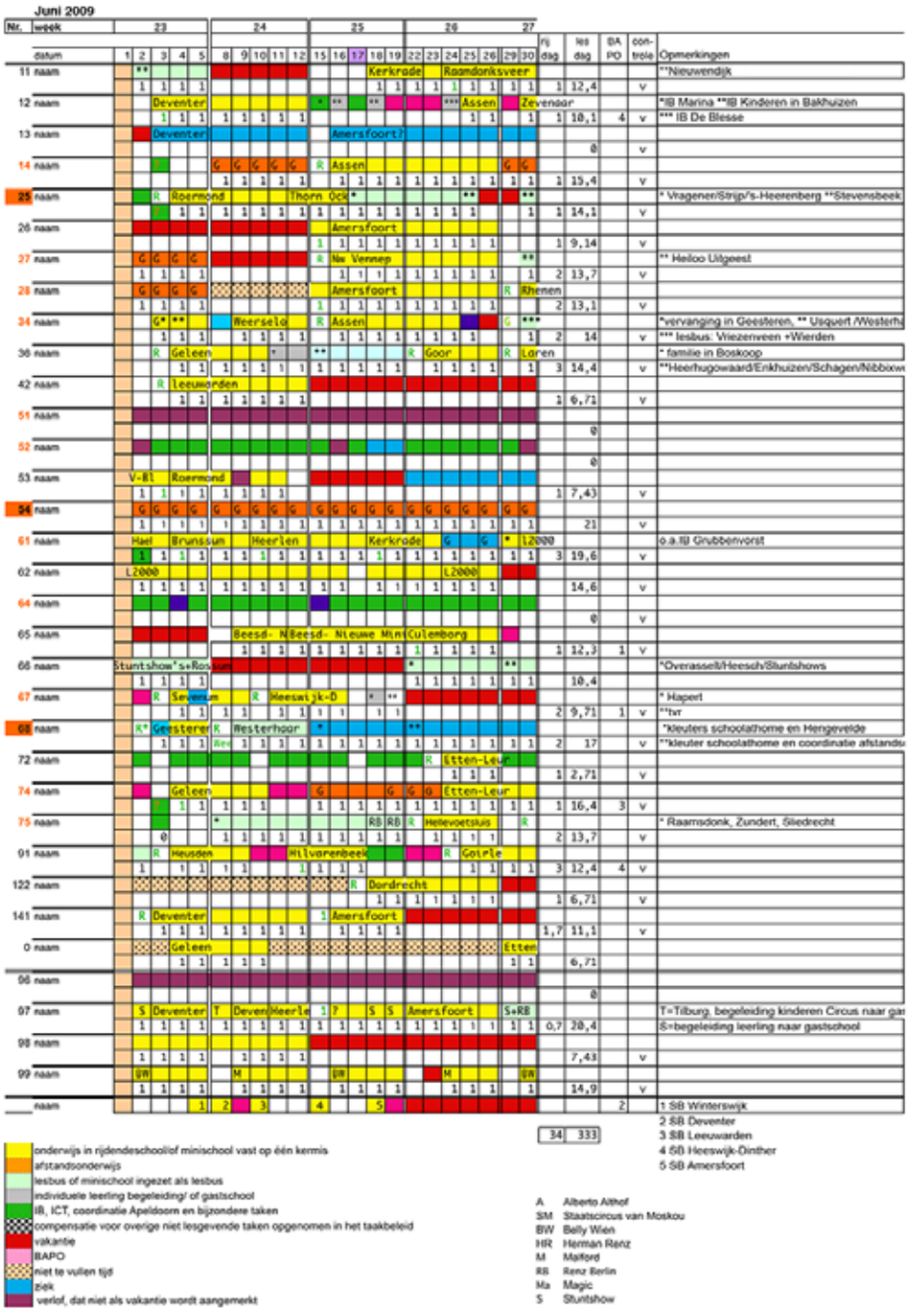
Hoe weet je als rijdende school-leerkracht op welke dag je in welke plaats moet zijn en wat je daar moet gaan doen. En hoe weten collega's waar jij bent en wat jij doet?

Al jaren krijgen de leerkrachten daarvoor een planning.

Die van juni 2009 is een waar kleurenpalet. Iedere kleur heeft zijn eigen betekenis: 'geel' betekent dat je lesgeeft op een kermis / bij een circus, 'oranje' betekent dat je afstandsonderwijs geeft, enzovoort. Daarnaast is er een heel systeem aan gekoppeld om per persoon het aantal rijdagen / lesdagen / vakantiedagen, enzovoorts bij te houden.

In de wandelgangen praten leerkrachten eveneens kleurrijk over hun werk: „Ik ben nog twee dagen geel bij de kermis in Amersfoort en daarna ben ik lichtgroen met de lesbus. En jij?" De Duitse circusleerkracht zegt lachend: „Heut' bin ich blau!"*

*(SRS blauw = ziek, Duits 'blau sein' = dronken)

HET GROENTE-ALTAAR

Begin 2010 kom ik 's ochtends aan bij het circus om daar les te geven. Ik loop zoals gebruikelijk naar de keukenwagen, die bij dit circus nooit op slot is. Normaal gesproken tref ik binnen familieleden aan, die hun eerste kop koffie drinken. Maar dit keer is het anders: een opgewonden moeder loopt mij tegemoet:

„Kijk juf, wat hier is gebeurd!" En inderdaad, ik zie wat ze bedoelt.

Op elke trede van de ijzeren trap ligt fruit en groente, maar dat is niet echt vers meer. Buiten voor de eerste keukendeur staan kaarsjes en binnen is een soort altaar opgebouwd. Een kruis en een doodshoofd en nog meer groente en fruit. Het ziet er best raar en eigenlijk ook bedreigend uit. Iemand is in de nacht binnen geweest en heeft misschien ook de kaarsen aangestoken. Al met al voelt het niet goed en de circusfamilie vraagt aan mij, of ik de politie wil bellen.

Omdat het geen noodgeval is, bel ik het gewone nummer. Helaas met spraakherkenning. De computer verbindt mij de hele tijd met een stad in Noord-Holland, terwijl we ons in het oosten van het land bevinden. Na dertig minuten lukt het eindelijk de verantwoordelijke wijkagent aan de lijn te krijgen.

Als ik het hele verhaal vertel, weet hij al wie het is geweest. Een oude bekende van de politie die psychische problemen heeft. De wijkagent belooft zowel bij het circus langs te gaan, als ook met de 'dader' te praten. Dat helpt want er gebeuren die week geen rare dingen meer.

Typisch taalgebruik

„Ik ga vandaag overrijden"

Waarover?

CHAUFFEUR OF HOUTHAKKER?

In de jaren zestig/zeventig ben ik aangesteld als chauffeur en technisch vakman bij de Stichting Rijdende School. In de wintermaanden houdt dit vooral het onderhoud van scholen in. Men zegt van mij: wat zijn ogen zien, kunnen zijn handen maken.

Op een zondagmiddag, na een zware storm, word ik gebeld door een leerkracht uit Apeldoorn. Er is een boom omgewaaid en die ligt op de trap van de rijdende school, zodat de ingang is geblokkeerd. Ik pak mijn gereedschapskoffertje en de beugelzaag en ga samen met mijn vrouw op weg naar Apeldoorn. Daar verwijder ik de takken en zaag de boom in stukken. Daarna drinken we samen een zondags kopje koffie.

WE HEBBEN GELD NODIG

Als je als kind met je ouders op kleine kermissen reist, is er vaak geen rijdende school en is huiswerk maken niet gemakkelijk. Daarom lenen deze kinderen een laptop van de Stichting Rijdende School en loggen 's morgens in bij de leerkracht die in een speciale ruimte in het pand in Geldermalsen zit. De webcam wordt aangesloten en nu kan de juf of meester het kind helpen.

Zo moet een leerling rekenen met geld. De leerkracht heeft op de achtergrond via de webcam gezien, dat de ouders de opbrengst van de vorige avond aan het tellen zijn. Hij waarschuwt de ouders dat de webcam aan staat. „Maar nu jullie toch aan het tellen zijn, kunnen we voor de rekenles wat geld lenen?" Schoorvoetend komt vader de nodige euromunten en -briefjes brengen.

VERBAASDE DOUANEBEAMBTEN

Ik ben in 2018 met de lesbus vanuit Groningen op weg naar het zuiden om daar les te geven aan circuskinderen. Op de A50, in de buurt van Arnhem, verschijnt ineens een busje van de Nederlandse douane voor mij. Met de lichtjes 'Douane - Volgen' aan. Ik ben stomverbaasd en denk even dat ik in een Amerikaanse film ben beland. Netjes volg ik de douaneauto naar de volgende parkeerplaats. Ik blijf zitten en de douaneambtenaar vraagt of ik de papieren kan laten zien, waarop staat dat ik volgens paragraaf XY goederen mag vervoeren.

Omdat de ene douanemedewerker grijs lang haar onder zijn petje heeft, denk ik even dat er zo een filmploeg uit de bosjes zal springen, die roept:

„Haha, verborgen camera!"

Maar dat gebeurt niet en daarom ga ik braaf uitleggen, dat het een lesbus is. Geschikt om kinderen van het circus les te geven en dat precies die kinderen nu op hun juf moeten wachten. De heren zijn heel wantrouwend. Ze willen ook nog de lesruimte zien. En achterin de lesbus trekken ze alle kasten en de wc-ruimte open en nemen foto's. Tegen elkaar zeggen ze vaak:

„Joh, zoiets heb ik nog nooit gezien!"

Toch willen ze nog steeds graag de papieren voor het vervoer van goederen zien. Ik ben er een beetje klaar mee en bel het hoofd technische dienst van de Stichting Rijdende School. Hij probeert ook aan de douane uit te leggen waarvoor de lesbus wordt gebruikt. Na dertig minuten mag ik eindelijk verder rijden, nadat de douanemedewerker met het grijze haar mij nog toebijt, dat ik blij mag zijn dat zij niet de politie zijn. Ik heb te weinig afstand gehouden toen ze voor mij reden met hun 'follow-me'-bordjes... Wat ben ik blij als ik die dag bij het circus aankom!

DIERENVRIEND PUR SANG

In 1985 geef ik les op de kermis in Terneuzen samen met een collega in een grote rijdende school. Er zijn twee leslokaaltjes in deze school. Hij werkt in het grootste lokaal, ik in het kleinste gedeelte.

We besluiten in verband met het mooie weer een buitenles te geven over de sluizen.

Tijdens de middagpauze wandelen we langs de dijk en nemen alvast een kijkje bij de sluis om de les voor te bereiden.

Zoals gewoonlijk nuttigen we onze boterham, lopend langs het water. Mijn collega, dierenvriend pur sang, ziet aan de dijk een meeuw zitten die problemen heeft. Wat de vogel mankeert, is nog onduidelijk. Hij stapt op de meeuw af en pakt hem op. Hij begint een vriendelijk gesprek, maar de Zeeuwse meeuw verstaat waarschijnlijk zijn Limburgs niet en bijt hem venijnig vol in de neus.

Resultaat: een flinke snee in zijn neus; het bloedt behoorlijk. Hij lanceert de meeuw, gewond en al, met een behoorlijke zwier en een stevige vloek weer de dijk op. De liefde voor meeuwen is in één klap over.

Gelukkig valt de schade aan de neus mee en is er alleen nog een streep zichtbaar.

De collega bezweert me niet aan de kinderen te vertellen dat hij door een meeuw is gebeten, maar te zeggen dat hij zich aan een kastje heeft gestoten. Gelukkig kan de buitenles over sluizen gewoon doorgaan en de meester heeft een streepje voor bij de sluiswachter.

OP WEG NAAR DE TANDARTS

Als ik nog een tiener ben in de jaren tachtig, gaan wij vanuit Geldermalsen naar de tandarts in Beesd. We hebben geen auto, dus meestal gaan we met de fiets.

Ik herinner me nog, dat we op een gegeven moment in Enspijk ergens langs rijden dat mij intrigeert. In de berm langs de weg staat een vrachtwagen geparkeerd met ramen in de oplegger. Er hangen kindertekeningen in. Aan de achterkant is een deur met een raam, maar dat is te hoog om naar binnen te kunnen kijken.

Op de zijkant staat met grote letters ‘Stichting Rijdende School’.

Helaas is er op dat moment niemand in de buurt die mij kan vertellen wat voor school dit is (en googelen is nog geen optie!). Het zal nog een paar jaar duren voor ik daar achter kom en dat ik er zelf als leerkracht zal werken!

Typisch taalgebruik

„Ik heb een uitschuif“

Dan zou ik toch effe langs de huisarts gaan

ZO KOM JE AAN NIEUW SERVIES

Bij onze benoeming als leerkrachten van de Stichting Rijdende School in de zeventiger jaren, krijgen mijn vrouw en ik de beschikking over een salonwagen met daaraan gekoppeld de schoolwagen. Ik heb jarenlange ervaring met het rijden in een personenauto, maar aan het rijden in een vrachtwagen of bus heb ik nooit gedacht. Ik moet dus gedurende de winterperiode zorgen dat ik slaag voor het groot rijbewijs om de volgende zomer zelf de combinatie naar kermissen te rijden.

Dat lukt en hoe?

Een oude buurjongen, in het zuiden van het land, heeft een rijschool en hij vraagt voor mij het groot rijbewijs aan. Twee maanden later is het zover en verzoekt hij mij voor het weekend naar het zuiden te komen, want op maandag moet ik afrijden. Zaterdag kruip ik achter het stuur van een bestelwagen, die net iets meer weegt dan het gewicht waarvoor een groot rijbewijs verplicht is en krijg ik een uur les. Maandagochtend krijg ik nog een les om vervolgens examen te doen en te slagen.

Na twee uur rijlessen ben ik bevoegd een combinatie salonwagen/school, waarvan de totale lengte twintig meter is, door het land te rijden.

Voordat ik de school achter de salonwagen hang, wil ik eerst wel eens alleen met de salonwagen gaan rijden om te zien of ik het kunstje beheers. Na een rit van drie kilometer heb ik het gevoel dat het gaat lukken. Maar, bij het nemen van een rotonde hoor ik achter me een hels kabaal. Het lijkt wel stukvallend serviesgoed. Na de rotonde kan ik even naar achteren kijken en zie ik, dat alle keukenkastjes aan de linkerkant van de wagen open staan. Alles wat achter de deurtjes behoort te staan, bedekt nu de volledige vloer.

Thuis gekomen doe ik het kapotte servies in vuilniszakken en koop het goedkoopste nieuwe servies als vervanging. Dit servies gebruiken we daarna elf jaar. Voordat ik ga rijden, controleer ik wel twee keer of alle kastjes dicht zijn!

SSSST, ZACHTJES

Iedere morgen om negen uur logt deze leerling van de kermis via zijn computer in. Hij zoekt verbinding met de leerkracht van de Stichting Rijdende School, die hem gaat helpen met zijn huiswerk. Zo ook deze ochtend. De webcam wordt geactiveerd en de leerkracht wenst hem goedemorgen.

Zij ziet een vermoeide leerling, haren niet gekamd, niet gewassen en ook nog niet aangekleed. De leerling praat heel zachtjes.

Na een poosje vraagt de leerkracht of er wat aan de hand is. De leerling kijkt bij ieder geluid schichtig om zich heen. Dan zegt hij: „Wij moeten zachtjes doen, mijn ouders slapen nog."

Wat een voorbeeldig kind!!!

DIAMANTEN LESMOMENTEN

Ik ben met een minischool in Zuidoost-Groningen, waar ik les moet geven aan een aantal kleuters. Ik haal een boek uit de kast en zit met de kinderen in een knusse, kleine kring.

Op een gegeven moment zie ik uit mijn ooghoek dat de kleuter rechts naast me, aandachtig, naar ik denk, naar mijn oor kijkt. Het kijken duurt maar heel even en dan zie ik hem weer meekijken in het voorleesboek.

Het duurt echter niet lang voordat hij opnieuw zijn blik op mijn, naar ik nog steeds denk, oor werpt. Ik merk dat hij aandachtig kijkt. Intussen lees ik vrolijk verder. Heel aarzelend komt zijn rechterarm omhoog en ik zie dat hij zijn wijsvinger in de richting van mijn oor brengt.

Maar in plaats van dat zijn wijsvinger mijn oor aanraakt, voel ik de vinger over mijn bakkebaard strijken. Ik stop met voorlezen en prompt komt de vraag van de onderzoekende kleuter: „Ben je al een beetje grijs?" Ik kan het niet ontkennen en antwoord: „Ja, ik ben al een beetje grijs."

Heel even blijft het stil en opnieuw voel ik zijn wijsvinger over mijn bakkebaard strijken. En dan ineens, alsof hij de bevestiging zoekt voor wat hij in zijn hoofd bedacht heeft, komt de volgende vraag: „Ben je ook al een beetje oud dan?"

Inwendig schater ik van het lachen, maar naar hem toon ik een warme en brede glimlach en zeg: „Ja, ik ben ook al een beetje oud."

Tevreden met het antwoord rondt hij de situatie af met: „Mijn opa is ook al oud." Hij gaat weer gewoon op zijn stoeltje zitten en ik vervolg het verhaal in het boek.

Zulke momenten zijn de diamantjes die je eens in de zoveel tijd en altijd onverwacht van kinderen in de schoot geworpen krijgt. En ik koester ze.

KANEELSTOKKEN

Een Groninger exploitant en zijn vrouw zetten zich voor honderd procent en meer in om de Stichting Rijdende School (SRS) van de grond te krijgen. In de jaren zestig staat hij met zijn snoepkraam op het Malieveld in Den Haag.

Op een zeker moment grist hij wat kaneelstokken uit zijn kraam en stopt deze in zijn zak. Dan gaat hij onverdroten op weg naar het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Hij loopt naar binnen en deelt links en rechts wat stokken uit. Daarna gaat hij pleiten voor steun aan de SRS.

Dat is nu typisch een Groninger die er helemaal voor gaat.

oosterhoutse
Kaneelstok

VERZUIPEN

Voor het schoolzwemmen gaan we in de zeventiger jaren 's winters wekelijks met de leerlingen van de Stichting Rijdende School naar het sportfondsenbad. Als afsluiting van het winterseizoen halen de leerlingen hun zwemdiploma.

Deze zwemlessen zijn bittere noodzaak voor kermiskinderen omdat ze 's zomers iedere week in een andere plaats staan, op een ander terrein, vaak met open water in de buurt. Het schoolzwemmen heeft voor de kermiskinderen dan ook extra aandacht gekregen in Apeldoorn.

Na de diploma-uitreiking mogen de leerlingen vrij zwemmen onder het toeziend oog van de badmeesters en de leerkrachten. Er zijn regels, want we beschikken niet over het hele zwembad en moeten rekening houden met de overige zwemmers.

Jaarlijks proberen de leerlingen, tijdens deze laatste les, de meester in het water te duwen en ook dit jaar zal het hen lukken. Terwijl ik op de rand van het bad leerlingen tot de orde roep, ziet een leerling achter me kans om me een zetje te geven. Met een sierlijke duik verdwijn ik onder water.

Na mij springen en duiken meerdere leerlingen in het water. Ze achtervolgen me naar de andere kant van het bad. Daar springen ze bovenop me en één van de leerlingen roept: „Verzuipen." Dat is een teken voor de badmeester om in te grijpen.

Ik ben blij dat ik, voor alle zekerheid, een tas met droge kleren bij me heb.

Speel nu!

TECHNISCH VERNUFT

Op de winterstandplaats voor kermisexploitanten in Heerlen wordt in de jaren zeventig in de rijdende school een keer per week film gekeken. Via de Nederlandse Onderwijs Televisie kunnen we oudere filmbanden huren en die afdraaien op bioscoopapparatuur. Dat zijn spannende momenten in die tijd! Techniek en het 'technisch vernuft' van deze leerkracht, dat gaat niet goed samen.

Maar de jeugd is enthousiast en weet van wanten: gezamenlijk bestellen, apparatuur opstellen, draaien, opruimen en bij toerbeurt de banden inleveren op het hulppostkantoor. Dat is pas genieten van de film!

VAN JE FAMILIE MOET JE HET HEBBEN

Ergens in Drenthe staat in 2003 een rijdende school vast in de modder. De chauffeur belt met de technische dienst van de Stichting Rijdende School. Niemand kan hem helpen of van goede tips voorzien. Opeens hoort de directeur van de SRS van het probleem en zegt: „Ik bel wel even naar mijn broer!" En warempel, na een half uur ziet de chauffeur een tractor met bestuurder aankomen die hem kan helpen de school uit de blubber te halen.

MOBIELE JUF

Soms is de afstand van huis naar de plaats waar ik les ga geven op de kermis, erg groot. Ik kies er dan voor ergens te overnachten.

Als in 2007 een regenachtige herfst begint, zit ik in een caravan met aan drie kanten weilanden om me heen. De boerin waarvan ik deze caravan huur, heeft zo'n medelijden met me dat ze me een portable toiletje heeft gegeven. Dan hoef ik niet door de regen naar het toiletgebouwtje!

Door de beslagen ruitjes kijk ik naar de schapen en de pony's. Ik zie dat Grootschermer op drie kilometer afstand over een dijkje te bereiken is. Dat is toch net iets te ver van kermisplaats Volendam (de geografie van Noord-Holland zat niet zo goed in mijn hoofd). Maar ik geniet van het uitzicht, de wijn in mijn koelkastje, het zelf mijn potje koken en de kinderliteratuur die ik meegenomen heb.

En wat eet ik dan? Gewoon een bordje pasta, wel vers gekookt.

Morgen er wel aan denken afwasmiddel mee te nemen!

DIRECTEUREN ONDER ELKAAR LOSSEN HET OP

Circus is anders dan kermis. Circus is een tijdelijke familie, waar de directeur van het circus de absolute baas is en de scepter zwaait. Als ik op bezoek kom bij een circus als directeur van de Stichting Rijdende School praat ik met de directeur van het circus. Dat is op gelijke hoogte.

Via de ICT en administratie krijg ik te horen, dat het dataverbruik van een laptop die is uitgeleend aan een leerling van het circus om afstandsonderwijs te genieten, ver boven het toegestane plafond is uitgestegen. Dit betekent een aanzienlijke kostenpost. Bij navraag blijkt dat er erg veel 's nachts is gewerkt op deze laptop. Ons onderwijs is veel omvattend, maar 's nachts slapen bij ons ook de meeste leerkrachten na een inspannende dag.

Aangekomen bij het circus is mij in de salonwagen van deze leerling snel duidelijk, dat de directeur de laptop soms opeist en dan geeft men de laptop zonder pardon aan de pater familias. Ik stap op de directeur af en leg hem uit dat we wel extra veel kosten hebben, omdat de laptop 's nachts gebruikt is om bijzondere 'educatieve' films te downloaden. De circusdirecteur stapt quasi verbolgen op de leerling af en spreekt hem met opgeheven vinger toe. Dat hij dat nooit meer mag flikken anders..... De boodschap is overgekomen en de directeuren begrijpen elkaar. Er zijn geen bijzondere educatieve films voor directeuren meer gedownload. Ook in het circus kan men weer slapen.

… EN REGELEN ZAKEN OP HUN EIGEN MANIER

Om tijd en chauffeurs te sparen, lenen we wel eens een oude vrachtwagen uit aan het circus, zodat zij daarmee de school elke week met het circus naar een andere bestemming kunnen vervoeren. Aan het eind van het seizoen halen we de vrachtwagen en school weer op en via de kilometerteller weten we hoeveel diesel er verbruikt en ingekocht is door het circus. Dat wordt netjes verrekend.

Een mooi systeem dat in beider belang functioneert, totdat ik van het hoofd technische dienst te horen krijg, dat er meerdere bekeuringen zijn binnengekomen. De betrokken vrachtwagen is meerdere malen 's nachts door de milieuzone in Amsterdam gereden. Het blijkt dat deze vrachtwagen daar niet mag komen. Het circus heeft echter alle circuswagens en ook de school met deze vrachtwagen naar Amsterdam gereden. Hun vrachtwagen is helaas stuk en van de nood hebben ze een prijzige deugd gemaakt. Het hoofd technische dienst heeft de directeur van het circus hierover telefonisch benaderd. Deze heeft de zaak afgedaan met: „Oh, dan heb jij ook eens een paar bekeuringen, wij hebben er al genoeg." Duidelijk dat dit op het bordje van de directeur van de Stichting Rijdende School terecht komt.

Met de technische dienst bespreken we, dat we aan het einde van het seizoen, dat is al snel, eerst de school en de vrachtwagen terughalen voordat we tot actie overgaan. Zo gezegd en gedaan. Na enige tijd krijg ik een wat geïrriteerde circusdirecteur aan de lijn. Hij heeft het geld voor de verbruikte diesel nog niet ontvangen. „Hoe zit dat, meneer de directeur?"

Ik leg de man op vriendelijke toon uit, dat ik dat geld heb verrekend met de bekeuringen en er nu nog vijfentwintig euro voor ons tekort is. Dus hoe hij dat wil betalen. „Daar kun je $%#@!! naar fluiten", brult het in de telefoon. In het volgend voorjaar is alles vergeten en vergeven. Dat is een directeur eigen.

OH… EEN NIEUWE COLLEGA

Ik weet het nog goed, het is 1989 en ik ben uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek.

De commissie bestaat uit drie personen. Het gesprek verloopt ontspannen en in de ogen van de toenmalige directeur, een echte computerfanaat, is het een pré dat ik ruime computerervaring heb!

„Ga maar kijken in Tiel. Daar is het kermis en er staat een rijdende school," zegt hij.

In Tiel staat de RS8 en nieuwsgierig trek ik de deur open. Twee leerkrachten geven daar les. Een van hen ziet mij aan voor een moeder, van wie de zoon net de school is uitgelopen. Als duidelijk is dat ik de nieuwe leerkracht van de Stichting Rijdende School ben, laten ze me vrolijk binnen. Ik ben wel wat overdonderd, moet ik zeggen. Afijn, ik ga de school in en zie zo'n veertien kinderen aan het werk, smalle bankjes in een smalle school, ze zijn allemaal met iets anders bezig en er hangt een gezellige sfeer.

Een van deze leerkrachten wordt later mijn mentor en zij wijdt mij in in het reilen en zeilen van de SRS. Ik heb veel van haar geleerd!

MEESTER IS TROTS

De Stichting Rijdende School is uitgenodigd de afstudeeropdrachten van de HBO-opleiding Afdeling Circus te komen bekijken. Omdat ik vaak lesgeef aan circusleerlingen, mag ik daar in 2007 namens de SRS bij aanwezig zijn.

Ik zie een eindexamenact van een student die jongleert met drie pionnen. Later in de foyer ontmoet ik hem. Hij vraagt mij wat ik ervan vind.

Ik zeg: „Nou ja, als je iets op een braderie wilt, dan lijkt me dit wel amusant. Maar als artiest denk ik, dat je er nog een tandje bij moet zetten."

„Hoe bedoel je dat?"

„Mag ik je iets laten zien?" vraag ik.

Op mijn telefoon heb ik een filmpje van een leerling van me. Hij is een jaar of elf en jongleert ook.

Ik laat het de student zien en zeg: „Kijk, hij doet het met vijf kegels, feilloos en tot wel zeven meter hoog. En hij is nu met zes kegels aan het oefenen."

„Dat is eigenlijk wel knap", zegt hij.

„Nou," zeg ik, „het knappe is, dat hij het op een galopperend paard doet. Ik denk wel dat deze jongen er in de toekomst gaat komen in zijn circuswereldje."

Het is mij natuurlijk niet in dank afgenomen door deze student. Maar ja, ik wil hem graag laten weten hoe trots ik ben op mijn leerlingen.

ZAANSE KLEEDJESMARKT

In 2014, op mijn tweede werkdag bij de Stichting Rijdende School, geef ik les in Zaandam. Die dag is er een kleedjesmarkt bij het terrein van de salonwagens. Als mijn collega en ik daar aankomen, is het bomvol en ik zie geen mogelijkheid om de auto bij de rijdende school te parkeren. Mijn collega is niet voor één gat te vangen en lost dit wel op. Ik moet maar even wachten, dan regelt zij wel iets. Na een paar minuten komt ze terug en vertelt dat er naast de school een plek vrij is, waar we kunnen parkeren. Ik rijd zigzaggend over het fietspad tussen de kleedjes door, om bij de gevonden parkeerplek te komen. Er is wat hoge begroeiing, maar mijn collega verzekert mij dat ik er vrij in kan rijden. Er staat geen paaltje of afgezaagde boomstam. Een keer flink gas geven en de auto staat. Niets meer aan doen! De mensen die er met een kleedje staan, kijken vreemd, maar daar moet ik mij maar niets van aantrekken.

Het wordt steeds drukker en de kleedjes liggen zelfs al op de motorkap van mijn auto en het balkon van de school. Op dat moment komt er een moeder de school in met de vraag, waar wij onze auto neer hebben gezet. Zij heeft hem aan de straat neergezet, want anders kunnen ze nergens meer naartoe. Mijn collega vertelt vol trots dat zij nog een plek naast de school heeft gevonden en wijst hem aan. De moeder geeft aan, dat we hem toch echt niet in het bloemenperk van het park neer kunnen zetten.

Daar is mijn collega het mee eens. Haar reactie is: „Meester! Je moet nog ‘even’ je auto verzetten, want daar kan hij echt niet staan.” Het duurt even voordat alle kleedjes aan de kant zijn geschoven, maar daarna heb ik de auto met goede hulp van een leerling kunnen verplaatsen.

Na deze ervaringen tijdens mijn eerste kermis weet ik niet wat ik allemaal nog kan verwachten.

DODE HOEK

In 2010 kom ik op maandagochtend in Leiden het kermisterrein oprijden en wil mijn auto parkeren. Maar één van de exploitanten wil net zijn heftruck wegrijden en ik sta er voor geparkeerd. Dus, hoppa... in z’n achteruit en achter de school naast een vrachtwagen gaan staan. Niets aan het handje. School inruimen, bakkie koffie drinken en nog snel wat digidagprogramma’s aanpassen. Om kwart voor negen... een flinke knal! Als ik uit het raam kijk, verschiet ik even van kleur en kan een kreet niet onderdrukken. De chauffeur van de vrachtwagen die naast me staat, is opgetrokken, heeft z’n stuur omgegooid om weg te rijden, maar ziet mijn rode Fiëstaatje niet staan.

Ook al ben ik graag het zonnetje in huis, dit keer is de laagstaande zon de oorzaak. Tel daar de dode hoek bij op.

De bestuurder is net zo erg geschrokken als ik. Gelukkig is er alleen materiële schade en wordt mijn autootje deze week weer netjes opgelapt. Tot die tijd gebruik ik onze ouwe trouwe Citroën om me te verplaatsen. Maar schrikken is het wel.

Typisch taalgebruik

„Staan jullie al open?“

Voor- of achterdeur?

FLEXI(DE)B(I)EL

2006, een kermis in een dorp in Midden-Limburg, in mijn eerste jaar bij de Stichting Rijdende School. In totaal zijn er zes leerlingen aangemeld, dus is er een smalle school ingepland.

De salonwagens en school staan vlak bij de attracties. Er wordt druk opgebouwd, maar er zijn nog geen kinderen te zien. Nadat onze chauffeur afscheid heeft genomen, ga ik op jacht naar leerlingen. „Hé, dag meester, koffie?"

Lekker, een bakje koffie, maar de twee aangemelde leerlingen van dit gezin blijken er niet te zijn. En komen ook niet. Tja, dan is er toch iets mis gegaan bij het doorgeven van de route.

Op naar de volgende leerling. „Nee, meester, die komt pas overmorgen en gaat na het weekend weer naar de winterschool." Dat is niet echt een goede start, want er blijven nog maar drie leerlingen over. In overleg met het hoofd onderwijs ga ik twee dagen les geven.

Aangezien er vlak bij het dorp een motorcamping is, heb ik besloten te kamperen. Het tentje is snel opgebouwd en bij het kampvuur verorber ik mijn maaltijd.

's Morgens sta ik vol verwachting in de school te wachten op de drie aangemelde kinderen. Er verschijnen er twee mooi op tijd, maar daar blijft het bij.

Tja, slechts één dag les, slechts één nachtje kamperen, maar wel een ervaring rijker. School inpakken, tentje afbreken en weer naar huis. Op naar de volgende kermis.

GROOT VERTROUWEN IN DE MEESTER

Kermisexploitanten zijn dol op hun kinderen en ook erg beschermend. Als je ouders voorstelt om een kind met een taxi naar een gastschool te laten brengen, kijken ze je met grote ontkennende ogen aan. „U denkt toch niet, dat ik mijn kind met een taxi meegeef? Stel je voor. Misschien stopt die wel tweehonderd meter voor die school en moet mijn kind zelf oversteken. Dat doen we mooi niet." „En als de meester uw kind meeneemt?" „Ja, de meester, dan is het oké." Het vertrouwen in de Stichting Rijdende School, waar ze zelf les hebben gehad, is groot.

HOEZO VERMOEIEND…

Even na acht uur stap ik in de auto om aanwezig te zijn bij de plaatsing van de RSK1 in Helmond, mijn eerste kermis als rijdendeschoolleerkracht, het gaat beginnen!

Mijn collega staat al te wachten en na een kwartiertje arriveert de chauffeur met de school. Na een poosje is de school geplaatst, we kunnen erin. We zetten alle tafels, stoelen en andere materialen op zijn plaats om vervolgens het lesprogramma te gaan voorbereiden.

Want, we zijn wel samen aanwezig in de school, maar we zijn ieder met ons eigen werk bezig. Mijn collega geeft in de wagen namelijk les via school@home en ik verzorg het onderwijs aan de aanwezige leerlingen. Nu zeg ik dat wel heel stoer, maar ik zoek me rot om een enigszins zinvolle invulling te geven aan het lesprogramma zodat alle kinderen bezig zijn en ook nog iets van instructie kunnen krijgen.

De volgende ochtend komen de kinderen binnen. Ze pakken hun spullen uit en op zich is iedereen vrij rap aan het werk. En nog zinvol ook! De ochtend vliegt om en voor ik het weet is het half een en zit ik buiten op het balkon in het zonnetje. Even de boel laten bezinken. Mijn collega geeft me nog wat tips en adviezen voordat we ons op de administratie en dagprogramma's storten.

Pfff, wat een informatie allemaal. Ik denk dat ik het nooit ga leren. Wat moet er allemaal genoteerd worden en waar en wat kun je er dan mee en ik moet niet vergeten om…

Nou ja, soms zit ik te tollen van alle input.

Die avond kleed ik mijn dochtertje uit en leg haar even op ons bed. Ik speel een beetje met haar, ga naast haar liggen, kroel wat met haar en geniet van dat kleine koppie. Het volgende dat ik weet is, dat manlief me uren later wakker maakt, wanneer hij naar bed komt. Ik ben blijkbaar als een blok in slaap gevallen. Hoezo vermoeiend, zo'n eerste dag?

LEERKRACHT VERDACHT

Een leerkracht heeft afgesproken met de chauffeur dat de rijdende school rond elf uur gebracht zal worden. De kermis is in het centrum, dus spreken ze af in de Hoofdstraat. Het is al bijna half twaalf en de school is er nog steeds niet. De leerkracht loopt ongeduldig heen en weer. Plotseling stopt er een politieauto. Een agent stapt uit, loopt op de leerkracht af en zegt: „Meneer, u houdt zich hier enigszins verdacht op. Wat is de reden dat u hier steeds heen en weer loopt langs dit bankgebouw?"

„O jee", zegt de leerkracht, „dat had ik niet in de gaten, ik wacht hier gewoon op mijn school."

Wat de politieagent toen gedacht heeft, weten we niet. Hij fronst en kijkt nogal verbaasd, zeker als de leerkracht zegt: „O kijk, daar komt hij net aanrijden!!"

WAAR IS JE ANDERE VADER?

Op een dag geef ik les in een rijdende school in Arnhem, mijn geboortestad. Mijn moeder en stiefvader, die Indisch is, komen een kijkje nemen in de school die bij de Rijnhal staat. Het is een erg warme dag en de kleuters zijn buiten in de weer met water om heksensoep te maken. De kinderen weten dat mijn ouders komen kijken, dat heb ik ze van tevoren al verteld. Op een gegeven moment is het zover. Mijn ouders zijn er. De kinderen vertellen wat ze aan het doen zijn en laten van alles en nog wat zien. Even later, als mijn ouders weg zijn, komt een van de kleuters naar mij toe. Ze fluistert in mijn oor: „Uhh, juf, …dit is toch niet jouw echte papa?" „Nee, dat klopt!", antwoord ik. De kleuter denkt even na en zegt dan: „Maar juf… wat heb je dan met die andere gedaan?"

VLOEISTOF-DUPLICATOR

In de jaren zeventig kennen we nog geen kopieerapparaat of printer, maar we kunnen wel verhaaltjes of tekeningen dupliceren. Hiervoor gebruiken we een vloeistofduplicator. Je maakt je verhaaltje of tekening dan op een speciaal vel, een moedervel. Daaronder komt speciaal carbonpapier. Dit moedervel maak je vast in de vloeistofduplicator. Door aan het apparaat te draaien, wordt bij iedere draai een nieuw vel bedrukt. Handig voor bijvoorbeeld een schoolkrant.

Deze vloeistofduplicator moet bij het begin van elke kermis opnieuw worden gevuld met pure alcohol of spiritus en na afloop weer worden leeggemaakt voor het transport van de school. Een hachelijke onderneming waarbij passende werkkleding is vereist. Een keer moet ik de school haastig inpakken en vergeet ik de vloeistofduplicator te legen. De gevolgen zijn catastrofaal! De geur blijft wekenlang hangen.

HONDSTROUWE KLEUTER

Ik moet in de jaren tachtig een keer kinderen ophalen in Geldrop. Deze kinderen gaan dan in de auto van de leerkracht mee naar een plaats in de buurt waar een rijdende school staat. In Geldrop is een kleuter die dolgraag naar school wil, maar wij verzorgen dan nog geen kleuteronderwijs. Toch wil dit kind per se mee. Hondstrouw staat ze elke ochtend te wachten. Na een lange, drukke dag lever ik deze kleuter om half zes 's avonds slapend bij de ouders af.

BRANDOEFENINGEN

Veiligheid in de rijdende scholen heeft een hoge prioriteit. Elk jaar volgen alle personeelsleden een bijscholing om eerste hulp te verlenen, maar er moet ook geoefend worden in wat te doen bij een calamiteit. Ontruimingsoefeningen in Geldermalsen op kantoor en in de rijdende scholen op de kermissen en circussen horen daarbij.

In 2017 is er een onaangekondigde ontruimingsoefening in een van de rijdende scholen. De Bedrijfshulpverlener (BHV-er) gaat hiervoor naar Zevenaar. Maar die dag is er ook een korte onderwijsstaking. Hiervoor moet de leerkracht zich aanmelden als stakende. Helaas heeft die leerkracht dat vergeten. Als de BHV-er in Zevenaar komt, is er niemand. De school is al ontruimd!

In diezelfde periode is er ook een ontruimingsoefening in Zeeland. Daar hebben collega's net die dag een uitstapje gepland met alle leerlingen. Ook hier hebben de leerkrachten vergeten dit te melden in Geldermalsen.

Opnieuw staat de BHV-er voor een lege school. Hij gaat naar binnen, schrijft een mededeling op het bord en vertrekt maar weer. Voordat hij terug is in Geldermalsen is er al druk gebeld vanuit Zeeland met de nodige excuses.

SCHOONMAAK

Tegenwoordig worden de rijdende scholen door een schoonmaakbedrijf van binnen en van buiten schoongemaakt. In mijn tijd, jaren 70/80, is dat niet het geval. Er is wel een vergoeding beschikbaar vanuit de overheid, maar de schoonmaaktaak komt neer op de leerkracht. In mijn geval klimmen mijn ouders regelmatig de ladder op om de school aan de buitenkant te reinigen. De 'vergoeding' van het Rijk kunnen ze best gebruiken en het resultaat mag er zijn.

IK WIL EEN MAN

De salonwagens staan in 1974 verspreid over verschillende plaatsen in Zwolle. De juf van de school gaat op een van deze plaatsen kijken of er al leerlingen zijn aangekomen. Er is een jongen van zes aanwezig. Maar hij is een kleine macho: hij wil niet met de juf mee. Alleen met zijn vader of een meester wil hij mee. In ieder geval een man! Maar de juf zou de juf niet zijn, als ze de jongen halverwege de kermis niet heeft bekeerd. Hij wil nu alleen nog maar bij ZIJN juf zijn. Hij heeft overigens een schat van een moeder.

PECH ONDERWEG

Nadat we de rijdende school en salonwagen in Zwolle van volle watertanks hebben voorzien, kunnen we in 1972 naar de volgende kermis rijden. Door een of andere oorzaak is er luchtdruk in de watertank van onze salonwagen ontstaan. Ik zie in mijn achteruitkijkspiegel dat er een straaltje water spuit door het ontluchtingsgaatje in de tankdop. Alle tegenliggers nat! Dat moeten we oplossen. We stoppen op een parkeerstrook in the middle of nowhere met alleen in de verte een paar huisjes. Het waterspuitprobleem lossen we op en we willen verder rijden, maar de handrem komt niet meer los. Daar staan we dan! Het lukt echt niet en dan zit er niets anders op dan de ANWB te bellen. Op zoek dus naar een telefoon. Bij die huisjes zien we nu verschillende mensen buiten staan. Dichterbij gekomen zien we ook een politieauto staan. Rustig wandelen we verder. Hier kunnen we vast en zeker contact leggen met de ANWB. Maar een nogal opgewonden agent vraagt ons wat we komen doen en van welke familie we zijn. Welke familie? Dan blijkt dat we in een heuse familieruzie zijn beland. In deze toestand kun je moeilijk vragen: “Wilt u voor ons de ANWB bellen want de handrem van de school zit vast?” Dat wordt in dit geval linea recta ziekenhuisopname.

Het duurt een poosje, maar dan belt de agent toch de ANWB zodat we uiteindelijk verder kunnen rijden.

MULTITASKEN

Het is 1981 en naast het onderwijs op kermissen in Nederland geeft de Stichting Rijdende School sinds een jaar, als experiment, les aan de kinderen die meereizen met een Nederlands circus. Het is een groot succes, dat in de circuswereld niet onopgemerkt blijft. Twee andere circussen doen daarna ook een beroep op onze voorziening. Natuurlijk, ook die kinderen hebben recht op onderwijs, maar hoe gaan we dit organiseren?

In ieder geval zo snel mogelijk een tweede circusleerkracht aantrekken en dan een schoolwagen organiseren, want alle schoolwagens die de Stichting Rijdende School bezit, zijn al maximaal ingezet. We gebruiken de oude woonauto maar even als noodlokaal. Met een kleine aanpassing moet dat lukken.

De nieuwe leerkracht voor het circus gaat deze school zelf besturen. Dat moet wel, want de twee chauffeurs, die de SRS in dienst heeft, hebben hun handen al vol aan het vervoer van de scholen en de noodzakelijke reparaties. Wat is er dan logischer, dan ook maar meteen een caravan te kopen, zodat de leerkracht een eigen 'huisje' achter de school mee kan nemen.

De directeur gaat zelf de rijlessen verzorgen voor deze combinatie. Tja, denkt hij, als ik dan toch bezig ben, kan ik naast de rijlessen voor de circusleerkracht, net zo goed nog iemand anders rijles geven. Het zal de chauffeurs een stuk minder werkbelasting geven als de school met de caravan door iemand anders weggebracht en gehaald kan worden. Zijn oog valt op mij. Met mijn parttime baan op de administratie is er vast nog wel ruimte over! Wat een ervaring: met een combinatie school-caravan door het hele land, van Simpelveld tot Groningen en terug! Wat voel ik me stoer.

Soms is het ook wel lastig om 'het spul' zonder schade op de juiste plek te krijgen, maar er is altijd wel een vader aanwezig die dat juffie even wil helpen.

OOP-ERS OF TÓCH OP-ERS?

Iedereen die bij de Stichting Rijdende School werkt, binnen welke functie dan ook, draagt zijn steentje bij aan het realiseren van de doelstellingen van de organisatie. Samen één en het ene kan niet zonder het andere, is het motto. Alle medewerkers zijn voor de SRS even waardevol bij het behalen van successen.

Maar toch is er een klein verschil. Die ene 'O'! Heb je deze extra 'O' in je titel staan dan is je plekje en dus ook je werk, in Geldermalsen. Een OOP-er (Onderwijs Ondersteunend Personeel) is niet bevoegd om les te geven, is daar ook niet voor opgeleid, heeft andere competenties en derhalve ook andere taken binnen de onderwijsorganisatie. OP-ers (Onderwijzend Personeel) vormen de groep 'meesters en juffen'.

Beide groepen zijn even competent en soms zelfs uitwisselbaar. Dat willen die collega's met de extra 'O' toch één keer écht benadrukken. Een bekende landelijke uitgever gaat een MBO-cursus opzetten en zoekt daarvoor medewerkers/figuranten om de lessituatie uit te beelden. Hiervoor worden ook OOP-ers in Geldermalsen gevraagd. En zo worden zij tóch OP-ers! Al is het maar voor één dag.

HOUD DE DIEF!

Op een dag in 2010 moet de lesbus van Groningen naar Leeuwarden worden gebracht. De leerkracht die heeft gewerkt in deze school en de collega die hem de komende tijd gaat gebruiken, hebben beiden geen tijd om de bus te brengen of te halen. Het hoofd administratie van de Stichting Rijdende School weet raad: hij heeft een broer in de buurt wonen en die wil dat klusje vast wel klaren. Zo gezegd, zo gedaan. De lesbus wordt volgens afspraak naar Leeuwarden gebracht.

Maar, o wat een toeval: een andere leerkracht van de Stichting Rijdende School ziet bij Aduard de lesbus met daarin een vreemde meneer.

Ze rijdt snel naar het huis van haar collega en meldt dat de lesbus is gestolen. „Ik heb hem zelf gezien en de bestuurder ken ik beslist niet!"

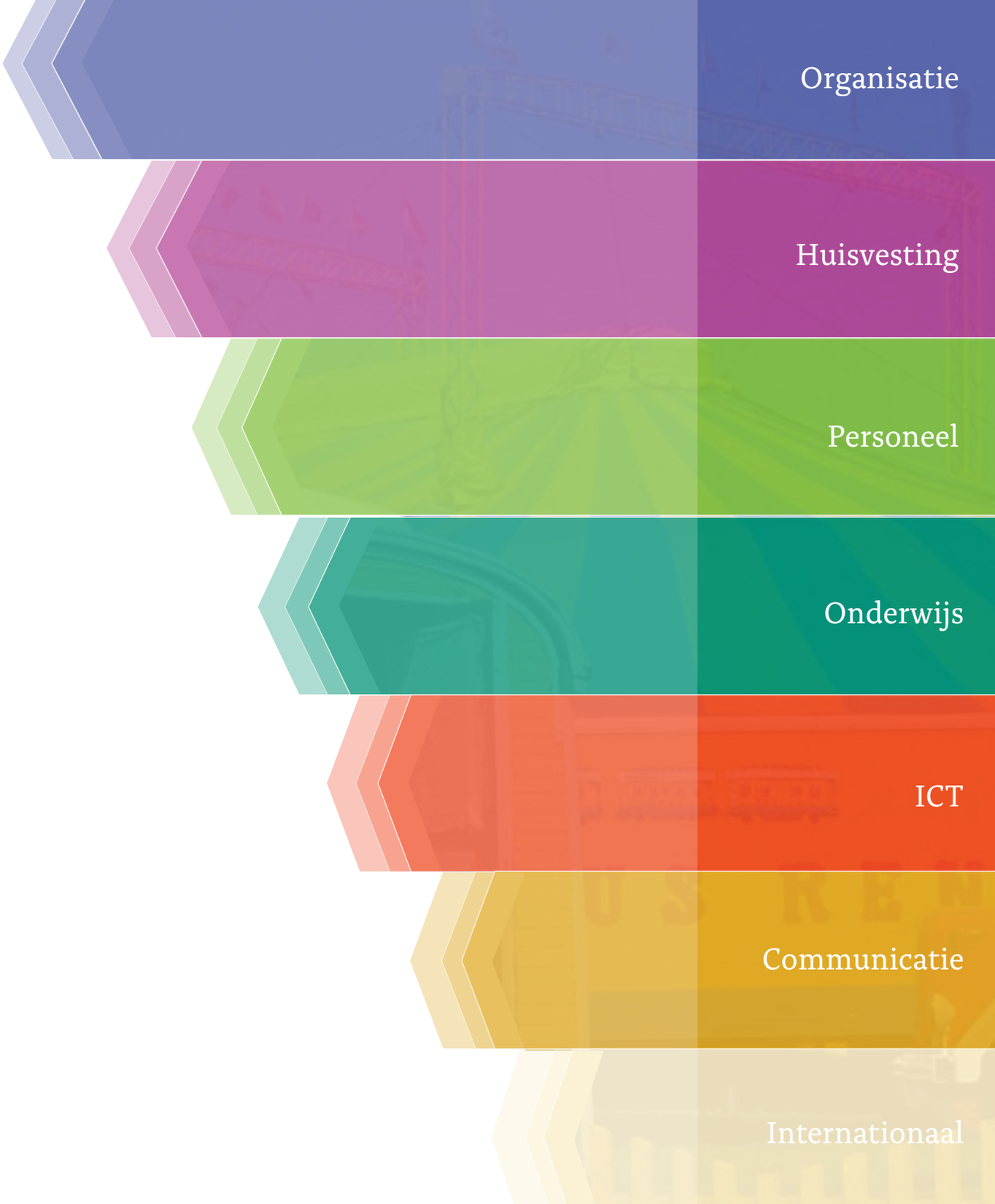
Nog een geluk dat zij niet eerst naar de politie is gegaan!

BRAND

In 2007 brandt de kachel in de rijdende school goed, maar ontwikkelt daarbij veel stank en rook. Ik ben er aan gewend en reageer dan ook nogal laconiek als ik 's morgens vroeg voor schooltijd een luid gebons op de deur hoor. Een opgewonden exploitant meldt: „Je school staat in brand!" Voor ik de gelegenheid heb om hem uit te leggen dat het slechts de kachel is, komt er al een brandweerauto met gillende sirene de hoek om. Helaas... niks te blussen! En de exploitanten in nachtkleding die gehoopt hebben op een spectaculair schouwspel, kunnen zo weer terug naar bed!

2005–2020

DE BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN VAN DE STICHTING RIJDENDE SCHOOL.

2005

FEESTELIJKE OPENING PRINSES MAXIMASCHOOL

Minister van Onderwijs, mevrouw Maria van der Hoeven, opent de nieuwe Prinses Maximaschool.

Organisatie

Minister van Onderwijs, mevrouw Maria van der Hoeven, opent met een videotoespraak de conferentie bij het 50-jarig bestaan van de Stichting Rijdende School (SRS).

Huisvesting

Minister van Onderwijs opent de nieuwe Prinses Maximaschool.

Personeel

Onderwijs

Start van de discussie om het kind meer centraal te stellen in plaats van de methode.

ICT

Communicatie

Internationaal

Ouders verruimen hun werkterrein naar het buitenland en nemen hun kinderen mee. De SRS stelt zich ten doel om onderwijsondersteuning aan deze leerlingen te formaliseren.

De bekostiging voor de SRS past niet in de regelgeving Primair Onderwijs. Samen met het ministerie van OCW zoeken we naar een vorm van lumpsum.

De hoofdlocatie van de SRS in Geldermalsen wordt verbouwd om ruimte te creëren voor onderwijs via de digitale leeromgeving (DLRS).

Vanaf nu kunnen VO-leerlingen tijdens de zomer in een gezinshuis wonen, waardoor zij meer kansen krijgen om hun schoolloopbaan succesvol af te ronden.

Het wagenpark wordt uitgebreid met een nieuwe lesbus.

Persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) voor het onderwijsteam en Teamontwikkelingsplan (TOP) voor het onderwijsondersteunend team krijgen vorm.

Consulenten krijgen meer tijd om onze VO-leerlingen tot en met het behalen van de startkwalificatie te volgen en te begeleiden.

Naast de orthopedagoog komt een maatschappelijk werkster het zorgteam versterken.

Presentatie van de digitale leeromgeving SRS (DLRS) aan de 'European Circus Association' (ECA).

Onderwijs aan Nederlandse kermiskinderen in Ierland.

Op 1 december wordt het 'European Network for Traveller Education' (ENTE) opgericht.

50JAAR
RUDE NOE
SCHOOL
BERE
GOED

50-JARIG JUBILEUM

2006

SPELMATERIALEN VOOR PEUTERS

In het kader van voor- en vroegschoolse educatie kunnen ouders in de scholen spelmaterialen voor hun peuter lenen.

Organisatie

Minister van Onderwijs, mevrouw Maria van der Hoeven, bezoekt de hoofdlocatie van de SRS in Geldermalsen. Zij neemt met belangstelling kennis van alle facetten van de organisatie.

Huisvesting

Personeel

Vanaf dit reisseizoen experimenteert de SRS met onderwijsassistenten bij de begeleiding van leerlingen.

Onderwijs

Na een aanloopperiode van vier jaar krijgt het Afstandsonderwijs een duidelijke structuur en krijgen meer leerlingen op die manier les.

ICT

Communicatie

De rol van de werkgroep 'Communicatie en PR' wordt verankerd in de organisatie.

Internationaal

De SRS presenteert zich op de kermisvakbeurs 'Interschau' in Hannover.

Door een andere verdeling van de taken en verantwoordelijkheden binnen het management wordt het aantrekken van een Hoofd Administratie noodzakelijk.

Het beleid t.a.v. het onderwijs aan rijdendeschoolleerlingen die in het buitenland reizen wordt aangepast.

‘Wij willen een goede en veilige school zijn voor kermis- en circuskinderen. Wij willen pro-actief de toekomst in.’
Meerjarenbeleidsplan 2006 - 2009

De Technische Dienst stelt een Meerjarenonderhoudsplan op voor het rijdend materieel.

Het wagenpark wordt uitgebreid met een nieuwe lesbus.

De functie Zorgcoördinator krijgt een vaste plek binnen het onderwijsteam.

Lesmaterialen worden gedigitaliseerd waardoor de mappen met methode-materialen uit de scholen kunnen.

Kermisexploitanten uit de omgeving van Rumpt volgen computerlessen op de hoofdlocatie van de SRS in Geldermalsen.

Alle leerkrachten krijgen een laptop om in school, thuis, op huisbezoek of in de winterschool flexibel te kunnen werken.

Een rijdende school maakt onderdeel uit van de parade tijdens het Nationaal Circusfestival in Utrecht.

Inspecteur-Generaal, mevrouw Kete Kervezee, brengt tijdens de kermis in Den Haag een bezoek aan de rijdende scholen op het Malieveld.

Bij de circusmanifestatie in Den Haag is ook een rijdende school geplaatst.

Het Europees Parlement neemt een resolutie aan om het circus als onderdeel van de Europese cultuur op te nemen. Frau Doris Pack is hierin pleitbezorgster.

In België worden de eerste stappen gezet naar een rijdende kleuterschool voor kermiskinderen. De SRS ondersteunt hierbij.

2007

RIJDENDE SCHOOL OP NOT

Er wordt een rijdende school geplaatst op de Nationale Onderwijs Tentoonstelling.

Organisatie

Het integratieproces is afgerond. De SRS sluit een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de Rietendakschool op de winterstandplaats in Apeldoorn.

Huisvesting

Personeel

Integraal Personeelsbeleid: afstemming van de competenties van het team op de doelen van de SRS.

Onderwijs

ICT

Digitale lesmiddelen en software in de rijdende scholen op orde brengen is een hele klus.

Communicatie

Internationaal

De eerste als basisschool gebouwde schoolwagen (RSK1 Wielewaal) wordt vervangen. Grietje Bakker (oud-leerkracht) opent deze nieuwe school.

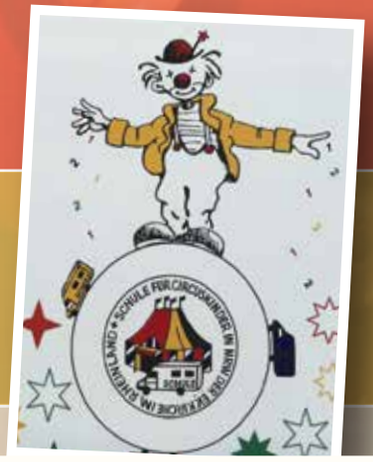

De Technische Dienst geeft een praktische uitwerking aan de ideeën die er leven om lesmaterialen gestructureerd van en naar de scholen te krijgen. ‘De Duiventil’ doet zijn intrede.

De leerkrachten nemen het vervoer van minischolen en lesbussen naar standplaatsen over van de chauffeurs.

Vanaf dit reisseizoen zijn ook de kleuters welkom in de lesbus en de minischool.

Het consulentenwerk is uitgebreid naar de voorschoolse periode.

‘Kennisrotonde’ ondersteunt ons team bij het digitaal maken van het dagprogramma voor de kinderen.

Brede inzet van ‘school@home’ krijgt prioriteit.

Staatssecretaris, mevrouw Sharon Dijksma, brengt een bezoek aan een rijdende school tijdens de kermis in Den Haag.

Voorbereidingen worden gestart om in Nederland reizende Duitse leerlingen deel te laten nemen aan online lessen van de ‘Schule für Circuskinder'.

2008

'DE KASSA' DOET ZIJN INTREDE

De vernieuwde ruimte voor de administratie 'De Kassa' wordt geopend.

Organisatie

Huisvesting

Personeel

Het nieuwe functiebouwwerk is doorgevoerd en vastgelegd in het 'Functieboek SRS'. Normfuncties zijn aangepast aan de specifieke situatie van de SRS en opnieuw gewaardeerd.

Onderwijs

Start van de pilot 'Onderwijs op maat'. Vanaf nu kan een leerling die extra zorg nodig heeft ook naar de rijdende school.

ICT

Communicatie

Rondetafelconferentie in Geldermalsen met alle leerkrachten van de SRS en Schule für Circuskinder. Doel: van elkaar leren en waar mogelijk samen optrekken.

Internationaal

Start samenwerking met Hongarije in het kader van een Europees project.

Een delegatie van de centrale financiële instelling van OCW (CFI) bezoekt de hoofdlocatie van de SRS in Geldermalsen.

Een nieuw type minischool wordt in gebruik genomen; de lesunit kan losgekoppeld worden van het voertuig.

Akten van benoeming, Managementstatuut SRS, Statuten Raad van Toezicht en Controleprotocol zijn opnieuw opgesteld naar aanleiding van het gewijzigde functiebouwwerk.

Het project Limburg 2000 (L2000), het begeleiden van onze leerlingen in een gastschool, wordt uitgebreid naar het noorden van het land.

Introductie van het begrip 'educatieve uitstapjes'.

De lesmethodes van wereldoriëntatie worden omgezet naar kernbegrippen. De leerlingen krijgen deze aangeboden in thema's.

Er gaat een rijdende school naar de kermis Ljubljana.

De eerste aanzet tot digitale communicatie tussen ouders en SRS is een feit met de invoering van 'My SRS'.

Mevrouw Sharon Dijksma, Staatssecretaris van Onderwijs, schrijft het voorwoord voor de informatiebrochure 'De school rijdt naar je toe'.

Opening eerste school voor kermiskinderen in Luxemburg.

Overleg met Europarlementariërs over een mogelijke voortrekkersrol van de SRS t.b.v. het onderwijs aan leerlingen die over de landsgrenzen reizen.

Een oude rijdende school gaat in België verder als de 'Eerste Belgische Rijdende Kleuterschool'.

2009

KERMISBEER MET SCHOOLTAS POPULAIR

De kermisbeer doet zijn intrede bij de SRS als kermisleerling met een schooltas op de rug.

Organisatie

De SRS past niet in het basisregister voor onderwijsnummers (BRON), waardoor de bekostigingssystematiek voor het regulier onderwijs niet mogelijk is voor de SRS.

Huisvesting

Personeel

De studiedagen voor het onderwijsondersteunendpersoneel worden gekoppeld aan de jaarlijkse studiebijeenkomst voor het onderwijspersoneel. Teambuilding is hierdoor een wezenlijk onderdeel van het programma.

Onderwijs

Er gaat een rijdende school naar de kermis in Praag.

ICT

Communicatie

Inspecteur Generaal, mevrouw Annette Roeters, bezoekt de hoofdlocatie van de SRS in Geldermalsen en een rijdende school op locatie.

Internationaal

De Benelux Commissie Onderwijs maakt kennis met de SRS tijdens een bijeenkomst in Maastricht.

Invoering nieuwe structuur: Bestuur wordt Raad van Toezicht. Nieuwe functies binnen het management: Directeur-Bestuurder, Directeur-P&O en Directeur-Onderwijs.

Jubileum 30 jaar onderwijs aan circuskinderen!

'Verdieping van onze kwaliteit en verbreding van ons aanbod.'
Meerjarenbeleidsplan 2009- 2012

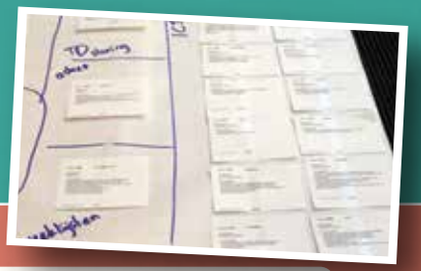
Onderzoek naar het binnenklimaat van de hoofdlocatie in Geldermalsen leidt tot het advies van Achmea-Arbo om de vloerbedekking in de kantoorruimten te vervangen.

De RSK2 'Fliere fluiter' wordt vervangen. De nieuwe school is de eerste schoolwagen met een vlakke vloer.

Het digitaal bekwaamheidsdossier wordt onderdeel van het competentiebeleid en wordt meegenomen in de gesprekkencyclus.

De SRS organiseert een cursus 'Algemene Ondernemers Vaardigheden' voor kermis-exploitanten.

Onderzoek naar de mogelijkheden om vanuit de SRS volwassenen-onderwijs te blijven verzorgen.

Het Afstandsonderwijs kan binnen videoconferencing gebruik maken van een whiteboard.

Het stappenplan 'TomTom voor het leren', de voorloper van 'NaviLeren', is klaar.

Presentatie promotiefilm SRS: 'Leren op Wielen'

De presentatie van ENTE tijdens het circusfestival in Monte Carlo is een succes.

Stichting Rijdende School

Organiseert op 11 september 2009 een reünie voor oud-circus leerlingen en relaties ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan van het onderwijs aan circuskinderen en het afscheid van juf Maria Rutjes

Programma

15.00 – 16.00 uur ontvangst gasten
16.00 – 17.45 uur voorstelling Magic Circus
17.45 – 20.30 uur receptie met een hapje en een drankje

Dit alles vindt plaats in de circustent aan het Groot Grinsel in Den Dungen.

Aanmelding voor de reünie via onze website
www.rijdendeschool.nl/circusreunie

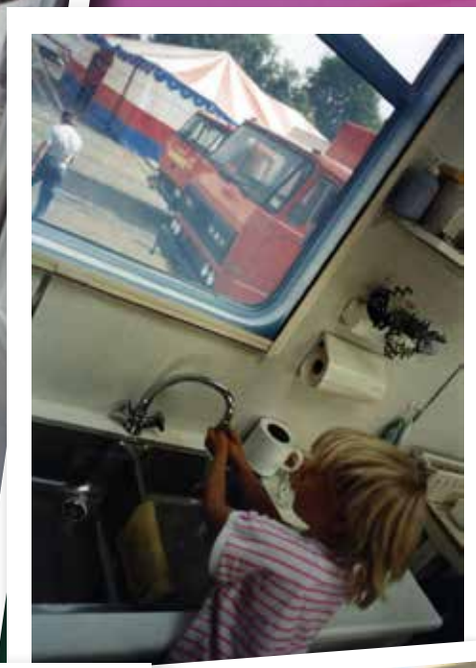

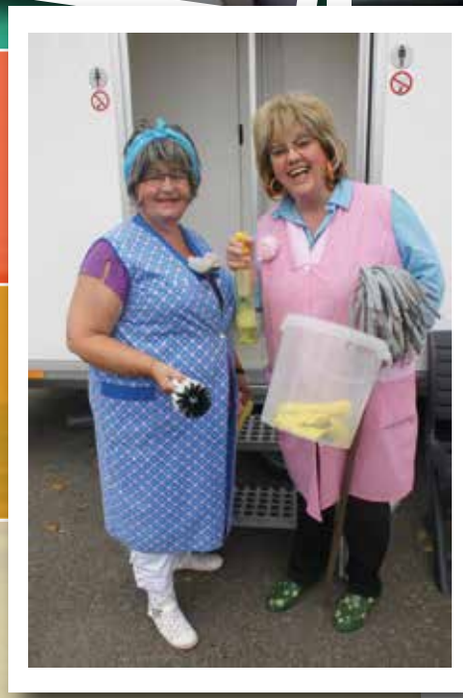

30-JAAR CIRCUSSCHOOL JUBILEUM

2010

OPRIJWAGEN HULP VOOR CHAUFFEURS

De aanschaf van een oprijwagen maakt het vervoer van de lesbussen en minischolen mogelijk vanuit de hoofdlocatie in Geldermalsen naar de woonplaats van de leerkrachten.

Organisatie

Om financiële problemen te voorkomen bepaalt OCW dat rijdendeschoolleerlingen zowel bij hun winterschool als bij de SRS meetellen voor de bekostiging.

Huisvesting

Personeel

Er wordt voorlichting gegeven aan het team over preventie bij beeldschermwerk om klachten van armen, nek en schouders (KANS) te voorkomen.

Onderwijs

ICT

In het document 'ICT infrastructuur SRS 2010 - 2012' wordt de toekomstige aansturing van de netwerken en de toegang tot informatie en bestanden vastgelegd.

Communicatie

Speerpunt: communicatie met ouders over de route.

Internationaal

Het wagenpark wordt uitgebreid met twee minischolen.

De werkruimte voor Afstandsonderwijs op de hoofdlocatie in Geldermalsen is zodanig aangepast dat videoconferencing mogelijk wordt.

De gesprekkencyclus, als instrument voor organisatie- en persoonlijke ontwikkeling, wordt vastgesteld.

In het kader van de informatieplicht van de werkgever over het pensioenbewustzijn verzorgt het ABP een voorlichtingssessie.

De werkgroep 'Engels' oriënteert zich op een methode die beter aansluit bij de wisseling die de leerlingen maken tussen winterschool en rijdende school.

De leerkrachten gaan voor het eerst het 'digidagprogramma' gebruiken.

De eindrapportage 'Tom Tom voor het leren', waarin vier mogelijke scenario's voor de toekomst van de SRS staan beschreven, wordt gepresenteerd.

Met de software 'Log-me-in' kunnen de coördinatoren van het Afstandsonderwijs de leerlingcomputers op afstand benaderen en zo problemen oplossen.

20 Internationale studenten uit 10 verschillende landen bezoeken de SRS in het kader van 'Tomorrow's Education Today' (TET).

2011

PRINSES AMALIA-SCHOOL GEOPEND

Minister van Onderwijs, mevrouw Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart, bezoekt de hoofdlocatie in Geldermalsen en opent vervolgens de Prinses Amaliaschool op het Malieveld in Den Haag.

Organisatie

Extra aandacht voor de arbotechnische kant van de thuiswerkplekken van leerkrachten. In de begroting is hiervoor geld vrijgemaakt.

Huisvesting

Personeel

In het functiebouwwerk worden twee nieuwe functies opgenomen: Secretarieel medewerker en Leerkracht LB.

Onderwijs

ICT

Communicatie

De verantwoordelijk ambtenaar voor de SRS bij het ministerie van OCW, de heer Peter Winia, bezoekt de rijdende scholen bij de kermis in Tilburg.

Internationaal

Met een onderzoek naar de inzet van scholen wil de SRS bereiken dat in de toekomst nog beter kan worden aangesloten op de behoeften aan onderwijs op kleine kermissen en bij circussen.

In de overgangsperiode tot de aanstelling van een nieuwe directeur versterkt een interim-manager het MT gedurende twee dagen per week.

Het beleid 'Onderwijs in het Buitenland' wordt opnieuw kritisch onder de loep genomen.

Het onderwijs aan Poolse leerlingen bij circus Magic gebeurt 'met handen en voeten'.

Wetenschap en Techniek (Project VTB-Pro) wordt opgenomen in het lespakket. Daar hoort scholing voor de leerkrachten bij.

Er worden MSI-touchcomputers aangeschaft, die dienst doen als digitaal schoolbord. In combinatie hiermee kunnen de leerlingen op een Dell Duo werken.

HULE, WO DER RUMMEL LOS IST

In de rijdende scholen komen naast vaste computers ook laptops voor de leerlingen.

Gezien de directe belangen voor onze organisatie neemt de SRS deel aan een symposium waarin sterke en zwakke kanten, maar ook kansen en bedreigingen van kermis en circus in beeld worden gebracht.

Het Vlaamse ministerie en de Duitse 'Bezirksregierung Düsseldorf' intensiveren de samenwerking op het gebied van onderwijs aan reizende leerlingen. De SRS ondersteunt hierbij.

In de Duitse krant staat een artikel over de SRS.

2012

BIJZONDERE VERGADER-LOCATIE IN LOCHEM

De driedaagse studiebijeenkomst voor het team vindt dit jaar plaats in een bijzondere locatie in Lochem.

Organisatie

Met 'SRS-feed' kunnen ouders online wijzigingen in hun route doorgeven en de planning van de inzet van de scholen volgen.

Huisvesting

Personeel

Via een yoga workshop wordt het team meer gevoelsbewust gemaakt van hun werkhouding bij langdurig werken achter een pc of laptop.

Onderwijs

De leerlingen krijgen aan het einde van het het schooljaar een overgangscertificaat.

ICT

Communicatie

Internationaal

Met het ondertekenen van de oprichtingsakte staat ENTE definitief op de kaart.

De SRS implementeert een nieuw systeem voor de personeels- en salarisadministratie 'MercesWorks'.

Het vierjaarlijkse onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs bij de SRS is afgerond met een positief inspectierapport.

'Alles draait om het kind'
60 jaar ervaring optimaliseren.
(Meerjarenbeleidsplan 2012 - 2015)

Onderzoek wijst uit dat er, mits er meer kleinere lesunits bij komen, maximaal 13 rijdende scholen nodig zijn om het onderwijs optimaal te verzorgen. Het wagenpark wordt hierop aangepast.

De Technische Dienst start met nascholing basiskwalificatie voor beroepschauffeurs (Code 95).

Kan er binnen de SRS een onderwijsassistent worden ingezet en zo ja op welke wijze. Deze discussie speelt op dit moment.

Er worden mogelijkheden gezocht om in Nederland reizende buitenlandse VO-leerlingen met beperkte onderwijskansen te ondersteunen.

De discussie rond 'Navileren fase 1' is gestart.

Inspecteur Generaal, mevrouw Annette Roeters, bezoekt de rijdende school bij circus Freiwald.

Paus Benedictus XVI ontvangt in een speciale audiëntie ruim 7000 circusartiesten, kermisexploitanten, straatkunstenaars en andere betrokkenen, waaronder een delegatie van de SRS.

ENTE is aanwezig bij het Internationaal Circusfestival in Monte Carlo.

2013

TOEGANKELIJKHEID HOOFDLOCATIE VERBETERD

Door een verbouwing en het plaatsen van een lift is de hoofdlocatie in Geldermalsen nu ook rolstoeltoegankelijk.

Organisatie

Huisvesting

Het wagenpark wordt uitgebreid met een nieuwe minischool.

Personeel

Onderwijs

De 'VergleichsArbeiten' (VerA-test, een variant van de Cito-toets) wordt afgenomen bij de Duitstalige leerlingen. Ouders en kinderen zijn heel trots op de resultaten.

ICT

Communicatie

SRS op Facebook en Twitter.

Internationaal

De discussie over de managementstructuur na de pensionering van de huidige leidinggevenden, leidt tot het besluit om naar een tweehoofdig management te gaan, met een inhoudelijke ondersteuning van een LC-functionaris.

De SRS probeert een weg te vinden om de samenwerking met gastscholen te optimaliseren

De PO-raad spreekt haar zorg uit over het behalen van de kwantitatieve streefcijfers Functiemix binnen het onderwijsveld. De SRS hoort bij het deel dat deze streefcijfers wél heeft gehaald!

De kleuterpakketten zijn vanaf nu digitaal beschikbaar voor Afstandsonderwijs.

Om het bewegingsonderwijs te stimuleren kunnen de leerkrachten op iedere lesplaats gebruik maken van de plaatselijke sportaccomodatie.

Het implementeren van doelgerichte individuele leerlijnen gaat van start. De leerkrachten gaan meer methode-onafhankelijk werken.

BBB, Spark, LogMeIn en videoconferencing zijn bij Afstandsonderwijs speerpunt in de communicatie.

Bij een projectenwedstrijd over 'Social Media in het onderwijs' heeft een door de SRS ingediend project gewonnen. De aan de wedstrijd verbonden scholingsprijs is teambreed ingezet met een 'Fundamenteel Innovatie Traject'.

Start 'Projekt kermiskinderen'. Hiermee probeert de SRS bij 'burgerkinderen' meer interesse te wekken voor de kermis en haar geschiedenis om zo de afstand tot kermiskinderen te verkleinen.

'Kermisjuf' Wieke over social media

De SRS biedt ondersteuning bij het continueren van het kleuteronderwijs in België.

2014

CIRCUSCLOWN
PRESENTEERT ZICH

Naast de 'SRS-kermisbeer' is er nu ook een 'SRS-circusclown'.

Organisatie

De wetgeving 'Passend Onderwijs' vraagt om een nieuw 'Zorgprofiel SRS'.

Huisvesting

Het wagenpark wordt uitgebreid met een caravan die zal dienen als overnachtingsverblijf voor een leerkracht die het onderwijs verzorgt aan circusleerlingen.

Personeel

Onderwijs

ICT

Steeds meer lesmaterialen voor groep 3 t/m 8 worden intern gedigitaliseerd en toegevoegd aan het digidagprogramma.

Communicatie

Internationaal

Vanaf nu kunnen leerkrachten via de SRS gebruik maken van Private-lease.

Dit is het laatste jaar dat er een rijdende school op de winterstandplaats in Bergen op Zoom staat.

Op de locatie aan de Rijnstraat in Geldermalsen zijn zowel de werkruimten op de eerste verdieping als de algemene vergaderruimte op de beganegrond ingrijpend verbouwd. Door het verwijderen van de middenzuil is een vaste vergaderopstelling mogelijk geworden.

Het 'Functieboek', het 'Managementstatuut' en de 'Regeling Werving en Selectie' zijn aangepast aan de nieuwe managementstructuur.

De capaciteit voor het verzorgen van Afstandsonderwijs wordt uitgebreid naar drie digileerkrachten. Een van hen wordt ingezet voor het kleuteronderwijs.

Door betere internetverbindingen kunnen leerlingen bij zaakvakken, Engels en begrijpend lezen samenwerken met leerlingen in dezelfde groep, die in een andere rijdende school zitten.

Alle scholen worden voorzien van een 4G-verbinding, waardoor de ICT-apparatuur op afstand kan worden beheerd.

De SRS-website wordt vernieuwd.

2015

60 JARIG JUBILEUM
GROOTS GEVIERD!

Het 60-jarig jubileum is een feest om apetrots op te zijn. Daarom vieren we deze mijlpaal met alle betrokkenen.

Organisatie

Bij het oudertevredenheids-onderzoek geven ouders de SRS een 7,7.

Huisvesting

Personeel

'Peer review' (collegiale toetsing) wordt onderdeel van het personeelsbeleid SRS.

Onderwijs

De leerlijn 'Stellen' wordt losgekoppeld van de taalmethodes.

ICT

Videoconferencing wordt ingezet bij Afstandsonderwijs en tijdens vergaderingen.

Communicatie

Internationaal

Een delegatie van de SRS brengt een bezoek aan Berlijn om te vertellen hoe in de rijdende scholen 'Blended Learning' (een mix van verschillende leervormen) wordt ingezet.

Het vierjaarlijkse onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs bij de SRS is afgerond met een positief inspectierapport.

'If you can dream it, you can do it.'
Meerjarenbeleidsplan 2015- 2018

Leerlingen vieren het 60-jarig bestaan van de SRS in de dierentuin.

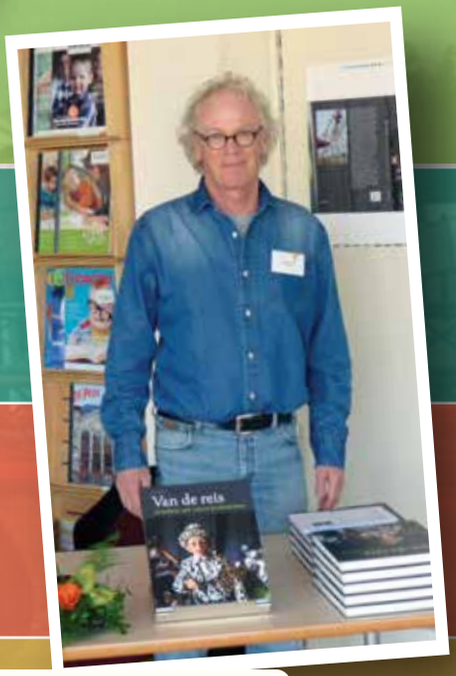
Het wagenpark wordt uitgebreid met een nieuwe minischool.

De leerkrachten krijgen een training in '21th century skills' (competenties die leerlingen nodig hebben om succesvol deel te kunnen nemen aan de maatschappij van de toekomst).

De centrale sportdag tijdens de kermis in Tilburg, waaraan ook kermisleerlingen uit Uden en andere SRS-lesplaatsen in de buurt deelnemen, is een daverend succes.

De PO-raad ondersteunt het initiatief van de SRS en de winterscholen om meer met individuele leerlijnen te gaan werken.

Er komen dit jaar nieuwe computers en laptops voor leerkrachten en scholen.

Het planningsdeel van NaviLeren wordt op onderdelen in gebruik genomen.

We zijn trots op ons nieuwe PR-materiaal: het boek 'Van de Reis' uitgebracht door onze oud-collega Jac Weerts.

Staatssecretaris, de heer Sander Dekker, bezoekt de SRS.

Ouwehands Dierenpark Rhenen
BEREN BOS

60-JARIG JUBILEUM

2016

TROTS OP PREDICAAT

Er is door alle medewerkers hard gewerkt om dit predicaat te mogen ontvangen.

Organisatie

Vanaf dit schooljaar gelden andere schooltijden.

Huisvesting

Personeel

In het kader van het personeels- en kwaliteitsbeleid wordt structureel ruimte gemaakt voor Peer reviews. De omvang wordt toegekend naar rato van de werktijdfactor.

Onderwijs

ICT

Communicatie

Directeur-Generaal van het onderwijs, mevrouw Alida Oppers, bezoekt de SRS.

Internationaal

Twee collega's verzorgen op de 'Bereichslehrertagung' in Hannover een workshop over het kleuteronderwijs in Nederland in het algemeen en bij de SRS in het bijzonder.

Het doorbraakproject 'Onderwijs en ICT' krijgt hoge prioriteit. Doel: het metadateren van lesmethoden en de uitkomsten daarvan koppelen aan doelstellingen van de lesinhoud, zodat het aanbod van het onderwijs nog meer maatwerk kan worden.

De SRS ontvangt het predicaat Excellente School.

Onderzoek heeft uitgewezen dat de kwaliteit van de atmosfeer in de hoofdlocatie onvoldoende is. Met het vervangen van de kunststofvloeren door marmoleum en het verbeteren van de luchtcirculatie wordt weer aan de vereiste criteria voldaan.

Een Tjechische leerkracht gaat het onderwijs verzorgen aan in Nederland reizende Tjechische leerlingen.

In Berlijn, Hongkong en Praag verzorgt de SRS Afstandsonderwijs met ondersteuning van daar woonachtige Nederlandse leerkrachten.

In de videoruimte komt een groot touch-screen als hulpmiddel bij Afstandsonderwijs.

De SRS voert 'SharePoint' in, een platform voor informatie-uitwisseling en online samenwerking.

De SRS informeert een delegatie van het Europees Parlement over de mogelijkheden van Blended Learning in Europa.

De SRS is aanwezig bij het 40ste Internationaal Circusfestival in Monte Carlo.

Paus Franciscus nodigt wereldwijd de kermis- en circusgemeenschap uit voor een audiëntie in Rome. Een delegatie van de SRS is bij deze audiëntie aanwezig.

2017

ONDERWIJS OP AFSTAND

Afstandsonderwijs hoort nu volledig bij het onderwijsaanbod.

Organisatie

Uit het oudertevredenheidsonderzoek blijkt opnieuw dat ouders tevreden zijn over het geboden onderwijs. Zij geven ons een 7,85.

Huisvesting

Personeel

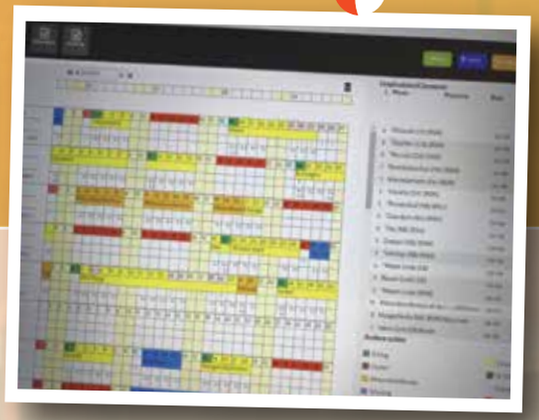
Onderwijs

De SRS is gestart met het werken vanuit kernconcepten. Leerlingen krijgen hierdoor de mogelijkheid om groepsoverschrijdend samen te werken met medeleerlingen op andere rijdende scholen.

ICT

Het planningsdeel van NaviLeren is afgerond.

Communicatie

Internationaal

De SRS doet samen met de kermisbranche onderzoek naar de ontwikkelingen op de kermis en de consequenties hiervan voor de eigen organisatie.

De entree van de hoofdlocatie in Geldermalsen wordt vernieuwd. Het logo in samenhang met de kleuren van de scholen geven het pand een echte SRS-look.

Het team van de Technische Dienst volgt de module 'Fysieke belasting' in het kader van Code 95.

De leerlijn 'Programmeren' wordt ingevoerd.

Het onderwijskundige deel van NaviLeren is op onderdelen in gebruik genomen.

Om de communicatie met de ouders te optimaliseren wordt met ingang van dit reisseizoen gewerkt met een groepsapp per kermis.

Inspecteur-Generaal van het onderwijs, mevrouw Monique Vogelzang, bezoekt samen met de Directeur-Generaal, mevrouw Alida Oppers, een rijdende school in Den Haag.

2018

‘PRÄSIDENTIN’ ENTE IN AKTIE

Nina Crommelin, coördinator circusonderwijs, is bij ENTE unaniem gekozen tot ‘Präsidentin’.

Organisatie

De Krabbekooi en de Rietendakschool zijn niet langer de enige reguliere scholen in Bergen op Zoom en Apeldoorn waar kermiskinderen in de winterperiode onderwijs volgen.

Huisvesting

Personeel

Door het wegvallen van de functie Directeur-Onderwijs wordt het onderwijsteam, naast het lesgeven, meer betrokken bij beleidsmatige zaken op het gebied van onderwijsinnovatie.

Onderwijs

Er is fors geïnvesteerd in onderwijsmaterialen voor jonge kinderen (groep 1-2). Deze handelingsgerichte materialen zijn passend bij de kernconcepten.

ICT

Voor het gebruik van sociale media wordt een 'Gedragscode' vastgesteld.

Communicatie

Internationaal

ENTE neemt deel aan conferentie in Boedapest over onderwijs aan kinderen van het circus.

Op 1 april is mevrouw Nora Booij aangesteld als Directeur-Bestuurder van de SRS. In het nieuwe functiebouwwerk vervalt de functie van Directeur-Onderwijs waardoor er vanaf dit moment sprake is van een éénhoofdig management.

De ontvangstruimte en de lunchplek op de hoofdlocatie in Geldermalsen worden opnieuw ingericht.

Na een oriëntatie bij de Duitse collega's in Nordrhein-Westfalen besluiten we voor onze organisatie een nieuwe variant minischool aan te kopen.

Het team is uitgebreid met vijf nieuwe collega's.

Minister van Onderwijs, de heer Arie Slob, geeft startsein Curriculum.nu. De SRS wordt ontwikkel-school voor het leergebied Nederlands.

Gepersonaliseerd onderwijs en metadateren van lesmaterialen maken het begeleiden van de leerlingen op eigen niveau mogelijk.

Afstandsonderwijs wordt ingevoerd voor buitenlandse kinderen bij het circus.

Het leerlingvolgsysteem is nu ook geïntegreerd in NaviLeren.

Ter ondersteuning van het Afstandsonderwijs gaat de SRS over op Office 365.

Jaarverslag en strategisch beleidsplan worden gepubliceerd in een eigentijdse vormgeving.

Kinderombudsvrouw, mevrouw Margrite Kalverboer, start de 'Kinderrechtentour' bij de rijdende school in Weert. Ze gaat in gesprek met onze leerlingen om te weten te komen wat kinderen van kermisexploitanten belangrijk vinden en hoe zij hun toekomst zien.

Door de inzet van ENTE om de specifieke onderwijssituatie van kermis- en circuskinderen te verbeteren, heeft het Europees Parlement onze doelgroep opgenomen in de resolutie 'Modernisation of Education'.

2019

CONTACT MET OUDERS VIA DE 'ROUTE-APP'

De SRS NaviLeren-app maakt communicatie met de ouders over routewijzigingen en leslocaties eenvoudiger en beschermt de privacy.

Organisatie

De Raad van Toezicht gaat terug van 7 naar 5 leden. Er wordt gewerkt aan een nieuw 'Bestuursstatuut Stichting Rijdende School'.

Huisvesting

Dit is het laatste jaar dat er een rijdende school op de winterstandplaats in Apeldoorn staat.

Personeel

Onderwijs

Een herziene visie op het bewegingsonderwijs zorgt voor een kwaliteitsimpuls.

ICT

Communicatie

Een groep van veertien OCW-medewerkers bezoekt in het voorjaar de SRS voor een hernieuwde kennismaking.

Internationaal

Hongarije, Duitsland en Nederland maken plannen om samen te werken aan Grenzeloos Leren (GRELOLE).

'In vertrouwen samen groeien.'
(Meerjarenbeleidsplan 2019 - 2022)

Oriëntatiegesprekken met OCW over het begeleiden van VO-leerlingen, leiden tot nieuwe afspraken.

Feestelijke opening van de nieuwe RS9 in Deventer. De nieuwe kleuren van het interieur geven de lesruimte een hedendaagse uitstraling.

Onder toezicht van de Technische Dienst wordt de nieuwe minischool bij een Duits bedrijf gebouwd.

Alle rijdende scholen krijgen nieuw schoolmeubilair.

Na de pensionering van het Hoofd Technische Dienst wordt deze functie niet opnieuw ingevuld. De verschillende aandachtsgebieden van de functie worden ondergebracht bij de technische medewerkers. De formele leidinggevende rol komt bij het Hoofd OOP.

Zelfsturing en zelfstandigheid van leerlingen wordt bevorderd door de materialen in de 'voorbereide leeromgeving' te voorzien van stickers.

Het Ontwikkelgroeidocument (OGD) krijgt in het NaviLeren een plek op het dashboard van de leerling. Zo kan de leerkracht in een oogopslag zien wat de onderwijsbehoefte van de leerling is.

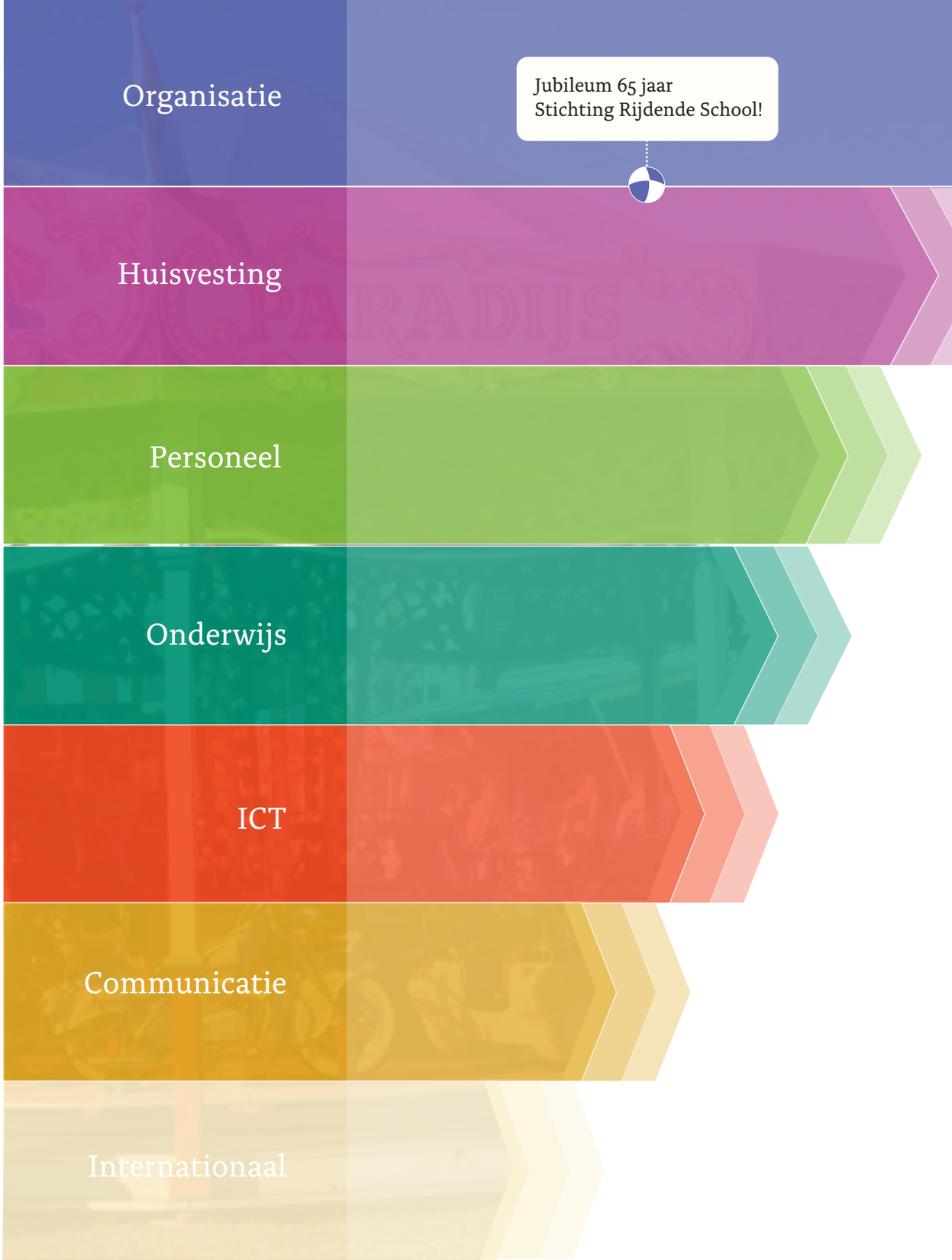
Het Jeugdjournaal maakt een uitzending over de overgang van PO naar VO bij kermiskinderen en de consequenties daarvan voor het meereizen met de ouders.

ENTE krijgt een adviesfunctie voor de EU-studie 'Study on the situation of circus'.

2020

NIEUWE HUISSTIJL, EIGENTIJDSE UITSTRALING

STICHTING
RIJDENDE SCHOOL

MINISCHOOL ZIT KLEM

In 1996 is een leerkracht met de minischool onderweg. Helaas beoordeelt zij de hoogte van het viaduct verkeerd. Precies op het moment dat er een trein boven haar hoofd voorbij dendert, raakt de airco op het dak van het schooltje de onderkant van de spoorbaan. De leerkracht schrikt zich lam vanwege het lawaai. „Ik dacht dat het hele viaduct naar beneden kwam," zegt ze later. De schade valt mee maar ze zit wel klem. Het schijnt op die plaats vaker voor te komen. Vier mannen zijn onmiddellijk ter plaatse. Ze laten een of twee banden nagenoeg leeg lopen. De leerkracht kan een stukje verder rijden. Na het viaduct bieden ze zelfs een kleine compressor aan om de banden weer op spanning te brengen.

Waarin een klein land groot kan zijn!

LEEFTIJD IS MAAR RELATIEF

Als kleuters in 1997 met de verkleedkist spelen en menig kind prinsesje, vader of moeder speelt, word ik, de leerkracht, ingeschakeld. Ik mag opa zijn. Ik krijg kopjes thee met een koekje en mag op de baby passen als vader en moeder naar de 'tent' gaan. Als ze veel lawaai maken, zeg ik dat opa een dutje gaat doen. Dan zijn ze tien minuten als muisjes zo stil. Ook doen ze me als ik slaap, een hoedje op of een sjaaltje om. Zo'n schattige opa!

Maar korte tijd later voel ik me weer een jonge kerel. Ik ben met mijn vader van vijfentachtig en moeder van eenentachtig op Ameland. Als mijn ouders 's middags een dutje gaan doen, zeggen ze tegen ons: „Jongelui, gaan jullie maar een stukje fietsen." Mijn vrouw en ik halen de fietsen uit het schuurtje en komen langs een kleine speeltuin, waar een meisje „Dag opa" tegen me zegt.

Leeftijd is relatief moet je maar denken.

DIE MAN KEN IK NIET!

In de wintermaanden krijgen kermisexploitanten les in onder andere computergebruik. Soms vinden deze lessen op een externe locatie plaats. Zo ook in 1994.

Stel je voor, een groep van 16 kermisexploitanten, die op zoek is naar een computerlokaal in de Streekschool in Den Bosch. Dat moet voor een buitenstaander een opvallende verschijning zijn. Onder hen de toenmalige directeur van de Stichting Rijdende School, wiens haardracht hier en daar opzien baart.

De directeur van de Streekschool schrikt op die dag van tumult op de gang voor zijn kantoor. Hij gaat kijken en treft daar onze computercursisten aan, die onder leiding van de directeur van de Stichting Rijdende School het juiste lokaal zoeken. Het is een kleurrijke, maar vooral luidruchtige groep.

De directeur van de Streekschool weet de groep snel naar het juiste lokaal te loodsen (en daar waarschijnlijk op te sluiten) om zo de rust in de school weer te herstellen.

Na schooltijd komt hij bij mij, want hij heeft iets gezien wat hij niet begrijpt. Tussen de mensen loopt een ietwat oudere heer met lange, grijze haren. „Is dat soms een soort aanvoerder, zoiets als een opperhoofd?"

Gezien de ordeverstoringen van deze groep, heb ik gezegd, dat ik die man niet ken en niet weet wie hij bedoelt.

ONBEDOELD-GOED BEDOELD-NIET BEDOELD

In 2007 horen twee leerlingen, die regelmatig onderwijs krijgen in de minischool, dat volgende week een lesbus naar hun kermis zal komen. Daar komen dan ook nog twee leerlingen waarmee ze bevriend zijn. Er zijn dan dus vier kinderen. Ze verwachten dat er dan twee groepjes worden gemaakt: twee kinderen voor de middag les en twee na de middag. Dat vinden ze niet zo gezellig, liever krijgen ze samen met hun vrienden les op hetzelfde tijdstip. En dan 's morgens les en 's middags vrij! Ze bedenken een plan.

„Juf, als er nu een grote school komt voor vier kinderen, is er maar een halve dag les." Klopt! Dat is de regel. Ter plekke wordt er een mailtje gestuurd naar de planner op kantoor. Die reageert prompt: „Fijn dat jullie zo graag naar school willen. Ik zorg voor een grote school en omdat jullie zo weinig naar school kunnen, kan er de hele dag les worden gegeven."

Even kijken de leerlingen beteuterd, maar dan moeten ze toch ook wel lachen. Maar dan als een boer die kiespijn heeft.

Typisch kindertaal

Kleuter komt na de middagpauze op school en verzucht:

„Juf, mag de rijdende school op de volgende kermis naast onze salonwagen staan, want nu moet ik zo ver lopen."

ONTMOETING MET EEN ECHTE PRINS

Als coördinator van het onderwijs aan circuskinderen, mag ik met de directeur van de Stichting Rijdende School en de aalmoezenier het circusfestival in Monte Carlo bezoeken. De prinselijke familie is sinds de tijden van prins Rainier zeer betrokken bij de circuswereld en het festival. Meestal zie je hen van een afstand in de loge zitten, maar ineens doet het verhaal de ronde, dat vorst Albert naar het Marriot Hotel komt om een expositie te openen. Wij hebben die dag in 2010 een vergadering in dat hotel en natuurlijk ben ik hartstikke benieuwd naar wat er gaat gebeuren. En inderdaad, de vorst komt binnen, omringd door vrij veel mensen. Maar omdat ik langer ben dan de meeste mensen, heb ik goed zicht op hem. Mooi zo, denk ik bij mezelf, dan heb ik hem nu gezien en kunnen we iets anders gaan doen. Dan komt onze aalmoezenier en zegt: „Ik deel graag mijn contacten met jou. Kom, we zeggen de vorst gedag." En weg is hij. Ik loop op gepaste afstand achter hem aan. Eerst even kijken wat hij uitspookt.

Tijdens het wachten stoot ik een glas champagne om: boem! De security en vorst Albert kijken alvast mijn kant op. Het begint al goed, denk ik. Dus even kijken waar de aalmoezenier nu is. Maar ineens staat vorst Albert voor mij, steekt zijn hand uit en zegt: „Hup, Holland, hup." Tja, eigenlijk moet ik nu zeggen, dat ik eigenlijk Duitse ben, maar goed. Nee, ik zeg, dat ik graag een foto met hem wil maken. Ook niet veel beter. De arme man; iedereen wil met hem op de foto als trofee. Maar ze maken een, twee, drie een foto. Ik kan nog mompelen: „Gefeliciteerd met de tweeling." En: „Bedankt voor de moeite." En dan is het fotomoment weer voorbij.

VERSCHIL IN TRAKTATIES

Het hoofd administratie trakteert tot op heden elk jaar, op de dag dat hij in dienst is gekomen, op appeltaart. Er worden wel eens grapjes gemaakt, dat een andere taart ook lekker is, maar hij brengt elk jaar een lekkere eigengebakken appeltaart mee. Daar genieten we steeds weer van.

Iedere medewerkster op de administratie krijgt elk jaar op haar verjaardag een mooie bos bloemen van hem en ook op de jaarlijkse Secretaressedag worden we verblijd met een mooi boeket.

Het hoofd technische dienst daarentegen stuurt elk jaar een paar dagen na de verjaardag van medewerkers van zijn afdeling een appje met „Jij was toch jarig? Gefeliciteerd!"

IK HEB NIET EENS AFSCHEID KUNNEN NEMEN

Het hangt al een tijdje in de lucht: een familiecircus dreigt failliet te gaan! De sfeer is gespannen, de kinderen zijn wiebelig en overal lopen 'vreemde' mensen over het terrein.

Van de klas probeer ik een veilig plekje te maken waar we even niet aan buiten hoeven te denken en samen kunnen genieten. Helaas is deze luxe snel voorbij. Als de chauffeur onze school op de volgende bestemming komt brengen, ziet hij hoe alles op het terrein in beslag wordt genomen. Snel rijdt hij door, want echt alles van enige waarde op het terrein wordt meegenomen.

De dagen erna gebeurt er veel: geschreeuw, gepraat, verdriet, woede, alles komt voorbij maar ook goed nieuws! „Het circus mag het seizoen 2015 afmaken!"

Vanmorgen, onderweg naar Geldermalsen voor een vergadering, word ik gebeld. Een verdrietige stem aan de andere kant van de lijn probeert mij al snikkend en stotterend iets te vertellen. Het is een leerling uit mijn groep, hij vertelt dat het circus toch moet stoppen.

Waren we de dag ervoor nog zo blij geweest dat we dit school/reisseizoen toch samen konden afmaken, komt daar nu zomaar abrupt een einde aan. De leerling en zijn familie gaan terug naar Duitsland, maar wat ze daar gaan doen en kunnen doen is zeer onzeker.

Tijdens onze teamvergadering die middag kan ik aan niks anders denken en met een vol hoofd stap ik aan het eind van de middag weer in mijn auto. Op de terugreis naar huis zie ik een aantal salonwagens rijden. Die vallen een rijdende schooljuf natuurlijk altijd op. Maar als ik goed kijk, zie ik dat het de wagens van de Franse tweeling uit mijn groep zijn. Mijn hart begint te bonzen, ze zijn op weg naar 'huis'! Ik heb nog gezwaaid, maar dat zullen ze vast niet hebben gezien.

„Ik heb niet eens afscheid kunnen nemen van 'mijn' kinderen."

Soms is het circusleven hard en verdrietig, kun je zomaar op straat staan, niet wetend waar heen te gaan, zoekend naar een slaapplaats en een baan.

Ik ben er stil van.

MIJN EERSTE SPECIALE LEERLING

In 2011 word ik aangesteld als eerste onderwijsassistente bij de Stichting Rijdende School. Ik ga een leerling begeleiden die extra hulp nodig heeft.

Mijn pupil is een vijfjarige jongen, die mij de eerste keer aankijkt met een blik van: wie ben jij? Ben je wel aardig? Na een periode van uitproberen, Oost-Indisch doof zijn, wegrennen, lange neus maken, héééél erg boos worden en niets willen, krijgen we tenslotte een goede relatie.

Op de kermis in Delfzijl is hij de enige kleuter in de school. Een hele week ben ik met hem alleen in het kleutergedeelte van de school. Aan de andere kant van de deur is mijn collega met de oudere kinderen bezig. Die week moet ik wel erg creatief zijn. We hebben het over ridders. Hij mag zwaarden tekenen, we vechten als echte ridders en hebben maskers op, zelf gekleurde, geverfde, uitgeknipte maskers. Alles is klaar, ik zet mijn masker op en spreek met een andere stem. De jongen schrikt zich een hoedje en je ziet hem denken: wie is dat nou? Later moet hij er onbedaarlijk om lachen. Want dat kan hij ook.

Meestal zit hij gewoon in de klas en maakt zijn werkjes. Elke dag bespreken we de oefeningen van zijn speciaal onderwijsschool. Met zijn moeder heb ik een goede relatie opgebouwd en we overleggen samen, ook met mijn collega's, hoe we met de leerstof om zullen gaan.

Ik ben ook naar zijn speciaal onderwijsschool gegaan om te kijken, hoe ze daar les geven. Door geduld te hebben is hij elk jaar goed vooruit gegaan.

OVERWINTEREN IN APELDOORN

We komen na ons eerste reisseizoen in 1972 op de winterstandplaats Apeldoorn aan. De standplaats is in het Beekpark, fraai in het groen. De eerste zorgen zijn de faciliteiten voor de meer dan dertig leerlingen, die in de winter te verwachten zijn. Daar moeten we het een en ander aan laten doen. Er komt een vaste afvoer voor het toilet. Hoe onze voorgangers dat probleem oplosten, is een zorgvuldig bewaard geheim. Later wordt de aanvoer van water zoveel mogelijk winterbestendig gemaakt. Nog later komt er ook een telefoonaansluiting. We zijn dan een echte vaste school!

ONZE CHAUFFEURS, MAAR DAN ANDERS…

December… altijd een spannende tijd voor kinderen. In 1999 kijken ook de kinderen van de winterstandplaats in Apeldoorn uit naar een bezoek van de Goedheiligman en zijn Pieten. Voor het onderwijsteam in Apeldoorn altijd weer een uitdaging om iemand te vinden die de rol wil vervullen van Sint of Piet.

Maar dat jaar hebben we een superidee! Wat als de chauffeurs van de Stichting Rijdende School en onze onderwijskundige begeleider nu eens bereid zouden zijn om deze klus te klaren? We hebben ons voorstel in Geldermalsen op kantoor neergelegd en iedereen is enthousiast! Onze begeleider is Sinterklaas en de chauffeurs zijn de Pieten.

Wat hebben we gelachen: voor het optreden, tijdens het bezoek en tijdens het afschminken. Alles in mijn badkamer is zwart! De kinderen horen bekende stemmen maar kunnen ze absoluut niet thuisbrengen. Het is een groot succes. Na afloop gaan we met elkaar eten. Een geslaagd experiment.

HOEZO NATTE ZOMER

In de jaren negentig kom ik met de minischool aansjezen in Eelde. Ik besluit om niet op de weg te blijven staan, maar het grasveld op te rijden. Ik rijd het terrein op en daar ga ik… diep in de klei.

Eerst probeer ik zelf de wagen uit de klei te krijgen, maar dat lukt me niet. Dan maar met hulp van een luxe auto met trekkabel, maar helaas… geen succes.

Een van de omstanders vraagt aan een paar jongetjes wiens vader boer is. Gelukkig zijn dat er genoeg!! Heeft een van jullie vaders een tractor? Eén jongetje steekt zijn hand op en gaat z'n pa en de tractor halen. En ja hoor, die trekt de school uit de blub.

De school begint pas om twee uur en de juf? Die heeft geleerd dat ze voortaan niet zomaar een grasveld op moet rijden met de minischool.

VOORZITTERS EN HUN EIGEN-AARDIGHEDEN

Op 13 juni 1995 vergadert het dagelijks bestuur van de Stichting Rijdende School voor de eerste keer met een nieuwe voorzitter. Hij begint enthousiast aan deze nieuwe klus en we kunnen van een plezierige en vlotte vergadering spreken.

Waar de vorige voorzitter tekeningen maakte, daar rookt deze voorzitter pijp.

Tot lering van de overige bestuursleden trouwens, die zich verbazen over de voortdurende wisseling van pijpen. Ze hebben wel eens gehoord: „Mijn pijp mag niet koud worden." Maar de filosofie van de nieuwe voorzitter is: „Een warme pijp moet je niet opnieuw stoppen."

En zo kennen we onze voorzitter! Met een pijp in de hand aandachtig luisterend naar iedereen.

Typisch taalgebruik

„Deze leerling heeft lang geen school gezien"
Moet hij soms een bril?

KNAP STAALTJE RIJVAARDIGHEID

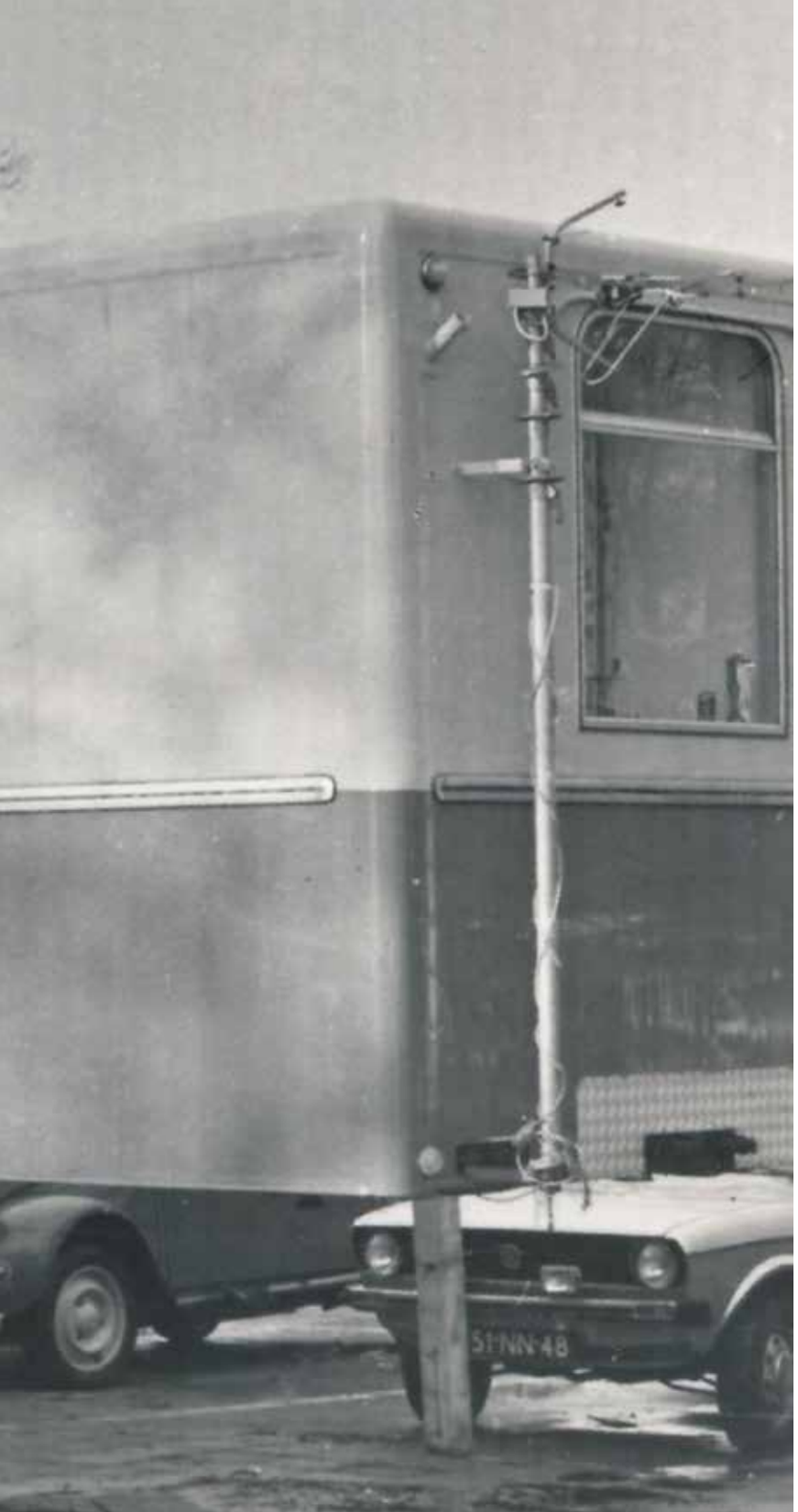
Regelmatig sta ik als leerkracht verbaasd te kijken naar de rijvaardigheid én het doorzettingsvermogen van onze chauffeurs. Zo ook in 2014 in Boxtel, waar we al enkele jaren met een rijdende school komen. We staan op een terrein aan de buitenkant van een woonwijk naast de sportvelden. Van het grasveldje is bekend, dat het bij regenbuien behoorlijk drassig wordt. De school staat dan ook zo, dat de truck met het aankoppelen onder de school kan rijden, maar de voorwielen van de truck op straat blijven om vastzitten te voorkomen.

Op de dag dat de chauffeur de school ophaalt, blijkt dat een exploitant zijn truck aan de overkant in een parkeervak heeft gezet en voor zaken naar Duitsland is. Dat is lastig, want onze chauffeur kan wel aankoppelen, maar eruit draaien met deze beperkte ruimte lijkt onmogelijk.

Lijkt ...., want na tig keer voor- en achteruit manoeuvreren, blijkt het vakmanschap van de chauffeur én zijn doorzettingsvermogen te zegevieren. Vrolijk zwaai ik deze handige chauffeur uit.

Princess
Christina school

TROTS OP MIJN NIEUWE AUTO

Mijn eerste schooldag bij de Stichting Rijdende School in 1970 zal ik niet gauw vergeten. Ik heb een nieuwe sportauto, een MG. Ik heb hem extra gepoetst, want een goede indruk maken kan geen kwaad, aldus mijn moeder. In verband met een naderend onweer parkeer ik de auto onder de zwanenhals van de school.

In de beginperiode van de Stichting Rijdende School is er voor de leerkracht een mogelijkheid om in de school te overnachten. Voor scheren, wassen en tandenpoetsen ben je dan aangewezen op de watervoorziening in de school. Dit keer is een chauffeur vergeten om de afvoerslang te bevestigen. Gevolg: tandpasta en scheerzeep over mijn mooie auto! Grote hilariteit bij leerlingen en ouders.

KERMISJUF OP AVONTUUR

Tijdens de kermis Weert eind 2012 vertoef ik een paar dagen in een Bed & Breakfast. Het is vrijdagavond, tijd om weer huiswaarts te keren. Manlief en ik houden beiden van de kermissfeer, dus we besluiten om nog een rondje over de kermis te lopen en daardoor de spits te vermijden.

We maken zo links en rechts de nodige praatjes met wat ouders, we gokken (en winnen!) en dan komen we langs een van de grotere attracties op de kermis: de Inversion XXL.

Ook hier stoppen we voor een praatje en uiteraard gaat het gesprek al snel over de attractie. En dan komt het. „Wil je een ritje? Ach joh, dat doet de juf wel, toch?" Ik wil me niet direct laten kennen, maar ik in dat enge monster? Vroeger gaf ik nergens om, maar de laatste jaren ben ik toch wel wat voorzichtiger geworden. Dus ik antwoord: „Nou, dan moet ik alleen en dat vind ik niet echt fijn." De exploitant kijkt langs me heen en zegt: „Is dat je man? Nou, dan gaat hij toch ook mee!"

De rij bij de attractie is behoorlijk aan het toenemen en het loopt al tegen acht uur. We moeten eigenlijk nodig naar huis. „Geen probleem, ga je via de uitgang, mag je de volgende rit mee."

Hmm, argument van tafel. „Ja, maar de kleine dan?" Ook dat is geen probleem. „Daar letten wij wel even op, zet haar maar in de kassa." Tja. Dan ben ik uitgepraat. Ik kom er niet meer onderuit. Ik ga in de Inversion. Help!

We laten ons kind met wagen en al in vertrouwde handen achter (ze zit breeduit te lachen en te zwaaien vanuit haar wagen) en daar gaan we.

Méééén, wat een ENG DING! Omdat ik niet zo lang ben, zit ik nooit helemaal klem in dit soort attracties, dus ik voel me steeds loskomen uit de stoel. Natuurlijk weet ik best dat er niks gebeurt, maar toch ben ik blij als ik weer met twee benen op de grond sta!

Oké, stiekem vind ik het best een beetje stoer van mezelf. En ik heb de enige, echte Inversion sticker gescoord! Bam!

Na het weekend kom ik de school in en vier grote stoere jongens duiken op me af. „Juf! Ben jij in de INVERSION geweest? WOOOOOOW!" Eeuwige roem valt me ten deel.

EEN HEEL BIJZONDERE LEERLING

In 1999 vragen ouders die een kermiszaak hebben, of hun dochter met het Down Syndroom bij de Stichting Rijdende School terecht kan voor onderwijs in de zomerperiode tijdens de kermissen. Dat is niet zo gemakkelijk, maar er komt een oplossing.

Ik mag er komen werken als vaste begeleidster van dit meisje en reis het hele zomerseizoen met haar mee. De familie reist vooral in het zuiden van het land. Daarom werk ik heel regelmatig samen met een mannelijke collega. Het broertje van deze kleuter gaat er gemakshalve dan ook maar vanuit, dat hij en ik een echtpaar zijn.

Het meisje vindt het geweldig in de rijdende school. Ze brabbelt de hele dag en kleien en zingen horen tot haar top tien. Ze zingt in haar eigen taaltje met de andere kinderen mee. Haar favoriet is het liedje over de vlooien ('t Was nacht, 't was nacht). Aan het eind zingen we dan: Aan wie, aan wie, aan koning Willem drie. En wat zingt zij, die nog helemaal geen benul heeft van cijfers, zo hard mogelijk? „Koning Willem vier!" Daarna moeten we er samen steeds heel hard om lachen.

Typisch kindertaal

In het kringgesprek wil de leerkracht het thema herfst gaan behandelen. Ze vraagt aan de kinderen: „In welk seizoen zitten we nu?"

Het serieuze antwoord luidt: „Einde seizoen."

EEN PRAAGS LESLOKAAL

In april 2012 mag ik naar Praag om daar les te geven. Een groep kermisexploitanten gaat naar Praag, de kinderen gaan ook mee en kunnen daardoor niet naar hun reguliere winterschool. Een nieuwe uitdaging: ik ga lesgeven in een hotel, omdat er geen rijdende school naar Praag kan. Twee leerlingen hebben wekenlang op afstand les gehad via de computer en hebben dus zelf hard gewerkt. Drie kleuters hebben met hun moeder met behulp van een kleuterpakket gewerkt en één kleuter is nog maar net vier jaar.

Ik kom op maandag kennis- en kwartier maken. Daar zit ik dan: in een salonwagen te gast en alle moeders in een kring erbij aan de koffie. Ze branden los: Waarom komt er geen school? Maar ook de verhalen over het zelf lesgeven. Hoe de kinderen samen spelen, maar ook erg op elkaar zijn aangewezen. En dat er nu langzamerhand wat irritaties ontstaan. We maken afspraken over de schooltijden en het halen en brengen van de leerlingen.

Op dinsdag begin ik. Nieuwsgierig komen de kinderen de hotelruimte binnen die ik heb gehuurd. Ik heb er groepjes tafels neergezet met nog voldoende ruimte om te bewegen of een kring te maken. We verkennen de route naar de toiletten. „Als je niet alleen durft, mag je iemand meevragen." „Nee hoor juf!" De kinderen rennen zo snel mogelijk heen en weer om maar niks te missen.

Met simpele middelen heb ik een verftafel gecreëerd. Er ligt papier klaar, scharen, kwasten, enzovoort. Na de kleine pauze, als de kleuters er niet meer bij zijn, is het wat serieuzer met veel toetsen voor de leerling van groep drie en extra uitleg voor de leerling van groep zeven. Lekker rustig. „Stil hè juf, zonder die kleuters!"

's Middags loop ik met het clubje terug naar de salonwagens. Wat een weertje!

De ouders zitten in de zon, tevreden na een dag poetsen zonder kinderen in de buurt!

De komende dagen werken de kleuters aan een heus thema, krijgt de leerling uit groep zeven ook Engels en aardrijkskunde en leert de leerling van groep drie minsommetjes maken. Elke dag komen ze vroeger naar binnen hollen. Elke dag een feest. De kinderen en ik proberen een week in drie dagen te proppen en tevreden sluiten we dit project af.

BIJ DE WAARZEGSTER

De moeder van een van de kermisleerlingen is waarzegster. Als zij haar dochtertje naar de rijdende school brengt, nodigt zij mij uit om haar nieuwe werkruimte te komen bekijken. Dat wil ik natuurlijk wel en daarom ga ik na schooltijd naar haar wagen. De moeder is al verkleed als waarzegster en als ze me rondleidt, komen er klanten. Ze schuift snel halverwege de ruimte een zwaar gordijn opzij en daar mag ik gaan zitten, zodat discretie voor de klanten verzekerd is. Terwijl de waarzegster aan het werk is, heb ik even de tijd om in de ruimte, een soort kamertje, eens rustig rond te kijken.

Al na een paar minuten wordt het rood fluwelen gordijn weer opzij geschoven en heeft ze tijd voor mij. Ze vraagt me of ik nog even wil blijven, zodat ik kan figureren als klant, voor een foto in de krant. „Ik verwacht hem elk moment", voorspelt ze en inderdaad, na enige minuten staat de fotograaf voor haar wagen. De waarzegster neemt de regie en vertelt hem wat haar bedoeling is. Zij posteert mij op een stoel aan de tafel. Zij gaat stilzwijgend tegenover mij zitten, pakt mijn hand vast en bestudeert de levenslijnen. Daarna kijkt ze met een verre blik in de glazen bol. Het lijkt even allemaal net echt.

De dag erna staat inderdaad het interview met de waarzegster in de plaatselijke krant. Onze 'veelzeggende' foto is er ook naast geplaatst; mijn hand vertrouwelijk in die van haar.

ALTERNATIEVE BEVEILIGING

Naar goed gebruik is er in 1996 een werkgroep in het leven geroepen om een afscheidsfeest voor de directeur te organiseren.

Eén van de besluiten is om een grote tent neer te zetten op het terrein bij het kantoor. Daar kunnen dan alle gasten naar de toespraken luisteren.

Een goede geluidsinstallatie is daarbij onontbeerlijk en die wordt dan ook gehuurd. Maar dan komt er een probleem om de hoek kijken: is het wel verantwoord de tent met de dure geluidsapparatuur de nacht voor het feest onbeheerd te laten staan? Nee dus, maar een oplossing wordt snel gevonden: vier heldhaftige mannen (collega's en partners van collega's) zijn bereid de nacht in de tent door te brengen en eventuele indringers te verjagen. Zo geschiedt het en als dank worden zij de volgende ochtend getrakteerd op een champagne-ontbijt.

THE SHOW MUST GO ON

Het zal in de zomer van 2016 zijn geweest. Mijn Italiaanse leerling zit volledig geschminkt en in clownskostuum in de klas. We staan bij een zorginstelling en dat betekent dat er 's morgens ook al een circusvoorstelling is. Moeder heeft aangekondigd: soms moet mijn zoon even de klas uit om op te treden.

Wij zijn lekker aan het werk met op de achtergrond de bekende geluiden van de voorstelling. De leerling zit ijverig te rekenen, maar schrikt op bij het horen van een bepaalde tune. Zijn vinger gaat omhoog en hij zegt in gebroken Engels: „It's my turn sir." Ik knik hem goedkeurend toe en hij schiet de klas uit. Als ik door het raam naar buiten kijk, zie ik hem onder het zeildoek door de tent inglippen.

Tien minuten later, als zijn nummer afgelopen is, komt hij terug alsof er niets is gebeurd. Hij gaat zitten en maakt zijn volgende som.

PECH VOOR DE PASTOOR

Het zal in de jaren zeventig zijn geweest. Na een lange zoektocht (zonder gps) door het Brabantse land bereik ik eindelijk Macharen. Daar heeft de school een mooie plek toegewezen gekregen naast de kerk. Het duurt niet lang of er meldt zich een nieuwsgierige dorpsbewoner, namelijk de pastoor. Hij wil wel eens zien wat dit voor een raar ding is dat bij zijn kerk staat. Hij is meteen enthousiast en biedt spontaan aan om de volgende ochtend een godsdienstles te komen geven. Prima idee!

De volgende morgen is er helaas geen enkel kind aanwezig op de standplaats voor de salonwagens. Na overleg met de directie van de Stichting Rijdende School vertrek ik snel naar Valkenswaard, waar ik nodig ben omdat er veel meer leerlingen zijn dan verwacht. Of de pastoor voor een dichte deur heeft gestaan en wat hij heeft gedacht, zullen we nooit weten.

EVENTJES EEN FILMSTER

Op het kantoor van de Stichting Rijdende School in Geldermalsen is er altijd van alles te doen. Wij, de leerkrachten, maken in de winter heel veel materiaal zelf: dagprogrammaboekjes, verkorte handleidingen van methodes en leerstofoverzichten. Dit materiaal gebruiken we in de zomer in de rijdende school tijdens het lesgeven. De werkgroep TVR (Technische Voorbereiding Reisseizoen) is zo ontstaan! Aanvankelijk zijn we met twee personen, later is de groep uitgebreid tot vijf. Op een dag zijn we met deze groep aan het werk en dan krijg ik een bijzonder verzoek.

De directeur is bezig met filmen voor EFECOT (een Europese organisatie voor onderwijs aan kermis- en circuskinderen). Op die dag wil hij een kermismoeder filmen, maar de moeder wil niet. En wie is stand-in? Ik dus.

MOEDERS

Het is mijn eerste lesdag bij de Stichting Rijdende School. Een telefoontje van het hoofd onderwijs: er is een leerkracht ziek in Zaandam. Of ik daar twee dagen les wil geven. Gelukkig vertelt zij, dat ik samen met een collega ga werken. Ik kan de collega dan ondersteunen en direct kijken hoe het werken in een rijdende school verloopt. De collega en ik hebben contact en we spreken plaats en tijd af. Eenmaal aangekomen in Zaandam, krijg ik een snelle uitleg. We wachten de leerlingen en eventuele ouders op en heten ze welkom.

Ik verwacht niet, dat de kinderen naar school worden gebracht door moeders in nachtkleding of een (korte) ochtendjas. Volgens mij hebben de moeders ook niet verwacht, dat er een meester is. Alleen voel ik mij ongemakkelijk en zij volgens mij niet. Als in de middag een van de moeders langskomt om iets door te geven, kan mijn collega het ook niet laten om mij even te roepen en te zeggen: „Kijk meester, zo zien de moeders eruit als ze zich wel hebben aangekleed."

Typisch kindertaal

Na een kermis vraagt een moeder aan haar dochter: „Bij welke juf heb je deze week op school gezeten?"

„Het was een oma, maar ze was verkleed als juf."

ZOMERWEEK AMELAND... EEN KNAPPE ORGANISATIE

Rond 1970 organiseert de Stichting Rijdende School elk jaar een zomerweek. De eerste keer alleen voor de kinderen van de winterstandplaats in Amsterdam, daarna voor alle kermiskinderen in Nederland. De vakantieweek/schoolreisje/excursie vindt meestal plaats op Ameland en één keer op Schiermonnikoog. Leuk bedacht, maar hoe komen al die leerlingen daar? Vanuit het meest zuidelijke puntje van Nederland helemaal naar de Waddeneilanden! Om vijf uur in de ochtend worden de eerste leerlingen opgehaald in Vaals. Slaperig stappen ze in de auto en dan vertrekken we in noordelijke richting. Onderweg stoppen we bij salonwagens om kinderen te wekken en mee te nemen. Soms zijn ze meteen wakker, bij een ander moeten we een paar keer kloppen. Wonder boven wonder wordt geen enkele leerling vergeten en komt iedereen op tijd bij de boot. Wat een planning in een tijd zonder computerprogramma's!

BIJPRATEN IN DE KROEG

In de beginjaren van de Stichting Rijdende School rijden de leerkrachten zelf de combinatie salonwagen - school van de ene naar de andere kermis. Als er nieuwe leerkrachten komen die dit niet zelf kunnen, worden transportfirma's ingeschakeld. Hiermee moeten goede afspraken worden gemaakt. Wat is dan een betere plek om af te spreken dan in een café. Daar ontmoeten chauffeur en leerkracht elkaar en voordat de school verplaatst wordt, is het vaak erg gezellig. Soms nemen beiden dan ruimschoots de tijd om even bij te praten.

VIRUSSCANNER

In september 2004 zit een leerkracht bij een leerling in de salonwagen voor huiswerkbegeleiding. De laptop geeft steeds problemen en de hulp vanuit Geldermalsen wordt ingeroepen. De ICT-medewerker vraagt of ze de virusscanner er even over kunnen laten gaan. Zo gezegd, zo gedaan. Maar dit duurt en duurt maar.

Op een gegeven moment zegt de leerling: „Jeetje juf, heb je wel gezien waarom het zo lang duurt? Zie je al die vreemde tekens staan? Hij moet helemaal uit China komen!"

HEERLEN OF TOCH GRONINGEN

Net van de kweekschool in Groningen, ben ik in 1965 benoemd als leerkracht van de eenmansschool met als winterstandplaats Heerlen. Ik neem de trein naar Heerlen, een rijbewijs en auto heb ik niet, om op het gemeentehuis met mensen van de afdeling onderwijs te overleggen over het aantal leerlingen dat ik kan verwachten. Zij kunnen me niet veel verder helpen en verwijzen me door naar de pastoor. Die zal de exploitanten, die tenslotte meestal katholiek zijn, moeten kennen. Dat is inderdaad zo en hij biedt me zelfs een ruimte in de pastorie aan, die als schoollokaal zou kunnen dienen. Nu hoef ik tenminste niet in de winter in de slecht te verwarmen Schoolbus les te geven.

Op mijn vraag hoeveel leerlingen er zijn, kan hij geen goed antwoord geven. Ik bezoek alle exploitanten en dan blijkt dat er meer dan vijftien leerlingen zullen zijn!

Het bestuur besluit dan dat de tweemansschool met echtpaar van Groningen naar Heerlen gaat verhuizen. En ik mag weer terug naar Groningen. Zo begin ik dus mijn loopbaan niet in Heerlen maar in Groningen.

IK VOEL MIJ EEN KONINGIN

Op pad met de minischool, altijd weer spannend. Weet je nog hoe die versnelling werkt? Lukt het om, zonder verkeersborden te raken, weg te rijden? Kun je de woonwagenlocatie vinden? Ben je op tijd? Lukt het om de school op een goede plek neer te zetten en stroom aan te sluiten? En niet geheel onbelangrijk: lukt het om de minischool te keren en weer van het terrein (doorgaans nogal vol) af te komen? Er zijn gelukkig altijd behulpzame vaders die het willen doen, maar het is natuurlijk veel stoerder om het zelf te kunnen.

Die minischool heeft me al heel wat slapeloze nachten bezorgd. Heel naïef heb ik hem de eerste keer op de parkeerplaats tegenover mijn huis gezet. Dat heeft geleid tot boze (dreig)brieven onder mijn ruitenwisser. Ook zijn er agressieve buurtbewoners, die aan komen stampen als ik aan het parkeren ben, om wel even te vertellen wat ik met dat grote ding moet doen. Dit vervelende begin wordt gelukkig ruimschoots gecompenseerd door het immens trotse gevoel dat me overvalt, als ik door mijn eigen dorp rijd, hoog in mijn 'gouden koets', deftig wuivend alsof ik de koningin zelf ben, als ik eindelijk iemand zie lopen, die mij vaag bekend is.

Prinses
Beatrix – school
BEDFORD
BS-83-38

ONS EERSTE REISSEIZOEN

Wij gaan op reis. Niet op vakantie, maar met onze salonwagen en school gaan we lesgeven op kermissen in Nederland. Onze familie, vrienden en kennissen weten niet wat ze horen als we vertellen van onze nieuwe baan. Wonen in een salonwagen die de leerkracht bestuurt en de school 'aankoppelen?' Dat moeten ze allemaal zien!

Tijdens de routeplanning vragen we of we eens een keertje in Zuid-Limburg, onze geboortestreek, mogen werken, zodat we trots onze nieuwe woning en school kunnen laten zien aan alle belangstellenden. En ja hoor, we mogen naar Heerlen!

We parkeren het hele spul naast de kerk, midden in de stad naast het standbeeld van Dr. Poels. Vanaf de eerste dag tot ons vertrek hebben we van 's morgens vroeg tot diep in de nacht bezoek gehad. Iedereen komt langs, blijft eten en drinken. De salonwagen (acht meter lang en twee meter breed) puilt uit. Het standbeeld wordt 's nachts versierd met kleren van ons.

Dat wij ook nog gewoon ons werk moeten doen, is voor de visite bijzaak!!

Na afloop van de kermis zijn we geradbraakt, maar het was de moeite waard!

Want bijzonder, dat is het zeker!

MET HET ZWEET IN DE HANDEN

De witte minischolen, die in de jaren 90 door de Stichting Rijdende School worden gebruikt, blijken zwaarder dan gedacht. Alleen collega's met een vrachtwagenrijbewijs mogen deze wagens nog besturen.

Maar de Stichting Rijdende School zou de SRS niet zijn, als er niet voor een oplossing wordt gezorgd. Er komen nieuwe minischolen waarin je met rijbewijs BE wel mag rijden. Jippie!

Allereerst mijn rijbewijs BE halen, hierover ga ik niet uitweiden. Ik haal het de tweede keer maar met bloed, zweet en tranen.

Ik rij in 2016 naar de Maasboulevard. Deze straat kun je vanaf twee kanten inrijden, alleen niet tijdens de kermis. De navigatie brengt me naar de verkeerde kant, keren dus. Met zo'n groot gevaarte is dat toch wat anders dan met de personenauto. Met zweethanden lukt het, al duurt het een hele poos. Gelukkig heeft niemand het gezien (denk ik). Hoe kom ik aan de andere kant? Delen van het centrum zijn afgezet en me nog een keer vastrijden, is een nachtmerrie. De navigatie staat aan. Maar helaas hoor ik steeds: "Keer om, keer om!" Echt niet! Op goed geluk heb ik een grote omweg gemaakt. Gelukkig is het goed gekomen, maar het bezorgt me heel wat grijze haren. Gelukkig verf ik mijn haren, dus geen mens die het ziet.

Typisch taalgebruik

„Wij rijden met een nacht over"

Oeps... opnieuw tellen...

RUNDVLEES

Zeeuws-Vlaanderen bezoek ik graag met de rijdende school. Hulst, Terneuzen en Oostburg staan op het programma. Na een korte autorit kom ik aan bij de veerpont van Kruiningen.

De overtocht is bijzonder plezierig. De wachtkamer is gevuld met wat dagjesmensen en Nederlandse arbeiders die werken in de Antwerpse havens. Het is gezellig aan boord. Ik sluit aan in de rij naast het loket en bestel kadetjes met een paar gehaktballen. Dit ontbijt smaakt geweldig. De ballen zijn van voortreffelijke kwaliteit, dobberen in de jus en zijn ver verheven boven de meelballen die vaak in andere gelegenheden worden geserveerd.

Na een vaartochtje van een klein half uur komen we aan in Perkpolder en rijd ik de auto Zeeuws-Vlaanderen binnen op weg naar Oostburg.

De eerste lesdag trekt de aankomst van een koe met begeleider de aandacht van mij en de leerlingen. Dit beest is prachtig. De huid glanst van gezondheid, de spieren zijn goed ontwikkeld. De man praat vriendelijk tegen de koe en probleemloos sjokken het dier en begeleider naar een schuurtje achter een huis. Een jonge leerling vraagt verbaasd wat die koe hier te zoeken heeft en wat oudere kinderen willen uitleg geven. Ik heb mijn vermoedens en een vinger op mijn lippen brengt ze tot zwijgen.

Bij de schuur staat een man. Hij heeft laarzen aan en draagt regenbestendige kleding. Ongeveer mijn kleding als ik met slecht weer ga vissen. De koe krijgt van de begeleider nog een schouderklopje waarna ze kalmpjes de schuur binnenstapt. Een uur later zie ik slager en begeleider het pand weer verlaten.

De laatste dag van de kermis besluit ik naar de slagerswinkel te gaan. Het rundvlees in de etalage ziet er inderdaad fantastisch uit. Ik had niet anders verwacht. Dit is een mogelijkheid om mijn vriezer te vullen met pure kwaliteit. Bij de deur aarzel ik en besluit toch maar niets te kopen. Dierenliefde, sentimenteel stompzinnig gedoe? Ik weet het niet.

Ik rijd terug naar de pont. Het is prachtig weer en ik besluit lekker op het dek te gaan zitten. Vooraf bestel ik een koud pilsje en trakteer ik mezelf ook op een paar heerlijke rundvleeskroketten. Verrukkulluk!

CIRCUSBLOED

De eerste jaren van mijn onderwijsloopbaan werk ik als leraar, als begeleider en als remedial teacher op een gewone basisschool. Ik heb daar een prima functie, maar toch ben ik daar weggegaan en als leerkracht bij de Stichting Rijdende School gaan werken. Een van de eerste dagen dat ik daar werk, staan we in Cadzand op een heel groot terrein. Ik denk dat het in de zomer van 1999 is geweest. De school staat aan de ene kant van het terrein en de woonwagens aan de andere kant. Aan de achterkant van het terrein is veel ruimte voor de dieren.

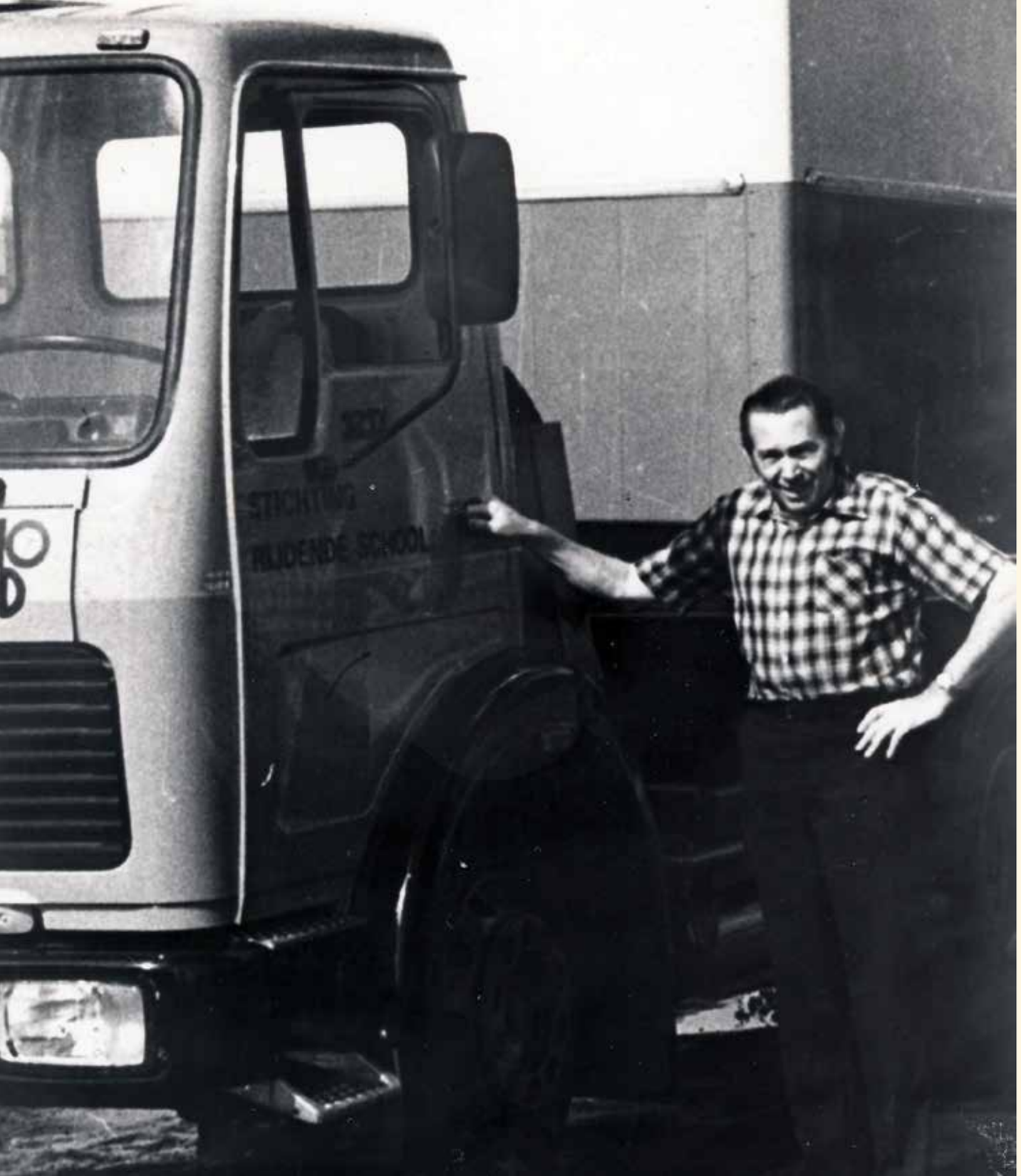
Tegen schooltijd ga ik de kinderen halen, want uit zichzelf komen ze nog niet zo vlot. Ik loop richting kinderen en zie ze het veld oversteken en naar mij toe lopen. Plotseling draaien ze zich om en gaan heel snel onder een trailer liggen. Ik kijk uit mijn ooghoek en zie daar wel twaalf kamelen aan komen stormen. Ze zijn losgebroken uit de wagen; ze ruiken de vrijheid na de opsluiting.

In rengalop komen ze mijn richting in stormen. Ik denk, de kinderen zullen het wel weten, en ga ook rennen. Zo hard mogelijk ga ik richting school en duik er onder om niet verpletterd te worden. Ik zit ineengedoken onder de wagen en zie de hoeven voorbij rennen. Dan denk ik aan mijn moeder, die me hier zal zien zitten en zal zeggen: „Waarom ben je weggegaan bij je vorige, goede baan?”

WEG MET DAT HEK

In juni 2006 mogen de salonwagens van de ouders van de leerlingen van de kermis niet in Den Haag staan en dus wijken de ouders uit naar kennissen of kermisfamilie in Alphen aan de Rijn. Maar waar kan de rijdende school dan staan? Na veel heen en weer gebel mogen we tenslotte bij een familie voor de deur staan. Hun zoon studeert nu aan de universiteit en de familie voelt veel dankbaarheid voor wat de Stichting Rijdende School voor hen heeft betekend.

Als ik aankom, staat de rijdende school muurvast, dwars tussen een ijzeren hek en de gevel. De chauffeur en de heer des huizes zijn eerst een kopje koffie aan het drinken om de strategie te bespreken. Ze besluiten om een stuk van het hek weg te zagen. Hup, de haakse slijper erop! „Ach,” zegt de echtgenote, „dat lelijke ding! Nu komt er eindelijk een keer een nieuw hek!”

EEN LANGE WERKDAG VAN EEN CHAUFFEUR

Het zal eind jaren 60 zijn geweest. Om vijf uur stap ik uit mijn bed in Enspijk om de eerste trein richting Schoorl te halen. Daar moet ik de combinatie school-salonwagen ophalen en naar Leeuwarden brengen. Als die op zijn plek staat, neem ik de trein naar Oldenzaal en moet daarvoor in Zwolle overstappen. Ik wil gaan slapen en vraag daarom de conducteur of hij mij in Zwolle wakker wil maken. Vanuit Oldenzaal rijd ik dan met een school terug naar Geldermalsen. Als ik dan eindelijk in bed lig, kan ik maar kort van de nachtrust genieten. De volgende ochtend moet ik al om acht uur met een school in Roermond zijn.

WAAR IS MIJN SCHOOL?

heeft succes

teelt er nou een

an-Willem
nden in het
bleek
nk aan een
loitant is de -
de - lesbus van
jdende School

Noodoproep

Het gestolen rijdende leslokaal is een boo
makertje voor veel kermisexploitanten,
de oproep als een lopend vuurtje over d
ciale media verspreiden. En dat levert
taat op. Nog geen halve dag na de noo
roep op Facebook is het rijdende lesl
terug. Met dank aan een kermisexpl
die het apparaat zag staan aan de F
straat, vlakbij het oude ziekenhuis
venter. Tot grote opluchting van
„Anders hadden we een groot pr
Dat gaat niet eens direct om de
maar is meer praktisch: waar vi
snel een andere rijdende scho
Na een eerste inspectie blij
schade aan de bus: de benzin
butst, net als de achteruitrij
De Vries vooral opgelucht.
dat de bus was teruggevon
een speer naar toe gerede
voor de politie. Ik had er
dobber aan. Ergens voel
lijk." Wie de lesbus din
waarom is nog onduid
het belangrijkste: de b
de blijft beperkt tot e
dag voor twee kinde
die halen ze wel we

had leraar Jan-Willem de
ischool, een lesbus voor ker-
nog keurig weggezet op een
k bij zijn huis in Deven-
bij doodgemoede-
naar die-

leraar Jan-Willem de Vries, opgelucht bij 'zijn' school-op-wielen. FOTO RONALD HISSINK

leg met de directie
chool. Die
iskin-

vrije dag." Stichting de Rijdende School be-
sluit nadat De Vries alarm geslagen heeft
de politie in te schakelen. De school zet bo-
vendien een noodoproep op Facebook met
om alsjeblieft toch maar uit te kij-
de school. Silvo Steenka-
n Stichting Rij-

Maandag 19 september 2016 is een dag als alle andere dagen. Ik maak mij klaar om met de minischool naar de kermis in Silvolde te gaan om daar les te geven. Mooi op tijd vertrekken. Dat is tenminste de bedoeling.

Ik rijd de parkeerplaats op, om mijn eigen auto om te wisselen met de minischool, maar de parkeerplaats is leeg. Ik weet toch zeker dat ik vrijdag, aan het eind van de middag, de minischool op de vertrouwde plek heb neergezet. In mijn naïviteit rijd ik maar een rondje, want misschien kan deze minischool zich verstoppen achter een lantaarnpaal. Om zeker te weten dat ik niet gek ben geworden, rijd ik de parkeerplaats af en daarna weer op. Het kan toch dat ie er dan wel weer staat... helaas!

Er zit niets anders op dan de directeur te bellen. Na mijn mededeling dat de school weg is, krijg ik als reactie: "Hoe bedoel je? Waar is 'ie dan?" Tja, als ik dat wist. Daarna de vraag of ik de minischool vrijdag wel op die parkeerplaats heb gezet. Hoe erg kun je aan jezelf gaan twijfelen op zo'n moment. Natuurlijk heb ik hem daar neergezet!

Ik zeg het gezin in Silvolde af en mag naar het politiebureau om aangifte te doen. Daar aangekomen, ben ik veel te vroeg en ik heb geen afspraak; twee dingen die niet helpen om aangifte te doen. Na lang wachten en tegen de regels in, kan ik zonder afspraak aangifte doen en staan er drie agenten tegenover mij, die mij nog net niet afvoeren in een dwangbuis.

Stel je nevenstaand gesprek voor op maandagmorgen rond 8.30 uur.

De reacties van de agenten met bijbehorende verbaasde gezichten, zullen nooit meer uit mijn gedachten verdwijnen. Ik krijg het gevoel, dat ze denken dat er afgelopen weekend een goed feest is geweest. Nadat ik de website heb laten zien met daarop foto's, is het duidelijk. De aangifte is een lang verhaal, alles moet tot in detail worden beschreven.

Agent: „Goedemorgen meneer."

Ik: „Goedemorgen, ik wil graag aangifte doen."

Agent: „Waarvan wilt u aangifte doen?"

Ik: „Ik wil aangifte doen van diefstal."

Agent: „Wat is er gestolen dan?"

Ik: „Mijn school is gestolen."

Agent: „ ...Wacht, herhaal ik het juist als u mij zojuist vertelde dat uw school is gestolen?"

Ik: „Ja, dat klopt."

Hoe ziet de school eruit, hoeveel ramen, hoeveel stoelen, hoe ziet de cabine eruit, welke kleuren, hoeveel kasten en waar zitten die, wat zit in welke kast, serienummers, registratienummers, enzovoort. Na een kleine drie uur mag ik het bureau verlaten en kom ik erachter, wat er op het kantoor van de Stichting Rijdende School in werking is gezet.

De collega's, die met een minischool onderweg zijn, zijn gewaarschuwd dat ze aangehouden kunnen worden, alle inhoud van een minischool is gefotografeerd voor de politie en de sociale media zijn ingezet. Het bericht is massaal gedeeld. Achteraf hoor ik, dat collega's mij ervan verdachten, dat ik een grap uithaal. Nou ja zeg...!

Gedurende de dag komen er meldingen dat de school is gezien op diepladers, autoambulances en zelfs al rijdend in de buurt van de Duitse grens. Hoe groot is dan de hoop, dat we 'm nog terug zullen vinden.

Ik voel mij steeds beroerder en ga steeds meer balen. Het is niet mijn schuld, maar ik heb hem wel op die parkeerplaats gezet en nu is hij weg.

Aan het eind van de middag komt er ineens een telefoontje van de directeur. De school is gezien door een moeder van oud-leerlingen van de Stichting Rijdende School. Hij staat bij het ziekenhuis in Deventer. Het adres krijg ik nog. Nou, het ziekenhuis weet ik wel te vinden zonder adres. Al rijdend en me niet geheel aan de verkeersregels houdend, krijg ik onderweg door dat het een lastige straatnaam is. Wacht, dan is het niet bij het nieuwe ziekenhuis, maar bij het oude. Ik weet genoeg!

Het moment van de straat binnen rijden en op de parkeerplaats de minischool zien staan, is een euforisch moment. HEERLIJK!! Ik geef direct door, dat we hem weer terug hebben. En dan te bedenken dat hij maar een paar kilometer van de parkeerplaats staat, waar ik hem vrijdag neer heb gezet. Helaas is er wel wat schade. Na vijf minuten komt er een politiewagen om de schade op te nemen en een buurtonderzoek te houden. De agenten vertrekken weer, nadat ze een paar handschoenen hebben achtergelaten. Die moeten we gebruiken bij het verplaatsen van de school, want ze willen hem nog verder op sporen onderzoeken. In de tussentijd is de chauffeur al op pad gestuurd met een dieplader om hem op te halen.

Als de chauffeur met de minischool op de dieplader weer richting Geldermalsen rijdt, komt er voor mij een eind aan de dag waarop ik helaas geschiedenis heb geschreven binnen het bestaan van de SRS.

IK MOET PLASSEN

Heel normaal toch! Dat je naar de wc moet af en toe. Maar bij de Stichting Rijdende School is het soms lastig. Werk je in een grote school, dan is het geen probleem. Maar in een minischool, lesbus of wanneer je bij de exploitanten in de wagen werkt, kan het wel eens moeilijk zijn.

Als het lukt, gebruik ik het toilet in de minischool en lesbus liever niet. Ik ga onderweg ergens naar het toilet bij een tankstation en de kinderen gaan, als het kan, in hun eigen wagen naar het toilet. Kan dit niet, dan gebruik ik het toilet in de mini/lesbus wel en is dit geen probleem.

Bij Individuele Begeleiding in de woonwagen van de ouders wil ik voorkomen dat ik daar naar het toilet moet. Mijn blaas wordt regelmatig op de proef gesteld als ik een tankstation met toilet moet zoeken. Ik heb het bijna altijd gered behalve die ene keer.

In 2005 ben ik zwanger, sta in de file en moet heel nodig plassen. Het verkeer staat muurvast, er zit geen beweging in. Sta ik daar ergens op de A2. Ik heb het plassen al heel lang uitgesteld, maar ik kan het niet langer meer ophouden. Ik parkeer mijn auto op de vluchtstrook, stap uit en loop een stuk het gras in om te plassen. Wat een opluchting! Het levert hier en daar wat getoeter op maar het kan me niets schelen, ik ben het kwijt!

VUURDOOP

Als leerkracht van de Stichting Rijdende School mag ik deelnemen aan menige doop in de circustent. Het altaar is dan in de piste opgebouwd, de kinderen zijn mooi aangekleed en ook de ouders en familieleden zien er heel chique uit. De aalmoezenier heeft samen met de leerkracht een leuke dienst voorbereid en iedereen bij de ceremonie betrokken. Ouders, peters en meters, familieleden en ook de juf staan om de dopeling heen om hem of haar de zegen te geven. Soms worden ook dierenbaby`s gedoopt, bijvoorbeeld tijgertjes. Dit is op zich al heel bijzonder maar één tafereel bij een doopdienst heeft zich letterlijk op mijn netvlies gebrand.

De doopdienst is afgelopen en iedereen moet op de foto. Eerst één voor één met de dopeling, maar aan het einde moet er ook een groepsfoto komen. Als juf, die in het bezit is van een goede camera, mag ik deze nemen. Een hele kunst omdat het een groot, levendig gezelschap betreft. Ineens hoor ik iemand hard gillen: „Brand, brand!" In het midden van het gezelschap breekt lichte paniek uit: de directeur en tevens grootvader van de dopeling staat te dichtbij de doopkaars en zijn broek heeft vlam gevat. Onder groot gejuich kloppen ze zijn broek uit en gelukkig valt de schade mee. Iedereen staat tenslotte met een grote grijns op de groepsfoto.

Typisch taalgebruik

„In Tiel heb ik 7 kinderen en in Groningen 12"

Weten ze dat thuis wel?

ONBEKEND TALENT

Het zal begin 2000 zijn geweest. Er wacht dan een zware klus op me: lesgeven aan een twaalfjarige Duitse leerling met gedragsproblemen. Gewaarschuwd ga ik op pad.

Ik heb mijn lesbus bij het circus geparkeerd en zit in de school op de leerling te wachten. De deur staat open en de trap is uitgeschoven. Plotseling hoor ik een klap en even daarna vliegt een schooltas langs mijn oren. Ik slik even en raap dan de tas op. Ik wacht tot ik hoor dat de leerling op het trapje is en gooi dan de schooltas naar buiten. Hij krijgt hem op zijn gezicht en valt van het trapje af. Ik hoor hem nog verbaasd zeggen: „Was machst du mal?" Ik ga naar hem toe en zeg van de weeromstuit in heel duidelijk Nederlands: „Moet je eens goed luisteren, jongen. Hier zijn bepaalde regels waaraan voldaan moet worden. Als je dat niet wilt of niet kunt, dan gaan wij nu naar je ouders om het even uit te leggen." Hij begint te bidden en te smeken: „Bitte, bitte, geh nicht zu meinen Eltern." Ik heb hem toch maar in de school genomen. Heb hem aan het werk gezet en voor de rest bleef het stil, doodstil.

Na drie kwartier denk ik dat dit toch niet zo'n geweldige situatie is om te werken. Ik wil het ijs een beetje breken en zeg tegen hem: „Was machst du im Zirkus?" Hij kijkt me met een brede grijns aan en zegt sarcastisch: „Ich bin der Messenwerfer."

IN VUUR EN VLAM

De rijdende school staat in 2010 in Den Helder en er is iets met de stroom. Soms ben je, behalve leerkracht, ook nog elektricien. De lampen flikkeren en de helft van de school heeft geen stroom. Toch een beetje raar. Alle knoppen in de stoppenkast staan goed en in de stroomkast op het terrein is ook niets aan de hand.

Terwijl ik een van de collega's van de technische dienst van de Stichting Rijdende School aan de telefoon heb, sta ik bij de stoppenkast en luister naar de aanwijzingen. Dan knalt de stroom eraf, komt er rook uit de computer en uit de printer.

Alles opgeblazen...? Achteraf valt het gelukkig wel mee. Op dat moment is het even schrikken, maar gelukkig zijn er geen kinderen in de school.

JUF ALS PUBLIEKS-NUMMER

En daar hang ik dan: aan een touw, naast een paard in galop. Als ik maar niet tegen de hoeven bots! En ik houd niet eens van paarden! Hoe ben ik in deze benarde positie beland?

Het is mijn allereerste week als juf bij het circus. Alles is nieuw: de kinderen, lesgeven in een schoolwagen, andere gebruiken, enzovoort. Maar op de eerste voorstelling heb ik mij echt verheugd. Ik mag, met de collega die mij inwerkt, in de loge zitten. Helemaal vooraan. We genieten van het mooie programma. En wat moet ik lachen, als ze aan het einde het publiek vragen, wie voor honderd euro wil proberen op een paard te springen en staande een rondje in galop te rijden. Het is hilarisch, als de eerste vrijwilligers proberen op het paard te springen. Hilarisch ook om te zien hoe wankel de moedige ruiters op de rug van het galopperende paard staan. Maar ook al ziet het er naar uit dat het gaat lukken; ze worden onder luid gejuich van het publiek aan een touw in de tentkoepel omhoog getrokken voordat het rondje voorbij is. Niet meer hilarisch is het, als vier circusleerlingen voor mij staan en heel luid roepen: „Juf, juf, jij moet het ook doen!" En om niet meteen te laten blijken dat ik eigenlijk best bangig ben - zeker wat dieren betreft - zeg ik meteen ja. Het is al een act om op het paard te komen. Iedereen, behalve ik, heeft de grootste lol. En boven op de rug willen mijn benen maar niet staan. Het vooruitzicht dat je sowieso omhoog wordt getrokken, helpt ook niet. Ik heb namelijk ook hoogtevrees. Dus laat ik mij elegant van het paard glijden. Niet zo handig, in galop. Maar gelukkig hang ik aan het touw en vangen de te hulp schietende circusmedewerkers mij op.

De volgende dag begin ik de les met een kringgesprek als volgt: sommige mensen weten veel van rekenen en spelling en kunnen goed lezen. Sommige mensen weten veel van paarden en zijn heel moedig en dapper. Goed dat wij verschillend zijn en van elkaar kunnen leren.

KERSTVROUW

In de jaren dat ik bij de Stichting Rijdende School heb gewerkt, heb ik heel wat jaartjes de centrale inkoop verzorgd. Vertegenwoordigers brengen nogal eens een cadeautje mee en ook bij bepaalde bestellingen wordt er af en toe een verrassing meegeleverd. Deze cadeautjes spaar ik allemaal op. Als er zoveel is verzameld dat er voor ieder personeelslid wel iets is, kan ik dat mooi uitdelen. Vooral als kerstvrouw is dat een groot succes.

Nu ik niet meer bij de SRS werk, worden de cadeautjes nog steeds bewaard en via een kerstloterij krijgt iedereen af en toe een verrassing.

TWEE- OF DRIEDAAGSE

Na afloop van elk reisseizoen staat begin november de 'Tweedaagse' of 'Driedaagse' op de planning. Het volledige team komt ieder jaar twee of drie dagen bij elkaar op een speciale locatie. Eigenlijk het eerste moment waarop iedereen weer samenkomt: medewerkers van kantoor, technische dienst/chauffeurs, leerkrachten en managementteam. Het moment waarop wordt teruggekeken op het voorbije reisseizoen. Er wordt geëvalueerd en besproken wat goed ging, er komen ervaringen aan bod en ook verbeterpunten komen ter sprake.

Vanuit dit geheel wordt uitgezet wat er in de komende winterperiode gaat gebeuren. Welke speerpunten worden aangepakt? Wie gaat er scholing volgen en welke is dat? Hoe blijven we zorgen voor ontwikkeling van ons onderwijs? Hoe inspireren we elkaar voor praktische zaken? Hoe kunnen we gebruik maken van elkaars specialisme?

En natuurlijk is er ook ruimte ingebouwd voor teambuilding en gezellig samen zijn.

Na lange periodes redelijk individueel gewerkt te hebben is het belangrijk om het saamhorigheidsgevoel weer te intensiveren en dat lukt altijd vrij aardig. Er wordt samen heel wat afgelachen en dat is een mooi startpunt voor de winterperiode die voor de deur staat!

stichting
rijdende school

CIRCUSTIJGERS NEMEN DE BENEN

Wanneer ik op een ochtend in 2011 het circusterrein nader, zie ik dat de tent al is afgebroken. Het circus trekt verder. Vandaag staat nog wel een lesdag op het programma.

Ik kan mijn auto niet in de buurt van de rijdende school parkeren, dus dat is baggeren door de modder. Als ik vlakbij de school ben, hoor ik veel geschreeuw en geroep. Deuren van salonwagens vliegen open, medewerkers met bezems, het lijkt wel ruzie.

Als ik net de deur van de school geopend heb, zie ik een stuk of zes kamelen aan komen rennen. Het wordt me duidelijk dat het niet om een ruzie gaat. Vanuit één van de salonwagens wordt geroepen, dat ik binnen moet blijven: de tijgers zijn uitgebroken!

Ik draai me om naar het andere raam en zie op enkele meters afstand twee tijgers tussen de salonwagens lopen. En òf ik binnen wil blijven... m'n hart klopt al aardig in m'n keel!

Vanaf dat moment kan ik niet meer zien wat er zich afspeelt, horen nog wel. Na drie kwartier begrijp ik, dat de tijgers gevangen zijn en durf ik me weer buiten de deur te begeven.

Van een van de leerlingen hoor ik, dat één van de kamelen gewond is geraakt. De dierenambulance komt al met zwaailichten aanrijden.

In overleg met ouders en een telefoontje naar het hoofd onderwijs, heb ik besloten geen les meer te geven. Wat een opwinding!

SNEEUW OP JE HOOFD

In oktober 1997 wordt de nieuwe winterstandplaats van de Stichting Rijdende School in Apeldoorn officieel in gebruik genomen. Deze standplaats ligt naast de Rietendakschool. Op de speelplaats van deze school bouwen de kermisexploitanten een minikermis, opdat alle kinderen van de Rietendakschool een onvergetelijke dag hebben. Uiteraard is de directeur van de Stichting Rijdende School ook aanwezig. Hij loopt over het plein om toe te kijken bij het opbouwen van de kermis. De kinderen van de kermis zitten in de rijdende school en vinden het geweldig wat er buiten gebeurt. Plotseling is er enige consternatie in school. Een leerling roept: „Kijk, die meneer heeft sneeuw op zijn hoofd!"

KAN EEN COMPUTER ONTPLOFFEN?

In de jaren negentig zijn in de wintermaanden vaak op diverse plaatsen in het land bijscholingscursussen voor kermisexploitanten georganiseerd. De belangstelling hiervoor is meestal groot en men wil het liefst een cursus volgen, die gegeven wordt door leerkrachten van de Stichting Rijdende School. Zo kan men les krijgen in computergebruik, bedrijfseconomisch rekenen, boekhouden en zelfs Engels.

In het begin van het digitale tijdperk zijn vooral de computerlessen in trek. De meeste cursisten vinden dit nog best spannend. Tijdens een van de eerste lessen verschijnt er een soort bommetje op een beeldscherm. „Wat is dat nou, meester?" „Oh, een bommelding," zeg ik. Men kijkt me met grote ogen aan. Grapje! Iedereen gaat weer verder met de basisoefeningen.

Een poosje later komt er een zacht geluidje uit een andere computer. Het geluid wordt steeds harder en harder. „Meester, wat is dit voor geluid?" „Weet ik niet", is mijn antwoord. „Kan dat ding ook ontploffen, meester?" „Nou, waarschijnlijk niet. Zet hem maar gewoon uit." Als de computer zwijgt, zijn sommige mensen duidelijk opgelucht. Je ziet ze denken: die bommelding zal toch niet voor niets zijn geweest.

ONDERWIJS ALL INCLUSIVE

Op de kermis in Rijswijk is in 2007 geen plaats voor de salonwagens en kan er dus ook geen rijdende school geplaatst worden. Als ik een moeder bel met de mededeling dat ik daarom met de lesbus kom om de leerling les te geven, blijkt dat de leerling bij oma en opa in Tilburg is. Nou, dan ga ik toch naar Tilburg!

Als ik daar aankom, in een gewone woonwijk, is met enkele vuilcontainers een plek voor me vrijgehouden. „Maar ge komt toch eerst wel een bakkie doen?" Natuurlijk!

Het draadje stroom komt uit de slaapkamer. Met verbaasde blikken van de buren en de postbode krijgt de leerling een hele ochtend les voor de deur.

„Hoe laat hebt u pauze?" Dan staan ook voor mij de boterhammetjes klaar. Wit brood met achterham en zure zult.

Lang niet gehad!

JUF IS VAN ALLE MARKTEN THUIS

Met mijn camper naar zee, voelt als vakantie maar het is toch echt mijn werk.

Zo ook die middag in 2000. Na schooltijd hoor ik geklop op de deur van de school. Een oud-leerling met een grote weekendtas komt binnen.

„Juf, kunt u mij helpen? Hier in Renesse woont een heel leuk meisje. Vanavond als ik op de kermis aan het werk ben, komt ze misschien wel langs en dan wil ik indruk maken. Nu heb ik zelf mijn haar geknipt, maar zie van achter niet of het goed gelukt is. Wat vindt u ervan?"

Mijn blik verraadt het antwoord.

„Ja, daar was ik al bang voor juf, daarom kom ik bij u."

In no time zit ik met een tondeuse aan het verlengsnoer op de trap van de school het kapsel van de jongen bij te werken. Er ontstaat een openhartig gesprek over het wel en wee van de liefde. Bij dit onderwerp is goede raad duur, toch hoop ik dat ik nog wat bruikbare tips heb kunnen meegeven.

De jongen gaat goed gesoigneerd en vol zelfvertrouwen op pad, nadat we nog een weloverwogen outfit uit de grote weekendtas hebben gevist.

Een afwisselende baan bij de Stichting Rijdende School, meer dan alleen lesgeven.

Of alles in de smaak gevallen is bij het leuke meisje uit Renesse?

Ik weet het niet. De jongen heb ik nadien niet meer gezien.

Het blijft bij die ene leuke, bijzondere ontmoeting.

HELP, WE GAAN VERVEN

In een salonwagen zijn de mensen erg zuinig en netjes met hun spullen. Zo ook bij dit gezin met een kleuter die afstandsonderwijs krijgt: alles ziet er keurig en schoon uit.

Als moeder word je door de Stichting Rijdende School geholpen met de leerstof van je kind, zeker als er geen rijdende school kan komen. Ook als er een kleuter aanwezig is, kun je op hulp rekenen. Deze hulp wordt gegeven via de computer. Moeder kan inloggen op een computer en hulp vragen aan de leerkracht afstandsonderwijs.

Voor de kleuter van dit gezin hebben de leerkrachten vandaag een verfwerkje bedacht. De moeder verschiet meteen van kleur. Wat denken de leerkrachten wel!! Er wordt niet geverfd in haar mooie salonwagen!! De leerkrachten leggen uit dat verven belangrijk is voor de motoriek en hoort bij de ontwikkeling van een kleuter. Maar moeder is vasthoudend. Geen verf in haar wagen!! Naarstig wordt naar een oplossing gezocht. Samen besluiten ze dat de kleuter bij mooi weer het verfwerkje buiten maakt. En bij andere ´kliederwerkjes´ voor kleuters, bijvoorbeeld kleien, antwoordt moeder steevast: „Dat doe ik straks wel."

DE OLIFANT WIL OOK SPEELKWARTIER

Meestal heeft het circus een groot terrein met voldoende ruimte voor alle dieren. Maar in de zomer van 2008 staan we in Noordwijk op een parkeerplaatsje waar alles tot op de centimeter past.

Pal voor de rijdende school staat mijn caravan en daarvoor is de buitenplek voor de olifanten. Bij gebrek aan speelruimte in de pauze zeg ik tegen de kinderen: „Kom, we nemen onze spullen mee en gaan in de duinen spelen."

Ik ben nog even binnen om wat op slot te doen en de telefoon te pakken. De kinderen staan buiten bij de olifanten te wachten. Ze hebben attributen bij zich: badmintonset, hoepels, pittenzakken. Een leerling duurt het wachten te lang en hij gaat vast hoepelen.

Al heel snel heeft een olifant een hoepel te pakken. En wij maar trekken en smeken om de hoepel terug te krijgen. Maar hij zet zijn poot er stevig in: hij wil ook speelkwartier!

Typisch taalgebruik

„Ik heb Middelburg gebracht, heb jij Assen gehaald?"

Hebben die bewoners dan niks door?

de fliereflutter

SPAGHETTI
UIT EN THUIS

Begin 2000 geef ik tijdens de kermis in Sneek les aan zeven leerlingen, waaronder twee zesjarigen. Een van deze zesjarigen doet amechtig zijn best om een aanvang met lezen te maken. Hij kijkt mij met van die grote trouwe ogen aan, maar het kost hem moeite. Hij doet zijn best. „Roos", zeg ik tegen hem, „rrrr oooo ssss. Wat staat er dan?" „Boom?", is het antwoord. De oo zit in ieder geval goed, denk ik. „Ga nu maar even spelen." De meeste kinderen kiezen dan voor de computer of de blokken, maar niet deze jongeman. Hij heeft de pannetjes en het speelvoedsel ontdekt. Het duurt nog geen vijf minuten of zijn kopje steekt vanuit de andere lesruimte om de deur met de vraag: „Wat wilt u eten meester?" Ik laat me als meester nooit meer verrassen en dus zeg ik: „Geef mij maar een lekkere frikandel speciaal." De deur gaat dicht. Na een paar minuten verschijnt de jongen met een pannetje met eten. „Dank je wel," zeg ik, „maar waar is nu mijn frikandel?" „Nee meester, u krijgt spaghetti." „Ook goed", zeg ik. Even later gaat de deur weer open en wordt een stapeltje nepgeld voor me neergelegd. „U moet betalen, meester." Ging het ook maar zo in het dagelijkse leven!

De leerling heeft zijn levenstaak gevonden. Zodra hij klaar is met zijn werk, bereidt hij eten voor me. Wat voor exotische gerechten ik ook vraag, steeds komt hij met een pannetje spaghetti aanzetten. Het helpt niks als ik zeg dat mijn buik nog vol is. Hij wacht hooguit een minuutje langer.

Vrijdagavond kom ik thuis. Mijn zoon en zijn vriendin zijn er. „We gaan lekkere spaghetti voor je maken, pap!" „Krijg ik dan ook geld toe?" vraag ik. Mijn zoon kijkt me niet begrijpend aan.

KEURIG GEREDEN

Ik ben chauffeur bij de Stichting Rijdende School en in 1994 moet ik een school ophalen in de Achterhoek en naar Oisterwijk brengen. De leerkrachten hebben de school ingepakt en zijn vast naar Brabant gereden. Wanneer ik daar aan kom rijden, staan ze al op me te wachten. Als de ene leerkracht me ziet, slaat ze haar handen voor het gezicht en roept: „O jee, ik heb de verfpotjes in de vensterbank laten staan!" Als de school op de goede plek staat, openen we vol spanning de deur. Wonder boven wonder staan de potjes netjes in de vensterbank. Reactie van de leerkracht: „Wat heb jij keurig gereden!"

PASEN

Mijn eerste kermis van het seizoen 2016 is kermis Helmond. Het is bijna Pasen, dus een les over de betekenis van Pasen en wat we nou precies vieren, kan niet uitblijven.

De eerste vraag die ik de kinderen voorleg is: "Wat weet je over Pasen?"

Er komen veel verschillende antwoorden: eieren verstoppen, de paashaas, kruisiging van Jezus. We bespreken de namen van de dagen rondom Pasen. „Wie weet hoe de dagen voor Pasen heten?" is mijn vraag. Vingers gaan de lucht in. „Goede Vrijdag", is het eerste antwoord, daarna volgen ook „Stille Zaterdag" en „Witte Donderdag". Tot slot is er nog één vinger over. „Weet jij ook nog een naam van een dag rondom Pasen?" vraag ik. „Roze Maandag!" zegt de leerling trots.

ER IS ER ÉÉN JARIG, HOERA-HOERA!

Het aftellen is begonnen. Nog twee nachtjes slapen, nog één nachtje slapen.

En eindelijk is het dan zo ver: „Juf, vandaag ben ik jarig!"

Een verjaardag hoort bij de speciale dagen uit een kinderleven. Daar moet dus zeker op een feestelijke manier bij stil worden gestaan.

Dat gebeurt ook bij de Stichting Rijdende School. Een hele dag lang is de jarige job het middelpunt van de belangstelling en geniet hij/zij een aantal voorrechten.

Ook ouders zetten al dagen hun beste beentje voor om het voor zoon/dochter een onvergetelijke dag te laten worden. Via de kermis-app komt aan het begin van de kermis een berichtje binnen van de moeder van de aanstaande jarige. Zij nodigt alle kinderen met ouders en de meester en de juf uit, om op de betreffende dag in de kleine pauze een kop koffie te komen drinken met een stuk taart erbij.

Als ik op die dag 's morgens bij de school aankom zie ik voor hun caravan een versierde partytent met statafels, klaar voor het feest van de dag.

De jarige komt met een grote glimlach op haar gezicht de school binnen en er wordt meteen een verjaardagslied ingezet. De school is versierd met slingers en ballonnen en er heerst een gemoedelijke sfeer. En dan is het eindelijk pauze. Van alle kanten komen ouders naar de caravan en wij gaan met de kinderen mee naar buiten. Een mooie geglazuurde taart komt op tafel te staan. De kaarsen worden uitgeblazen en daarna wordt de taart aangesneden door de jarige job.

Er wordt koffie en thee ingeschonken en heerlijk gesmuld. Iets later dan gewoonlijk gaan we terug naar school. Weer over tot de orde van de dag.

WETENSCHAP EN JUF TECHNICATINE

Je kunt altijd wel iets leren en bij de Stichting Rijdende School mag ik ook van alles leren. Niet altijd op het vlak van wat je zou verwachten.

Het thema in 2010, Wetenschap en Techniek, brengt zowel voor de leerlingen als voor mij onvermoede leermomenten met zich mee: we overleggen, we tekenen, maken plannen en stellen deze bij, we passen slimme constructies en foefjes toe.

Het thema, een speeleiland voor de apen, is vanaf het begin heel aansprekend. Nadat we eerst hebben vastgesteld waar een speeltuin voor kinderen aan kan en moet voldoen (zowel plezier als veiligheid), is de link naar een apenspeeleiland gauw gelegd. De leerlingen willen dolgraag iets ontwerpen voor de directeur van de dierentuin! Ze vinden een grote kartonnen doos op het terrein. Daar kunnen we mooi een basis van maken.

Ik heb een bus purschuim gekocht en die wil ik graag zelf hanteren, bang dat ‘ie te gauw leeg zal zijn door onkundig gebruik. Maar na het eerste eiland te hebben opgespoten, is de bus al leeg! Gelukkig is de bouwmarkt ‘s avonds nog open!

Mocht ik nog eens een muurtje willen isoleren, zal ik hieraan denken!

WILDE DIEREN IN DE SCHOOL

Het is juni en op de route staat voor mij lesgeven bij de kermis in Sevenum. Een kermis met zeven leerlingen.

We werken aan het thema wilde dieren. De kinderen werken met veel plezier. Dit is een thema dat alle kinderen wel erg aanspreekt. De kermis duurt maar een paar dagen, maar in die korte tijd maken de kinderen een mooie PowerPointpresentatie en werkstukjes. De kinderen zijn enthousiast en leven zich uit, de school verandert in een ware jungle.

De laatste dag van deze kermis ben ik een beetje aan de late kant (natuurlijk stond ik in de file en dat vind ik altijd heel erg vervelend). Ik rijd het terrein op en loop nietsvermoedend naar de school. Daar staan alle kinderen vrolijk te lachen en ook ik vind het prachtig. Het hele bordes is versierd met wilde dieren!

De kermisexploitanten hebben namelijk pluchen 'wilde dieren' uit hun attracties gehaald en op het bordes gezet en gehangen. Voor de kinderen natuurlijk het klapstuk van het project!

Ik vind het geweldig.

De kinderen vinden het een goed idee om de mooiste te houden!

Maar ja, zo'n levensgrote tijger past niet in de school. Ik mag hem meenemen naar huis.

Wat heb ik een lol met die tijger op de achterbank. In de file staan, vind ik opeens superleuk!

EEN EIGEN SCHOOL

Het klinkt misschien vreemd maar de oprichting van de Stichting Rijdende School in 1955 heeft alles te maken met 'Bonje'. Hoezo 'Bonje'?

Het begint allemaal in Groningen met de schippersschool. De schipperskinderen, die in de winter in Groningen verblijven (in de winter wordt niet of nauwelijks gevaren), gaan naar de zogenaamde ligplaatsschool. In dezelfde periode verblijven ook de kinderen van de Groninger kermisexploitanten in deze stad. Die kunnen dan ook mooi daar naar school, denkt men. Een prachtige oplossing? Helemaal niet! Twee totaal verschillende culturen botsen dagelijks - letterlijk - op elkaar.

Het schipperskind wordt opgevoed in het roefje van het schip. De vrije vogels van de kermis klimmen zomaar in het hoge rad. Twee totaal verschillende culturen. Het hoofd en de leerkrachten zien in: zo kan het niet langer. Ze nemen een initiatief tot oprichting van een eigen school voor kermiskinderen. En zo wordt 28 oktober 1952 de Stichting Rijdende School opgericht.

Delfzijl 10 juni 1981

Mijne heren,

Hierbij zend ik u een foto van de onderwijzeres, genomen tijdens haar verblijf onlangs in Delfzijl. De foto is gebruikt als illustratie bij een artikel,dat het Nieuwsblad van het Noorden over de Stichting Rijdende School heeft geschreven.
Het is bij onze krant gebruikelijk dat eventueel genomen foto's aan medewerkers aan het artikel worden geschonken. In dit geval was dat echter niet haalbaar omdat de school uit Delfzijl was vertrokken op het moment dat de afdruk van de foto klaar en beschikbaar was.
Het verzoek is of u bijgevoegde foto aan de onderwijzeres zou willen overhandigen of toesturen. Daarvoor dank ik u bij voorbaat.

Met vriendelijke groeten,

PAARDENWEETJES

Het is augustus en dan is er kermis in Den Bosch. We staan met de rijdende school op het terrein bij de Brabanthallen. Hier is de grote paardenmarkt.

Nu zit er een meisje in de groep dat helemaal idolaat is van paarden. Zij wil een spreekbeurt over paarden houden. Maar dan moeten we wel eerst naar de paarden gaan kijken, vindt zij. En natuurlijk is het een slimmerd, want er is ook van alles te koop voor de paarden, mooie halsters en dergelijke. Van haar vader krijgt ze wat geld mee om iets moois te kopen.

Van tevoren instrueer ik de leerlingen goed wat ze wel en niet mogen, want ja paarden zijn nu eenmaal erg groot en je moet goed uitkijken. De kleintjes geven een groot kind een hand en daar gaan we.

Aangekomen bij de paarden vertelt het meisje van alles over paarden: hoe ze eruit zien, hoe de benaming is, enzovoorts. De kinderen kijken en luisteren aandachtig.

Opeens bukt een kleutertje bij een groot paard en met rode wangetjes en glimmende oogjes roept hij: „Juf, juf, kom eens kijken! Ik geloof dat hij een veulentje krijgt. Ik zie al een pootje!" We lopen naar het bewuste paard toe. Tja, het is inderdaad een 'hij' en in volle extase!

Ik vertel hem dat dit een hengst is en dus een jongetje en dat wat hij ziet zijn piemel is! Nou ja, hij kan het niet geloven, hij is helemaal sprakeloos.

Typisch taalgebruik

„Ik ben consulent in Limburg"

Tupperware of Maxfactor?

EEN SPELD IN EEN HOOIBERG

In de jaren zeventig reis ik naar de kermis in Maastricht. De standplaats van de school is aan de Maaskade. Maar er is een probleem: geen elektriciteit. Wat nu? In de Maas ligt een verankerde boot waar men zo te zien stroom heeft. Met een jeugdig sprongetje spring ik op de boot. Ik hoor een plons! Het zal toch niet??

Ja hoor, de sleutelbos met sleutels van de auto en de school ligt in de Maas. De schipper hoort en ziet dit en hij weet raad. Hij heeft een sterke magneet en tast daarmee de bodem af. Eerst komt er alleen heel veel rommel boven, maar dan opeens.....de gewassen sleutels!! Dat is echt zoeken naar een speld in een hooiberg en die nog vinden ook.

DE RS9 IS SPECIAAL

In 1989 is de rijdende circusschool 'De Trapeze', beter bekend als de RS9, opgeleverd. Deze eerste schoolwagen voor het circus is duidelijk anders dan de voorgaande scholen die voor de kermis bedoeld zijn. Dit heeft zo zijn redenen. Wordt bij de kermis de rijdende school doorgaans voor een week geplaatst, bij het circus is dat vaak voor een dag. Daarom wordt een bijzondere schoolwagen gebouwd.

Het eerste wat opvalt aan de RS9, is een vrij hangende uitschuif aan de rechterkant in plaats van een uitschuif met steunpoten aan de linkerkant. De uitschuif van de circusschool komt daardoor over de stoep en niet boven de weg. Een gemak, omdat bij het circus de wagens nogal eens langs de openbare weg in file geparkeerd staan. Daarom zit de ingang aan de zijkant en niet aan de achterkant.

Wat ook opvalt is dat de truck onder de oplegger kan blijven. De zwanenhals is hiervoor speciaal op hoogte gemaakt, zodat de hele combinatie waterpas kan staan. Om de wagen stabiliteit te geven, zijn de steunpoten zover mogelijk aan de buitenkant van de oplegger geplaatst.

Omdat het circus vaak op slechte terreinen en in de modder staat, heeft de RS9 als eerste school wat bredere banden gekregen. Ook is zij wat lager en korter dan andere scholen.

In de wagen valt de vaste vloer van de uitschuif op, daar waar de andere wagens een tilvloer hebben. Bij het reisklaar maken van de school kan daarom al het meubilair op de uitschuif gezet worden. Dat gaat sneller en is minder arbeidsintensief dan alle materialen op de zwanenhals zetten. Ook de kasten van de RS9 zijn snel ingepakt. Het is de eerste school met rolluiken voor de kasten. Deze luiken hebben bovendien minder ruimte nodig dan kastdeuren.

Vanwege de doorlopende stroomproblemen bij circussen heeft de RS9 een eigen dieselaggregaat, dat elektriciteit levert voor verlichting en apparaten. Als enige rijdende school heeft de RS9 een douche voor de schoolkinderen. In de jaren negentig zijn er namelijk weinig sanitaire voorzieningen bij de circussen. De RS9 is de eerste rijdende school geweest die in de winter gebruikt kan worden, omdat de watertank binnen in de school gebouwd is en de leidingen vorstvrij zijn geïnstalleerd.

Dat de lesruimte met al deze extra's toch heel groot is gebleven, is te danken aan de slimme oplossingen van de technische dienst.

FRANZ BERZE

de trapeze

COMBINATIE-KERMISSEN

In de zeventig- en tachtiger jaren is er nog geen minischool, lesbus of afstandsonderwijs, maar worden kleine kermissen gecombineerd. Dit combineren houdt in dat de kinderen van de ene plaats in een andere, nabij gelegen plaats naar de rijdende school komen. Zo heb ik een 'onmogelijke combinatie' Gemert-Schijndel. De hele dag achttien leerlingen in de school, ook tussen de middag! Na een drukke dag dient zich dan een volgend probleem aan: er moeten veel kinderen worden teruggebracht. Meer dan in mijn auto passen. Ik zoek en vind de volgende oplossing: de helft van de kinderen blijft achter in de speeltuin terwijl ik de andere helft naar huis breng. Onverantwoord... ja, maar in die tijd de minst onverantwoorde oplossing. En gelukkig, als ik terugkom is de hele groep nog keurig in de speeltuin aanwezig.

BALTUS BELLEN

Wanneer we in 1973 met de school en salonwagen Zwolle binnenrijden, vragen we, zoals dat in die tijd moet, om politiebegeleiding. Even later verschijnt er een politieauto. Ik sta klaar om weg te rijden, maar de agenten komen niet in beweging. Ik ken de weg, dus rijd ik maar verder. Bij de standplaats aangekomen, wijzen ze mij de plaats aan waar de school moet staan. Dat is langs de kant van het water. Dat houdt in dat, wanneer je via de achteruitgang de school verlaat en rechts afslaat, je in het water plonst. Sla je links af, dan moet je niet te snel doorlopen, want dan lig je onder een auto. Wij weigeren de plaats. De agenten gaan na enig theater 'Baltus bellen' voor een oplossing. Sindsdien betekent bij ons de term 'Baltus bellen' een telefoontje plegen om problemen op te lossen.

SCHOOL(REIS)BUS

Net als veel gewone basisscholen, organiseren de leerkrachten van de Stichting Rijdende School een meerdaagse schoolreis voor de oudste leerlingen. Al enkele jaren, ook in 1965, gaan we een weekje, van maandag tot en met vrijdag, naar Ameland. Daar verblijven we in een kampeerboerderij, midden in de duinen, vlakbij de vuurtoren. Voor onze kermiskinderen een bijzondere belevenis.

Het is echter midden in het reisseizoen. Hoe krijgen we de ruim twintig kinderen die meegaan op tijd bij de boot, die om twee uur 's middags afvaart naar Ameland?

Drie collega's halen kinderen op met hun eigen auto en ik ga met de Schoolbus twaalf kinderen ophalen. Omdat op maandag het eerste ophaalpunt in Maastricht is, rijd ik 's zondags vanaf Groningen al naar het zuiden. Ik slaap op een luchtbedje in de bus.

's Ochtends om zes uur stappen de eerste leerlingen met slaapzakken en grote tassen in. Ze schuiven achter een tafeltje en zitten op de losse houten stoeltjes. Niet echt veilig. „En jongens, als we een politieauto zien, dan duiken hè, zodat ze jullie niet zien!"

We doorkruisen Limburg, Brabant, Gelderland en Overijssel. En zes kermissen en drie politieauto's later, zijn we net op tijd voor de boot in Holwerd.

De week op Ameland is geweldig: spelen op het strand en griezelen tijdens de nachtelijke spooktochten.

Vrijdagmiddag zijn we rond drie uur terug op het vasteland. Nu moeten we de leerlingen weer terugbrengen. De ouders zijn ondertussen verkast naar andere kermissen. Dat wordt dus zoeken. Waar is precies het kermisterrein en waar staan de wagens? We doorkruisen weer het halve land, tot in Limburg en Brabant. Het is ondertussen donker geworden en de kinderen zijn doodmoe. Nog drie kermissen. „Jongens, pak je slaapzak maar en ga op de vloer van de bus liggen slapen."

Om twee uur 's nachts komen we aan op de kermis in Roosendaal. Pikdonker. Geen mens meer wakker op het wagenterrein. De laatste twee kinderen maak ik wakker en ik vraag welke wagen van hen is. Dat kost nog wel enige tijd. Daarna ouders wekken!

„Oh, we dachten dat ze vandaag niet meer zouden komen!"

ARBEID NAAR KEUZE

Mijn lesgevende carrière bij de Stichting Rijdende School begint in september 2000 door op een paar kermissen mee te draaien met een ervaren leerkracht, die als mentor-coach fungeert. We staan met twee schoolwagens in Bergen op Zoom. In die tweede school zitten alle kleuters met een andere leerkracht.

Ergens halverwege de kermis vraagt mijn mentor mij, om de leerkracht bij de kleuters te vervangen. Die krijgt de volgende dag een medisch onderzoek. Na schooltijd ga ik naar de andere schoolwagen om het een en ander met deze meester voor te bereiden. Op mijn vraag hoe je met zo'n grote groep kleuters het overzicht houdt, krijg ik een bemoedigend lachje. Hij neemt me mee naar een lange bank, waar een twaalftal werkjes op een rij staat. Ik krijg de volgende uitleg: elke kleuter gaat voor een werkje staan en gaat daarmee een kwartier aan de slag. Dan zet hij het werkje op dezelfde plaats terug, schuift één plaats op en gaat weer aan de slag. Na drie keer wisselen volgt een groepsles: samen zingen, tekenen of voorlezen. En dan komt de volgende ronde werkjes.

Enigszins verwonderd zeg ik dat dit een mooi systeem is en vraag of het ook een naam heeft? Heel gevat zegt hij: „Dit noem ik: arbeid naar keuze!"

IK HEB WEL EEN COMPLIMENTJE VERDIEND

De schooldag bij de Stichting Rijdende School begint elke ochtend om negen uur. Een leerling komt om tien over negen binnen. De juf weet dat het 's avonds nog wel eens laat kan worden en zegt: „Je bent wel een beetje laat. Ga maar gauw zitten."

De leerling antwoordt: „Juf, u zou me eigenlijk een compliment moeten geven. Ik was om vijf voor negen wakker en in een kwartier tijd heb ik me aangekleed, gewassen, gegeten, tanden gepoetst en ben ik naar school gelopen." Ja, dat kan bij de SRS. De schoolwagen staat namelijk tussen de salonwagens van de kermisexploitanten en je bent dus in no-time op school.

WIJ STAAN BIJ DE C1000

Altijd verrassend en soms nog tot een uur van tevoren ongewis!

Ik heb in de jaren bij de Stichting Rijdende School de provincie Noord-Holland tot in alle uithoeken leren kennen. Dat betekent niet dat het altijd eenvoudig was om ergens te komen. Vooral in een onbekende plaats kost het vaak veel moeite de woonwagenlocatie te vinden. De aanduidingen in de trant van 'We staan bij de C 1000' zijn duidelijk te summier voor mij. Gelukkig is er altijd wel iemand te vinden die me, ook 's morgens in alle vroegte, de weg naar de kermis kan wijzen. Eén keer met de toevoeging: „Maar die is nu nog niet open hoor!"

LEREN IN DE ZON

Waar kom je dit nu nog tegen? Na een ochtend lesgeven in Volkel ga ik richting Nistelrode om les te geven aan twee broers van een circusfamilie. In de namiddagzon zoeken we een plekje op het terrein naast de salonwagen. We zitten met zijn drietjes aan een tuintafel. Er is een aparte stoel voor de lesmaterialen zodat we alles bij de hand hebben en kunnen beginnen. Leren in de buitenlucht: rekenen, taal/spelling, (begrijpend) lezen en schrijven. Alles komt aan bod. Soms eerst even met de tafel en stoelen schuiven, omdat het zonnetje zo zijn best doet en het wel erg warm wordt of zelfs verblindend.

Halverwege de middag komt moeder met een kopje thee en een lekkere zoetigheid uit het land van herkomst en wordt er ook aandacht geschonken aan het sociale aspect. Ik geef de gelegenheid aan de ouders om even een praatje te maken en soms ook hun hart te luchten over de actuele gebeurtenissen die het gezin parten spelen. Na een middagje hard werken voor ons allemaal, is er ook nog tijd voor een afsluitend spel en tegelijkertijd een vorm van bewegingsonderwijs. We benutten het hele terrein voor ons kaart-verstop-en vindspel. Een sportieve, competitieve strijd tussen de twee broers en volop gelach. Daarna een hartelijk afscheid en uitgezwaaid door hen allen rijd ik van het terrein af. Tot morgenmiddag, dan ben ik er weer. Waar kom je dat nu nog tegen binnen het onderwijs? Jazeker, bij de Stichting Rijdende School!

SCHOOLFONDS

In de jaren tachtig is het de gewoonte om de leerlingen in vastgestelde weken een envelop mee naar huis te geven. ‘Schoolfonds’ staat daar op. De ouders kunnen er een vrijwillige bijdrage in doen. Leerkrachten mogen dit geld gebruiken voor extra materialen voor handenarbeid, traktaties bij feestjes, enzovoorts.

In de circuskantine is onlangs een eenarmige bandiet, een gokkast, geplaatst. De directrice gokt graag „Maar,” zegt ze, „dat ding geeft nooit iets.” De andere aanwezigen kunnen dat beamen, zij vangen meestal ook bot. Ik zeg zo voor de grap tegen de directrice: „Nou, denk maar aan ons als ie het wel doet.”

Niet lang daarna wint ze in een overvolle kantine de jackpot. Met een genereus gebaar overhandigt ze mij het volledige bedrag. „Voor het schoolfonds”, zegt ze.

KERSTVIERING IN APELDOORN

Kerst vieren met kinderen is leuk, maar vraagt ook veel voorbereiding en zorgvuldigheid. Dat kun je niet alleen aan leerkrachten overlaten, vinden de brandweer en de ARBO-dienst en ze verstrekken de scholen een aantal voorschriften. De leerkrachten op de winterstandplaats in Apeldoorn gaan daarom in het begin van deze eeuw met de voorschriften in de hand de schoolwagens inrichten en de kerstbomen versieren. Hier zal niks fout gaan!

Voor de kerstmaaltijd wijken we af van de voorschriften: echte kaarsjes moeten ons etentje die sfeer geven die we met elektrische lichtjes ontberen. Stijf van de instructies zitten de leerlingen achter hun bord: ze bewegen zich niet en durven zelfs nauwelijks te ademen. Alles gaat goed totdat er warempel een lid van het managementteam te dicht in de buurt van een vlammetje komt. Gelukkig hebben we het zeer snel in de gaten en blijft de schade beperkt tot een flink schroeigat.

HELD VAN HET GRASVELD

Jaarlijks staan we in Eindhoven met de rijdende school en de salonwagen op een mooi grasveld bij Woensel, zo ook in 1975. Op datzelfde grasveld strijkt ook jaarlijks een familie reizigers neer, die gedurende de kermis in Eindhoven, huis aan huis kleedjes en tapijten verkoopt. Jaarlijks krijgen zij van ons een draadje stroom. Toch mooi als je elkaar kunt helpen.

Het is mooi weer en het leven speelt zich voornamelijk buiten af. We hebben dus regelmatig contact met onze buren.

Op een nacht, omstreeks een uur of twee, wordt op de deur van de salonwagen gebonsd en een meisjesstem roept: „Meester, kom, help ons. Iemand wil ons doodschieten." Ik spring uit bed, trek de hoognodige kleding aan en wil meteen naar buiten. Buiten roept het meisje en binnen roept mijn vrouw: „Blijf hier. Dadelijk schiet hij nog op jou."

Ik ga natuurlijk naar buiten. Een eindje verder staat een man. Eén hand in de jas en aan de andere hand de lijn van een grote herdershond. Ik vraag het meisje wat er aan de hand is en zij vertelt me dat die meneer de familie dreigt dood te schieten. Ik vraag aan de meneer wat er aan de hand is en hij roept: „Ze hebben mijn hond beledigd." Daar sta je dan, midden in de nacht.

Ik maak een praatje met de man en ik beloof hem de volgende dag met de familie te praten en te vragen om dat nooit meer te doen. Dat vindt de meneer een goed idee en hij vervolgt zijn weg. Het meisje gaat gerustgesteld naar huis. Ik ga weer naar binnen en voel me de held van het grasveld.

TWEE CADEAUTJES

In januari 2010 solliciteer ik naar een administratieve functie bij de Stichting Rijdende School en in februari begin ik als vervangster voor de duur van twee maanden. Die twee maanden worden een jaar. Ik ervaar deze periode als een mooie tijd waarin ik veel leer en ik vind het erg gezellig. Ik leer het hele bedrijf kennen. Een cadeautje!

En dan is het voorbij. Stilte..... maar dan komt er zeer onverwacht weer een cadeautje.

Of ik misschien iets anders bij de Stichting Rijdende School wil doen.

Er is een jongetje van de kermis met een zogenaamd rugzakje, dat zonder extra hulp niet bij ons in de rijdende school zijn programma kan volgen. Aan mij de vraag of ik die hulp wil bieden. Ik word daarmee de eerste officiële, gediplomeerde onderwijsassistente binnen de SRS. Wat spannend! Spannend om aan een nieuwe functie invulling te geven. Hoe ga je ermee om, hoe gaan je collega's ermee om?

Het eerste seizoen begeleid ik alleen deze leerling. Later zijn er meer kinderen die wat extra aandacht nodig hebben en krijg ik steeds meer kleuters in mijn groepje. Mijn taak als onderwijsassistente wordt uitgebreider. Wat heb ik veel geleerd van mijn collega's. Ook voor hen is het enorm wennen dat ik er ben. Het moet groeien. Ze kijken de kat uit de boom. Maar het samenwerken wordt steeds plezieriger, leerzamer en relaxter. Ik merk dat ook mijn collega's het steeds prettiger vinden om met mij samen te werken. Dat geeft me zelfvertrouwen en nog meer plezier.

Jammer dat het na een paar jaar moet ophouden. Ik zou willen dat deze baan veel vroeger op mijn weg was gekomen, maar ben beretrots, dat ik op mijn leeftijd mijn droombaan ben tegengekomen. Het is natuurlijk niet altijd rozengeur en maneschijn, maar het is wel MIJN droombaan.

GEKNIPT IN EEN MINISCHOOL

Heerlijk, het reisseizoen 2015 begint voor mij met werken in één van de minischolen. Dat betekent zelf rijden naar de werkplek, waar vier enthousiaste kinderen naar binnen stuiteren. Halverwege de rekenles vraagt een van de kinderen om een schaar.

„Kijk maar even bij de handenarbeidspulletjes", zeg ik.

„Nou," zegt leerling twee, „in deze school liggen de scharen achter de draaibord-deur."

Beide kinderen halen een handvol scharen tevoorschijn. In mijn bureaula vinden we nog eens drie scharen en bij de papiervoorraad voor de kopieermachine liggen er nog meer in een kunststof mandje. Er zit ook een achttal scharen voor linkshandigen bij en ik leer de kinderen hoe je deze gemakkelijk kunt herkennen.

We leggen alle scharen in een cirkel, maken een foto en komen tot een totaal van achtentwintig stuks. Niet slecht voor een minischool met vier leerlingen.

FEESTEN BIJ DE STICHTING RIJDENDE SCHOOL

De Stichting Rijdende School staat bekend om, naast het verzorgen van onderwijs, het goed kunnen organiseren van leuke feesten voor onze leerlingen en voor ons personeel.

In 1990 bestaat de SRS vijfendertig jaar. En wat is dat een leuk feest. Allerlei verrassende activiteiten: een casino, optredens, foto-shoots, muziek en dit samen met OOP en OP, het bestuur en MR.

In 1995 vieren we het 40-jarig bestaan. Ik heb samen met een collega het kinderfeest mogen organiseren. Van delegeren heb ik geen kaas gegeten en dus staan we samen met een toenmalige cursusleider van de SRS broodjes en krentenbollen te smeren. Maar wat hebben we een lol!

4 ♥
RIJDEND
SCHOOL

OUDE HAPPER

Als ik in 1985 begin als leerkracht bij de Stichting Rijdende School, kom ik in een heel warm team. Ik ben een van de jongsten. Er is veel gezelligheid tijdens vergaderingen en niet te vergeten de vele twee- of driedaagse vergaderingen.

Directeuren vertrekken, collega's gaan met pensioen en nu ben ik zelf na dertig jaar een van de oude happers, zoals we dat vroeger altijd zeiden. De tijd is voorbij gevlogen, ik krijg nu de tweede generatie kinderen in de school.

Nog steeds vind ik het werken leuk, inspirerend en met een vernieuwd team dat het anders, maar ook goed doet.

HOEVEEL SATÉ?

Ieder najaar worden er in Apeldoorn scholen neergezet op de winterstandplaats aan de Zichtweg. Een klus voor de chauffeurs!! Zij moeten in weer en wind de scholen winterklaar maken. Dan wil je wel iets warms eten tussen de middag. De meegebrachte broodtrommels verdwijnen snel als de leerkracht met frites en snacks binnenkomt. Zo ook deze winter, 1990. Alleen is de leerkracht die normaal de lekkernij ophaalt, afwezig. Zijn vrouw wil de bestelling wel opnemen en ze weet dat de chauffeurs van saté houden. Dus vraagt ze aan iedere chauffeur hoeveel saté hij wil hebben. Wat ze achteraf beseft, is dat de chauffeurs satéstokjes bedoelen en niet porties saté. De bestelling is wel erg groot. Zij denkt: die jongens hebben heel veel honger! Nog lang krijgt zij te horen dat er genoeg saté was die winter!!

TOILETJUFFROUW OP PRINSJESDAG

Na twee weken vakantie gaat op zondagavond om zes uur de telefoon. De directeur van de Stichting Rijdende School vraagt, of ik twee dagen naar Den Haag wil gaan om een zieke collega te vervangen. Natuurlijk ga ik naar Den Haag.

Op dinsdag, Prinsjesdag, blijven we na de pauze nog even buiten spelen. Er komen een paar bussen aan met mannen en vrouwen in uniform. Een van de mannen komt vragen of er een toilet in de buurt is. De kermis is nog gesloten, het enige toilet is in de school. „Als je het netjes houdt, mag je wel gebruik maken van het toilet in de school", zeg ik naïef. Voor ik het door heb, staat er een lange rij en maak ik ook de deur van de tweede school open. Ondertussen blijven bussen uit het hele land aanrijden: landmacht, luchtmacht, marechaussee... Als toiletdame had ik een mooi bedrag bij elkaar kunnen scharrelen. Niet iedereen in de rij kan gebruik maken van het toilet, opeens is het tijd voor hen om te vertrekken richting Binnenhof. En wie moet later op de dag de wc's poetsen?!

Typisch taalgebruik

„Ik werk bij de rijdende school"

Is dat niet gevaarlijk?
Nee, ik geef les als hij stilstaat.

EEN HEER AAN HET KRUIS

De rijdende school is geplaatst in Tegelen. Deze plaats heeft enige bekendheid gekregen door de jaarlijkse Passiespelen.

Ik heb als leerkracht de vaste gewoonte om tijdens de middagpauze een wandelingetje te maken. Het park, waar de spelen worden gehouden, ligt dichtbij de standplaats van de school. Ik besluit er een kijkje te gaan nemen. Het park is omringd door een hekwerk, maar de poort staat uitnodigend open. Het weer is goed en goedgehumeurd loop ik wat rond. Op de plek van de spelen is een eenvoudig toneel geplaatst. De vastgeklonken plastic stoelen staan er als soldaatjes in het gelid tegenover.

Ik heb alles bekeken en besluit terug te gaan naar de school. Maar nu slaat het onheil toe. De poort is hermetisch gesloten. Ik zit als een rat in de val. Er is geen mens te bekennen en openbare wegen zijn ver weg. Natuurlijk moet het mobieltje nog uitgevonden worden. Hadden ze dat maar eerder gedaan! Ik drentel wat rond, kijk wanhopig om me heen en probeer een list te verzinnen. Verspilde moeite natuurlijk. Er is maar één oplossing: ik moet klimmen. Ik kijk wanhopig naar boven. Het hek is knap hoog en bovendien doet er zich een ander probleem voor. Bovenop het hek is prikkeldraad gespannen. Dat kan er ook nog wel bij. Nu heb ik gelukkig een redelijke conditie. Voorzichtig begin ik te klauteren en kom na veel moeite aan bij het draad. Het angstzweet breekt me uit; ik plaats de bibberende handen tussen de venijnige uitsteeksels en besef dat dit een uitgelezen plek is om aan het kruis te hangen. Nu komt de gevaarlijkste toer. Voorzichtig hef ik het rechterbeen op en weet dat been wonder boven wonder over het prikkeldraad te plaatsen. Ook het linkerbeen volgt en de rest is een peulenschil. Ik ben beretrots op mezelf. Ik hang niet en ben zelfs volkomen onbeschadigd.

Nu dient er zich een nieuw probleempje aan. Ik kom te laat op school en hoe moet ik dat aan de ouders en leerlingen uitleggen? Ik denk na en besluit laf te zijn. Met een stalen gezicht vertel ik dat ik de tijd vergeten ben tijdens de wandeling. Liever boze blikken dan hoongelach!

HET STRATENBOEK

Alle begin is moeilijk. Voor mij, maar ook voor mijn man, is het erg spannend, als ik ga werken bij de Stichting Rijdende School. Bij mijn aanstelling krijg ik van hem het Stratenboek van Nederland. Dit is, zeker voor die tijd (1984), een zeer innovatief middel om je weg door Nederland te vinden.

De eerste kermis waar ik les ga geven is in Woensel-Noord in Eindhoven. Aangezien ik nog nauwelijks buiten mijn woonplaats heb gereden, lijkt dit een hele onderneming.

Mijn moeder heeft geregeld, dat ik bij een oude kostganger van haar in Eindhoven kan logeren. Dat is al een zorg minder. Van tevoren bekijken mijn man en ik hoe ik het best kan rijden; op een vel papier noteren we de route, inclusief de afslagen. Daarna krijg ik de nodige instructie erbij. Van de spanning slaap ik die nacht slecht. Met gemengde gevoelens rijd ik 's morgens de straat uit.

De rit naar Eindhoven verloopt eigenlijk best voorspoedig. Ik rijd maar twee keer mis, maar uiteindelijk kom ik op mijn bestemming aan. Bij een telefooncel bel ik naar huis om door te geven, dat alles naar wens is gegaan. De kop is eraf!

MANNEKES PIES

Een vrouwelijke collega en ik geven les tijdens de kermis in Den Haag. Met deze collega werk ik al jaren samen. Zij heeft de kleintjes onder haar hoede en ik geef les aan de ouderen. De school is geplaatst met uitzicht op de stad.

Het is rustig in de school. Opeens begint mijn collega keihard te roepen: „Kom eens hier, dit kan toch niet, dit is belachelijk!" Nu ken ik mijn collega al een hele tijd, maar zulke kreten heb ik nog nooit van haar gehoord. Normaal is ze erg rustig en stemverheffingen passen totaal niet bij haar. Er moet iets ernstigs gebeurd zijn. Ik snel dan ook naar de afdeling van de kleintjes en ga naast haar voor het raam staan. Voor ons staat een lege touringcar en daar weer voor, staat een dertigtal mannen, gezellig met elkaar pratend, te urineren. Dit heb ik nog nooit meegemaakt en ik neem aan mijn collega ook niet. Vanzelfsprekend moet ik haar nu kalm en serieus behandelen en vooral niet in lachen uitbarsten. Dat hoort niet. Ik weet alleen absoluut niet meer of me dit ook gelukt is.

De ware toedracht horen we wat later. De touringcar is bevolkt met protesterende Belgische grensarbeiders, die een paar pintjes hebben gedronken. In de bus is geen toilet en ze hebben ook nog in de file gestaan, waardoor de nood extra hoog is geworden. Nu zijn Vlamingen beschaafde mensen en vinden het natuurlijk onbeleefd richting de drukke stad te gaan plassen. Richting rijdende school is veel minder erg. Mijn collega is dus geconfronteerd met een dertigtal forse stralen met bijbehorende aanhangsels. Gelukkig kan ze er later ook om lachen.

EINDE VAN MIJN EERSTE LESWEEK

De laatste dag van mijn eerste lesweek in 2012. Deze dag staat in het teken van afronden, opruimen en meenemen. Ik heb alle administratiemappen voor zover mogelijk in orde gemaakt en ook de eerste dagprogramma's voor de volgende kermis alvast geschreven.

Vandaag kan ik met een groepsoverstijgend thema werken. Ik heb met de kleuter de hele week gewerkt aan het thema lente uit Schatkist en de hoofdfiguren waren Kikker en Pad. Nu is dat een mooi bruggetje naar die andere kikker van Max Velthuijs. Ik heb een programma gemaakt op basis van dit thema zodat we met een afgerond geheel kunnen afsluiten en ik ook deze week iets aan de zaakvakken en expressie heb kunnen doen.

Voor ik het weet is de ochtend om en vertrekken de kinderen met hun koffertjes ingepakt. Nog een hand en een tot ziens en dan zijn mijn collega en ik weer alleen in de wagen.

We maken het digidagprogramma in orde en ik voer in de computer de dagprogramma's in van de leerlingen die weer naar een volgende rijdende school gaan. Leuk! Leerzaam!

Samen maken we de school rijklaar en evalueren we de week. In drie woorden: leuk, leerzaam en intensief! Moe ben ik, maar positief moe. Ik heb mezelf uitgedaagd, geprobeerd het iedere dag een stukje beter te doen, te werken aan de feedbackpunten. Ik merk dat ik leer en het geeft me een ontzettende kick. Yay, dit smaakt naar meer!

LEERZAME GESPREKJES OP DE KERMIS

Na de eerste lesdagen bij de Stichting Rijdende School merk ik, dat ik steeds sneller in het ritme kom en ook al aardig doorheb waar de kinderen gebleven zijn in hun leerstof. De kinderen werken hard en zijn nagenoeg allemaal snel klaar met hun dagprogramma en ook de kleuter heeft zichzelf overtroffen met een lastig werkje op de kralenplank.

Na schooltijd volgt de voorbereiding van de komende dagen. Alle (digi) dagprogramma's moeten weer klaar zijn en de administratiemappen bijgewerkt. Waar ik vorige week een uur bezig was met één kind (blauwe map en dagprogramma) werk ik nu álle mappen in een uur bij. Dat is alvast een heel stuk verbeterd. Gelukkig maar.

Als de boel is opgeruimd, lopen mijn collega en ik op ons gemakje naar de kermis. Het is heerlijk weer, maar nog wel vrij rustig. De echte toeloop moet nog op gang komen. We stoppen bij een paar ouders om even een praatje te maken. Gezellig. En bijzonder ook, dat ik via het werk contact krijg met deze beroepsgroep. Ik leer zoveel van de gesprekjes met de ouders. Het is écht een heel eigen wereld, waarover ik veel en veel meer te weten wil komen.

VERJAARDAGEN OP TELETEKST

Je kunt je niet voorstellen, dat in de beginperiode van de Stichting Rijdende School de communicatie tussen exploitanten en de rest van de wereld bestaat uit het telefoneren vanuit een kroeg. Vrij nieuw is in die tijd het gebruik van teletekst. Elke exploitant heeft een televisietoestel met teletekstmogelijkheid en dat is dus het medium waarmee de Stichting Rijdende School de exploitanten kan bereiken. In die tijd is de computer in opkomst en ik heb een computer waarmee je teletekstpagina's kunt maken. Nu nog een schakel met een organisatie, die bereid is de pagina's uit te zenden. Gelukkig heb ik die snel gevonden en krijg ik teletekst jeugdpagina 346 toegewezen. Op werkdagen is deze pagina bestemd voor de jeugd en op zondag voor de Stichting Rijdende School.

Op zondag vermeldt de eerste pagina de plaatsen waar de komende week een rijdende school staat. Op de tweede/derde pagina staan wetenswaardigheden voor kinderen en ouders. Om de pagina zo aantrekkelijk mogelijk te maken, staan op de laatste pagina de data van de verjaardagen van de leerlingen die in de komende week jarig zijn. Als je op zondag jarig bent, knippert je naam. Niet best als ik een verjaardag vergeten ben. Gelukkig kan ik die dan, na een telefoontje uit de kroeg, snel toevoegen.

BIKKELS BIJ DE STICHTING RIJDENDE SCHOOL

In 1990 kom ik als chauffeur in dienst bij de Stichting Rijdende School. In dat jaar is de eerste minischool opgeleverd en omdat ik ook rijinstructeur ben, mag ik een aantal leerkrachten leren hoe hiermee te rijden.

Met de minischool bezoekt de leerkracht meestal twee kermissen. Met één leerkracht ben ik diverse keren meegereden naar de Veluwe. Op een groot, drassig grasveld gaat het bijna mis als haar natte schoen van de rem glijdt. Ik kan nog net op tijd wegspringen! De leerkracht geeft les en als ik na een heerlijke wandeling om twaalf uur terug kom, rijden we samen naar de volgende plaats. Ook hier kan ik weer een paar uur heerlijk wandelen en na schooltijd rijden we terug. Omdat de leerkracht zich niet erg zeker voelt, mag ik nog een paar keer mee. Wat een baan!

Met een ander teamlid rijd ik op de autosnelweg richting de Flevopolder. Ze rijdt niet harder dan vijftig kilometer per uur. De file achter ons wordt langer en langer. „Ga er bij de volgende parkeerplaats maar af", zeg ik. Hier even de theorie erbij gepakt. In de wet staat: je mag het overige verkeer op de snelweg niet hinderen of in gevaar brengen. „Dus wel een beetje harder rijden dan vijftig kilometer per uur!"

Met de minischool en de caravan erachter ga ik met de circusjuf naar Texel. Bij de veerboot aangekomen, vraagt de veerbaas: „Hoe lang zijn jullie?" Hij meet de combinatie en als de leerkracht dit hoort, zegt ze dat ze daarmee niet de boot op en af durft. „Tja," zeg ik, „dat zal wel moeten want ik ben straks weg en je moet er ook weer alleen mee terug." Zo worden het bikkels bij de Stichting Rijdende School.

SUPERORGANISATOR!

Het is alweer even geleden, maar we mogen naar Dordrecht. Als ik de organisator van de kermis aan de lijn krijg, weten we allebei: dat komt goed! Deze keer overtreft hij zichzelf.

's Morgens vroeg komen de chauffeur met de rijdende school en ik in mijn personenauto aan op het parkeerterrein van de Dordtse voetbalclub en daar staat alleen de caravan van de organisator. Verder een enorme, lege asfaltvlakte. De chauffeur zet de school netjes op de vaste plek en de organisator belt voor de stroom- en watervoorziening. Mopper, mopper, ze zouden er al zijn....

De school is uitgeschoven, de tafels en stoelen staan op hun plek, maar zonder koffie is de schoolplaatsing niet af! Maar waar halen we zo snel stroom voor het koffiezetapparaat vandaan? „Zullen we dan ergens anders koffie drinken?" „Weet jij een cafeetje in de buurt?" „Wacht maar", zegt de organisator. Hij steekt de grijze vlakte over en verdwijnt bij het voetbalterrein. Een hele tijd later (we willen net vertrekken) komt hij aanlopen met een kan koffie in de hand, gezet in de voetbalkantine! We ontvangen hem met hoerageroep. Pluim voor deze organisator!

RECHTERHAND VAN DE MEESTER

Vanaf het begin van het bestaan van de Stichting Rijdende School wordt ook in de winter les gegeven in plaatsen met een grote concentratie kermisexploitanten. De exploitanten reizen in deze periode niet en overwinteren op een vaste standplaats. Deze school is een vaste leslocatie voor de leerlingen. Ik geef in de jaren zeventig en tachtig de hele winter les in Heerlen.

Op een dag ontdek ik een leerling op de grens van Bocholtz en Heerlen. De voorwielen van de woonwagen staan in Bocholtz, de achterwielen in Heerlen. Waar moet deze leerling naar school? Beide gemeenten verzaken hun plicht wat betreft de leerplicht van deze jongen, maar ik haal hem binnen. Hij is doodsbang dat hij naar het vervolgonderwijs moet en mag tot zijn vijftiende bij mij op de winterschool blijven. Leerling blij, ouders blij en ook de meester is heel blij. Deze jongen is namelijk erg handig en ontpopt zich tot de rechterhand van de meester. Elk technisch probleem kan hij oplossen. De leerresultaten zijn onvoldoende maar hij voelt zich een super leerling.

Later trouwt hij met een van de intelligentste leerlingen van de Stichting Rijdende School. Een perfecte combinatie!

OUD EN JONG ONTMOETEN ELKAAR

Eindelijk is het zover: de eerste reünie van medewerkers van de Stichting Rijdende School. Na een lange voorbereiding waarbij het zoeken naar adressen van oud-collega's al de nodige voorpret oplevert, staan we op 21 april 2012 om tien uur voor de deur van het gebouw van de SRS. Wat een schrik: de hele benedenverdieping is leeggeruimd en de vloer is net in de was gezet. Dankzij de hulpvaardige medewerkers van het schoonmaakbedrijf is hier niks meer van te merken als de eerste oud-collega's en een aantal huidige medewerkers tegen half een arriveren. De stemming zit er meteen goed in. We praten over oude tijden, maar kijken ook met verbazing naar alles wat de afgelopen jaren is veranderd. Na de opening is er een voorstellingsronde, waarna iedereen een beetje weet wie wie is. De directeur vergelijkt ons vervolgens met een bos touwtjes van de lijntrek die samen de attractie vormen.

Daarna volgt een speurtocht door het gebouw, de scholen, de wasstraat, de werkplaats en de ruimte om het gebouw. De huidige medewerkers vertellen enthousiast over de school anno 2012 en horen hoe het er voorheen aan toe ging. Op diverse plaatsen hangen letters en jeugdfoto's, waaraan een opdracht is verbonden. Vooral de foto's leiden tot gissen, raden en de nodige hilariteit. Bij terugkomst in de Carrousel puzzelen we driftig om de slogan te vinden. Er zijn natuurlijk altijd slimmeriken, die deze al na vier letters weten. Onder het genot van een hapje en een drankje praten we verder, kijken films en foto's en maken we een groepsfoto.

Als afsluiting blazen we het rijdende schoollied nieuw leven in door een couplet toe te voegen over oud-collega's. Iedereen zingt uit volle borst mee, terwijl de collega die het lied heeft bedacht, ons op gitaar begeleidt. Nu er toch een gitaar beschikbaar is, zingt een andere collega zijn beroemde lied over het kaboutertje.

Het is een super gezellige middag en we hebben ons doel bereikt, namelijk het samenbrengen van oude en nieuwe medewerkers om zo te praten en lachen over onze Rijdende School. Voor herhaling vatbaar!

BULLETIN-BOARD

In 1985 stapt de Stichting Rijdende School over op computers.

Dat heeft heel wat voeten in de aarde. Niet alleen de collega's op de administratie, maar ook alle leerkrachten moeten zich het gebruik hiervan eigen maken. Bij de een gaat dat wat gemakkelijker dan bij de ander.

Eén van de collega's vindt al deze nieuwe apparatuur binnen het onderwijs eigenlijk maar niets, maar ziet aan de andere kant toch ook wel voordelen. Het bulletinboard bijvoorbeeld, een soort prikbord met zakelijke, maar ook persoonlijke berichtjes van collega's. Om die berichtjes te lezen, hoef je niet naar het kantoor in Geldermalsen te komen. Je leest ze gewoon thuis op die nieuwe computer.

Op zaterdag ben ik even op kantoor om nog iets te regelen waar ik die week niet aan toe ben gekomen. Ik kijk op het computerscherm om te zien of er nog nieuwtjes zijn en zie dat mijn collega online is. Ik begroet hem hartelijk en vraag of het allemaal wil lukken met het nieuwe fenomeen in zijn studeerkamer. En... radiostilte! ...een hele tijd niets en dan ...heel voorzichtig een groet terug, alsof hij zelf nog niet gelooft, dat het écht gewoon om een computer gaat en niet om een buitenaards wezen dat hem bespioneert en tegen hem praat.

Later hoor ik, dat hij in verwarring zijn vrouw er bij heeft gehaald, die meer ervaring heeft met de nieuwste ontwikkelingen op computergebied en dat er daardoor een berichtje is teruggekomen.

Samen hebben we er later nog vaak hartelijk om gelachen!

STUNT OP DE KERMIS DEVENTER/PLATVOET

Vaak staan de salonwagens en de rijdende school op een grasveld naast de kermis.

Het is dan, zeker in het voorjaar als het flink kan regenen, zaak om de wagens zo te plaatsen, dat je aan het eind van de kermis zonder problemen van het drassige grasveld kunt wegrijden.

We hebben in 1974 onze salonwagen en nieuwe school in Deventer/Platvoet net zo geplaatst als het jaar ervoor, want toen verliep het oprijden en wegrijden zonder problemen. Helaas hebben we er dit jaar geen rekening mee gehouden dat de wielen onder onze nieuwe school door de kleinere omvang, sneller in de grond zakken en niet zo gemakkelijk over het gras rollen als we gewend zijn. Aan het einde van de kermis koppel ik de school aan de salonwagen, om naar de volgende kermis te rijden. Maar met geen mogelijkheid kan ik de school met de salonwagen van de plaats krijgen.

De beheerder van het terrein en de organisator van de kermis weten wel een oplossing. De beheerder heeft een kleine tractor en de organisator een sterke vrachtwagen. Beide voertuigen worden achter elkaar voor de school gekoppeld.

De vrachtwagen en de tractor beginnen te trekken en de school komt van zijn plaats. Door een kleine bocht die de vrachtwagen maakt, gaan bij de tractor drie wielen de lucht in. De bestuurder springt van de tractor en rent naar voren. Pas dan stopt de organisator met trekken, terwijl hij zegt: „Ik denk, wat doet de piloot van de tractor naast mijn wagen."

Speel nu!

BEWEGING IN DE RIJDENDE SCHOLEN

„Bewegen maakt slimmer." „Bewegen is van essentieel belang voor de gezondheid." „Bewegen maakt socialer." Dit zijn slechts enkele uitspraken die je regelmatig hoort over bewegingsonderwijs. Daarnaast is bewegen natuurlijk ook nog eens hartstikke leuk! In de situatie van de Stichting Rijdende School is het bewegingsonderwijs niet altijd even gemakkelijk te organiseren.

Helaas bestaan er nog geen gymzalen op wielen. En de locaties waar de scholen vaak staan, denk aan afgelegen industrieterreinen of tussen de hondenpoep op trapveldjes, zijn vaak ook verre van ideaal. Toch proberen we zoveel en waar mogelijk aandacht voor bewegingsonderwijs te hebben. Sinds 2015 wordt er jaarlijks in juli een SRS-sportdag georganiseerd.

Deze sportdag is voor alle leerlingen van de kermissen Tilburg, Uden en omliggende kermissen, die in de gelegenheid zijn om aan te sluiten.

Deze dag is zowel op sportief als op sociaal gebied een hele happening. Naast het lekker bewegen met vijftig andere kinderen is het ook een weerzien met kermisvriendjes en -vriendinnetjes die ze al een tijdje niet hebben gezien.

Op hetzelfde moment organiseren we op alle andere lesplaatsen in het land ook een sportieve activiteit voor de leerlingen. Zo is en blijft de Stichting Rijdende School al vijfenzestig jaar in beweging om te zorgen voor 'slimmere, socialere, gezondere', maar vooral voor vrolijke en blije leerlingen.

EEN GOEDE BAND ALS BASIS

Wat is het voor een leerkracht moeilijk om een hechte band op te bouwen met de kinderen van de kermis. Niet omdat zij zo lastig zijn, maar omdat de leerkracht hen zo weinig ziet. Heb je een kermis van een paar dagen en heb je elkaar net een beetje leren kennen, dan vindt er alweer een scheiding plaats: nieuwe kinderen voor de leerkracht en een nieuwe leerkracht voor de kinderen. En vaak voor de leerling ook nog nieuwe klasgenootjes.

Als directeur van de Stichting Rijdende School verkeer je in een soortgelijke situatie. Wel minder complex maar toch. Hoe creëer je een band met een collega, die je maar eens in de maand treft en dan ook nog vaak in een vergadering? Ik heb er voor gekozen om hem of haar op te zoeken in de scholen. Het kost (veel) reistijd en geld voor de kilometervergoeding. Maar door een leuke auto te rijden, kan het nuttige met het aangename worden verenigd. Maar het kost meer. Want na het functioneringsgesprek is het vaak te laat voor zowel de leerkracht als deze directeur om voor de spits naar huis te rijden. Daarom zijn er vele etentjes met individuele leerkrachten. Aangename etentjes, ja, maar wat zijn ze nuttig! Samen eten verbroedert. Er is dan ook altijd een fijn contact, waarin wij elkaar en elkaars leefsituatie leren kennen. Daar is wat mij betreft de basis gelegd voor de goede samenwerking.

De leerkrachten verkeren in een soortgelijke situatie. Zij treffen elkaar ook niet dagelijks in de koffiekamer. Toch is ook hier een goede onderlinge band de basis voor een goede samenwerking. Vandaar dat elke gelegenheid wordt aangegrepen voor een feestje, vandaar ook de driedaagse vergadering met het hele team in Kalkar en vandaar de etentjes na de vergaderingen in Geldermalsen. Nuttig maar zeker ook aangenaam.

De leerkracht en de leerlingen hebben deze mogelijkheden niet. De goede band moet in korte tijd worden opgebouwd. Daarom kunnen bij de Stichting Rijdende School alleen de natuurtalenten werken: leerkrachten die dit in de vingers hebben. En gelukkig voor de kinderen zijn er veel natuurtalenten op deze school.

DIT BOEK IS SAMENGESTELD EN BEWERKT DOOR...

Marijke van Ark
Grietje Bakker
Annette Broekman
Jan Engbers[†]
Toon van der Hofstad
Ditty van Horssen
Gerrie Kielestein
Hans Prins
Marianne de Reuver
Maria Rutjes
Emile Steffann
Toos Steffann

GRAFISCH ONTWERP DOOR...

Corinne Pritchard
www.simplyunderstand.com

[†]Helaas is Jan veel te vroeg overleden. Dit boek is mede tot stand gekomen door de inspirerende bijdrage van Jan.

DISCLAIMER

De samenstellers hebben geprobeerd zoveel mogelijk personen, die in het boek voorkomen, te benaderen. Alle betrokkenen hebben toestemming gegeven tot publicatie van verhalen en foto's. Mocht U ondanks grote zorgvuldigheid niet zijn benaderd, hopen we dat U alsnog met publicatie kunt instemmen.

De Stichting Rijdende School is een onderwijsorganisatie voor primair onderwijs bestemd voor kinderen van kermis-exploitanten en circusmedewerkers.

Daarbij biedt zij naast het verzorgen van basisonderwijs ook ondersteuning aan circus- en kermiskinderen in de leerplichtige leeftijd en hun ouders.

© Stichting Rijdende School 2020

Verhalen van de Rijdende School 1954-2019